

United
Nations

LATVIAN

Courtesy translation

Pact for the Future,
Global Digital Compact
and Declaration on Future
Generations

Ģenerālā asambleja

Distr.: General
2024. gada 22. septembrī

Septiņdesmit devītā sesija
Darba kārtības 123. punkts
Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas
stiprināšana

Rezolūcija, ko Ģenerālā asambleja pieņēma 2024. gada 22. septembrī

[nenosūtīt galvenajai komitejai (A/79/L.2)]

79/1. Nākotnes pakts

Ģenerālā asambleja

pieņem šādu Nākotnes paktu un tā pielikumus.

Nākotnes pakts

- Mēs, valstu un to valdību vadītāji, kas pārstāv pasaules tautas, esam pulcējušies Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenajā mītnē, lai aizsargātu pašreizējo un nākamo paaudžu vajadzības un intereses, īstenojot šajā Nākotnes paktā paredzētās darbības.
- Mēs dzīvojam laikā, kad notiek dziļas globālas pārmaiņas. Mēs saskaramies ar pieaugošiem katastrofāliem un eksistenciāliem riskiem, daudzus no kuriem izraisa mūsu pašu izdarītās izvēles. Mūsu līdzcilvēki pārdzīvo briesmīgas ciešanas. Ja mēs nemainīsim kursu, nākotnē riskējam nonākt pastāvīgā krīzē un piedzīvot sabrukumu.
- Tomēr šis ir arī cerību un iespēju brīdis. Globālā pārveide ir iespēja atjaunoties un gūt panākumus, pamatojoties uz mūsu kopīgo cilvēcību. Sasniegumi zināšanās, zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā var sniegt izrāvienu uz labāku un ilgtspējīgāku nākotni visiem. Izvēle ir mūsu ziņā.
- Mēs uzskatām, ka ceļš uz gaišāku nākotni ir visai cilvēcei, tostarp tiem, kas dzīvo nabadzībā un atrodas neaizsargātās situācijās. Ar darbībām, kuras uzsākam šodien, mēs apņemamies virzīties pa minēto ceļu, cenšoties izveidot pasauli, kas ir droša, miermīlīga, taisnīga, vienlīdzīga, iekļaujoša, ilgtspējīga un pārticīga, pasauli, kurā labklājība, drošība un cieņa un veselīga planēta ir nodrošināta visai cilvēcei.
- Lai to panāktu, būs no jauna jāapņemas īstenot starptautisko sadarbību, kuras pamatā ir starptautisko tiesību ievērošana, bez kā mēs nevaram nedz pārvaldīt riskus, nedz izmantot iespējas, ar kurām saskaramies. Tā ir nevis izvēles iespēja, bet gan

nepieciešamība. Izaicinājumi, ar kuriem mēs saskaramies, ir savstarpēji cieši saistīti, un neviena valsts nevar tos atrisināt viena pati saviem spēkiem. Tos var atrisināt tikai kolektīvi spēcīgas un noturīgas starptautiskās sadarbības ceļā, uzticēšanās un solidaritātes gaisotnē, kas sniedz labumu visiem, un izmantojot tādu potenciālu, kas var sniegt ieguldījumu no visām nozarēm un paaudzēm.

6. Mēs atzīstam, ka daudzpusējā sistēma un tās iestādes, kuru centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija un tās Statūti, ir jāstiprina, lai ietu soli soli ar mainīgo pasauli. Tām jābūt gatavām tagadnei un nākotnei — efektīvām un spējīgām, sagatavotām nākotnei, taisnīgām, demokrātiskām, pamatotām un atbilstošām mūsdienu pasaulei, iekļaujošām, savstarpēji saistītām un finansiāli stabilām.

7. Šodien mēs apņemamies veidot jaunu multilaterālisma sākumu. Šajā paktā paredzēto darbību mērķis ir nodrošināt, ka Apvienoto Nāciju Organizācija un citas svarīgas daudzpusējas iestādes var gādāt par labāku nākotni cilvēkiem un planētai, ļaujot mums izpildīt savas pašreizējās saistības, vienlaikus reaģējot uz jauniem un iepriekš nebijušiem izaicinājumiem un iespējām.

8. Mēs atkārtoti apliecinām savu nelokāmo apņemšanos rīkoties saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem un to mērķiem un principiem.

9. Mēs arī atkārtoti apliecinām, ka Apvienoto Nāciju Organizācijas trīs pīlāri — ilgtspējīga attīstība, miers un drošība, kā arī cilvēktiesības — ir vienlīdz svarīgi, savstarpēji saistīti un savstarpēji pastiprinoši. Ir nepieciešami šie visi trīs faktori.

10. Mēs atzīstam, ka ilgtspējīga attīstība visās trīs tās dimensijās ir svarīgs mērķis pats par sevi un ka tās sasniegšana, nevienu neatstājot novārtā, ir un vienmēr būs viens no multilaterālisma galvenajiem mērķiem. Mēs atkārtoti apliecinām savu pastāvīgo apņemšanos īstenot Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam¹ un sasniegt tās ilgtspējīgas attīstības mērķus. Mēs steidzami paātrināsim progresu virzībā uz mērķu sasniegšanu, tostarp veicot konkrētus politiskus pasākumus un mobilizējot ievērojamu papildu finansējumu no visiem avotiem ilgtspējīgai attīstībai, īpašu uzmanību pievēršot to cilvēku vajadzībām, kuri atrodas īpašās situācijās, un radot iespējas jauniešiem. Nabadzības, tostarp ārkārtīgas nabadzības, izskaušana visās tās izpausmēs un dimensijās ir lielākais pasaules mēroga uzdevums, un tās izskaušana ir neaizstājams ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums.

11. Klimata pārmaiņas ir viena no mūsdienu lielākajām problēmām, un to nelabvēlīgo ietekmi nesamērīgi izjūt jaunattīstības valstis, it īpaši tās, kuras ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Mēs apņemamies paātrināt savu pienākumu izpildi saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām² un Parīzes nolīgumu³.

12. Lai izpildītu mūsu fundamentālo solījumu aizsargāt nākamās paaudzes no kara posta, mums ir jāievēro starptautiskās tiesības, tostarp Statūti, un pilnībā jāizmanto visi Statūtos izklāstītie instrumenti un mehānismi, pastiprinot diplomātijas izmantošanu, apņemoties atrisināt mūsu strīdus miermīlīgā ceļā, atturoties no draudiem vai spēka lietošanas vai agresijas aktiem, respektējot otras puses suverenitāti un teritoriālo integritāti, ievērojot politiskās neatkarības un pašnoteikšanās principus, kā arī stiprinot pārskatatbildību un izbeidzot nesodāmību. Tā kā problēmas un riski starptautiskajam mieram un drošībai izpaužas bīstamākos veidos gan tradicionālās, gan jaunās jomās, mūsu centieniem ir jāturpinās.

¹ Rezolūcija 70/1.

² Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 1771. sēj., Nr. 30822.

³ Pieņemts Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) satvarā FCCC/CP/2015/10/Add.1, Lēmums 1/CP.21.

13. Visas saistības šajā paktā ir pilnībā saskanīgas un saskaņotas ar starptautiskajām tiesībām, tostarp cilvēktiesībām. Mēs atkārtoti apstiprinām Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju ⁴ un tajā nostiprinātās pamatbrīvības. Pakta īstenošana uzlabos cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu un cieņu pret visiem, un tas ir viens no galvenajiem mērķiem. Mēs ievērosim, aizsargāsim, veicināsim un īstenosim visas cilvēktiesības, atzīstot to universālumu, nedalāmību, savstarpējo atkarību un savstarpējo saistību, un mēs būsim nepārprotami attiecībā uz to, par ko mēs iestājamies un atbalstām, proti, brīvību no bailēm un brīvību no trūkuma.

14. Mēs atzīstam, ka mūsu centieni novērst netaisnību un mazināt nevienlīdzību valstīs un starp tām, lai veidotu mierīgu, taisnīgu un iekļaujošu sabiedrību, nevar būt sekmīgi, ja nepastiprināsim mūsu centienus veicināt iecietību, pieņemt daudzveidību un apkarot visu veidu diskrimināciju, tostarp rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistīto neiecietību, kā arī visas šo parādību šausmīgās mūsdienu formas un izpausmes.

15. Nevienu no mūsu mērķiem nevar sasniegt bez visu sieviešu pilnīgas, drošas, vienlīdzīgas un jēgpilnas līdzdalības un pārstāvības politiskajā un ekonomiskajā dzīvē. Mēs atkārtoti apliecinām savu apņemšanos ievērot Pekinas deklarāciju un rīcības platformu ⁵, paātrināt centienus panākt dzimumu līdztiesību, sieviešu līdzdalību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm visās jomās un izskaust visu veidu diskrimināciju un vardarbību pret sievietēm un meitenēm.

16. Mēs atkārtoti apliecinām apņemšanos, ko paudām saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas septiņdesmit piekto gadadienu, partnerībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām pastiprināt globālo rīcību, lai nodrošinātu nākotni, kādu mēs vēlamies, un efektīvi reaģētu uz pašreizējām un sagaidāmajām problēmām. Mēs atzīstam, ka pašreizējās un nākamo paaudžu labklājība un mūsu planētas ilgtspēja ir atkarīga no mūsu vēlmes rīkoties. Šajā nolūkā šajā paktā mēs apņemamies īstenot 56 darbības ilgtspējīgas attīstības un attīstības finansējuma, starptautiskā miera un drošības, zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas, digitālās sadarbības, jaunatnes un nākamo paaudžu un globālās pārvaldības pārveides jomās.

17. Mēs veicināsim šo darbību īstenošanu, izmantojot attiecīgus, apstiprinātus starpvaldību procesus, ja tādi pastāv. Pakta vispārējo īstenošanu mēs pārskatīsim Ģenerālās asamblejas astoņdesmit trešās sesijas sākumā valstu un to valdību vadītāju sanāksmē. Mēs esam pārliecināti, ka līdz tam laikam mēs jau būsim krietni pāvirzījušies uz labāku un ilgtspējīgāku nākotni, kādu mēs vēlamies sev, mūsu bērniem un visām paaudzēm, kuras nāks pēc mums.

I. Ilgtspējīga attīstība un attīstības finansēšana

18. 2015. gadā mēs apņēmāmies atbrīvot cilvēci no nabadzības, bada un trūkuma tirānijas un atveseļot un nosargāt mūsu planētu. Mēs apsoltījām, ka neviens netiks atstāts novārtā. Mēs esam panākuši zināmu progresu, bet ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana ir apdraudēta. Progress attiecībā uz lielāko daļu mērķu vai nu ir pārāk lēns, vai ir samazinājies, salīdzinot ar 2015. gada pamatscenāriju. Gadu gaitā panāktie ilgtspējīgas attīstības ieguvumi iet zudumā. Ir palielinājusies nabadzība, bads un nevienlīdzība. Cilvēktiesības ir apdraudētas, un mēs riskējam atstāt novārtā miljoniem cilvēku. Klimata pārmaiņas, bioloģiskās daudzveidības zudums,

⁴ Rezolūcija 217 A (III).

⁵ *Pasaules Sieviešu ceturtnās konferences ziņojums, Pekina, 1995. gada 4.–15. septembris* (Apvienoto Nāciju Organizācijas publikācija, tirdzniecības Nr. E.96.IV.13), I nodaļa, 1. rezolūcija, I un II pielikums.

pārtuksnešošanās un smilšu un putekļu vētras, piesārņojums un citas vides problēmas nopietni apdraud mūsu dabisko vidi un mūsu attīstības izredzes.

19. Mums nav pieņemama nākotne, kurā cieņa un iespējas būtu liegtas pusei pasaules iedzīvotāju vai kļūtu par priekšrocību tikai privilēģētajiem un turīgajiem. Mēs atkārtoti apliecinām, ka Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam ir mūsu visaptverošais ceļvedis, kā panākt ilgtspējīgu attīstību visās trijās tās dimensijās, pārvarēt daudzās savstarpēji saistītās krīzes, ar kurām saskaramies, un nodrošināt labāku nākotni pašreizējai un nākamajām paaudzēm. Mēs atzīstam, ka nabadzības, tostarp ārkārtīgas nabadzības, izskaušana visās tās izpausmēs un dimensijās ir lielākais pasaules mēroga uzdevums un obligāts ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums. Ilgtspējīga attīstība un cilvēktiesību un pamatbrīvību īstenošana ir savstarpēji atkarīgas un savstarpēji pastiprinošas. Mēs atkārtoti apliecinām, ka dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana visām sievietēm un meitenēm ir būtisks ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikums. Mēs nevaram sasniegt mūsu kopīgos nākotnes mērķus, ja šīs problēmas netiks risinātas steidzami un ar jaunu spar. Mēs esam apņēmušies nodrošināt, ka daudzpusējā sistēma var dot spēcīgu grūdienu mūsu centieniem dot labumu cilvēkiem un planētai, un visu mūsu darbību centrā mēs izvirzīsim cilvēkus.

1. darbība. Mēs veiksīm drosmīgas, vērienīgas, paātrinātas, taisnīgas un pārveidojošas darbības, lai īstenotu Programmu 2030. gadam, sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus un nevienu neatstātu novārtā.

20. Mēs atkārtoti apliecinām, ka ilgtspējīgas attīstības mērķi ir visaptverošs, tālejošs un uz cilvēkiem vērstas universālu pārveidi veicinošu mērķu un uzdevumu kopums. Mēs atkārtoti apliecinām savu nelokāmo apņemšanos līdz 2030. gadam sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus un, cieši sadarbojoties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, atjaunot globālo partnerību ilgtspējīgai attīstībai. Mēs atzīstam, ka Programma 2030. gadam ir universāla un ka visām jaunattīstības valstīm, tostarp valstīm īpašās situācijās, it īpaši Āfrikas valstīm, vismazāk attīstītajām valstīm, jaunattīstības valstīm bez izejas uz jūru un mazo salu jaunattīstības valstīm, kā arī valstīm ar īpašām problēmām, tostarp valstīm ar vidējiem ienākumiem un valstīm konflikta un pēckonflikta situācijās, ir vajadzīga palīdzība programmas īstenošanā. Mēs stiprināsim savas darbības, lai risinātu klimata pārmaiņu problēmu. Mēs atkārtoti apstiprinām Riodežaneiro Vides un attīstības deklarācijas⁶ principus, tostarp kopējas, bet diferencētas atbildības principu, kā izklāstīts deklarācijas 7. principā. Mēs nolemjam:

(a) pastiprināt mūsu centienus, lai pilnībā īstenotu Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, Adisabebas rīcības programmu⁷ un Parīzes nolīgumu;

(b) pilnībā īstenot saistības, kas ietvertas politiskajā deklarācijā, par kuru panākta vienošanās Ilgtspējīgas attīstības mērķu samitā⁸ 2023. gadā;

(c) mobilizēt ievērojamus un pietiekamus resursus un ieguldījumus no visiem avotiem ilgtspējīgai attīstībai;

(d) novērst visus šķēršļus ilgtspējīgai attīstībai un atturēties no ekonomiskās piespiešanas.

2. darbība. Īstenojot Programmu 2030. gadam, galveno uzmanību pievēršīsim nabadzības izskaušanai.

⁶ Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides un attīstības konferences ziņojums, Riodežaneiro, 1992. gada 3.–14. jūnijs, I sējums, Konferences pieņemtās rezolūcijas (Apvienoto Nāciju Organizācijas publikācija, tirdzniecības Nr. E.93.I.8 un labojums), 1. rezolūcija, I pielikums.

⁷ Rezolūcija 69/313, pielikums.

⁸ Rezolūcija 78/1, pielikums.

21. Nabadzības, tostarp ārkārtīgas nabadzības, izskaušana visos tās veidos un dimensijās ir ārkārtīgi svarīga visai cilvēcei. Mēs nolemjam:

(a) veikt visaptverošus un mērķtiecīgus pasākumus, lai izskaustu nabadzību, ņemot vērā nabadzības daudzdimensionālo raksturu, tostarp izmantojot lauku attīstības stratēģijas un investīcijas un inovācijas sociālajā jomā, it īpaši izglītībā un veselības aprūpē;

(b) veikt konkrētus pasākumus, lai novērstu cilvēku atkārtotu nonākšanu nabadzībā, tostarp izveidojot visiem paredzētas labi izstrādātas, ilgtspējīgas un efektīvas sociālās aizsardzības sistēmas, kuras ir spējīgas reaģēt uz satricinājumiem.

3. darbība. Mēs izskaudīsim badu un novērsīsim pārtikas trūkumu un visu veidu nepietiekamu uzturu.

22. Mēs joprojām esam dziļi noraizējušies par to, ka viena trešdaļa pasaules iedzīvotāju joprojām nav nodrošināti ar pārtiku, un mēs reaģēsim uz pārtikas trūkuma un nepietiekama uztura faktoriem un vēršīsimies pret tiem. Mēs nolemjam:

(a) ar koordinētu darbību atbalstīt valstis un kopienas, kuras ietekmē pārtikas trūkums un visu veidu nepilnvērtīgs uzturs, tostarp nodrošinot ārkārtas pārtikas piegādi, programmas, finansējumu, atbalstu lauksaimnieciskajai ražošanai, veidojot nacionālo noturību pret satricinājumiem un nodrošinot, ka darbojas pārtikas un lauksaimniecības piegādes ķēdes un tirgi un tirdzniecības kanāli ir brīvi un pieejami;

(b) palīdzēt parādu nomāktām valstīm pārvaldīt svārstīgumu starptautiskajos pārtikas tirgos un sadarboties ar starptautiskajām finanšu iestādēm un Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu, lai atbalstītu jaunattīstības valstis, kuras skar pārtikas trūkums;

(c) veicināt taisnīgas, noturīgas, iekļaujošas un ilgtspējīgas lauksaimniecības pārtikas sistēmas, lai ikvienam būtu piekļuve nekaitīgai, cenas ziņā pieejamai, pietiekamai un uzturvielām bagātai pārtikai.

4. darbība. Mēs novērsīsim ilgtspējīgas attīstības mērķa finansējuma trūkumu jaunattīstības valstīs.

23. Mēs esam ļoti nobažījušies par pieaugošo ilgtspējīgas attīstības mērķa finansējuma trūkumu, ar ko saskaras jaunattīstības valstis. Mums šis trūkums ir jālikvidē, lai novērstu ilgstošas atšķirības ilgtspējīgā attīstībā, kuras palielina nevienlīdzību valstu iekšienē un starp tām un vēl vairāk mazina uzticēšanos starptautiskajām attiecībām un daudzpusējai sistēmai. Mēs ņemam vērā pašreizējos centienus novērst finansējuma trūkumu, tostarp izmantojot ģenerālsekretāra priekšlikumu par ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanas stimulu. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt un mobilizēt ilgtspējīgu, cenas ziņā pieejamu, piekļūstamu, pārredzamu un paredzamu attīstības finansējumu no visiem avotiem un nepieciešamajiem īstenošanas līdzekļiem jaunattīstības valstīm;

(b) steidzami turpināt virzību uz ilgtspējīgas attīstības mērķu stimula iniciatīvu, ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijā un citos attiecīgos forumos sniegto ģenerālsekretāra priekšlikumu;

(c) paplašināt un izpildīt mūsu attiecīgās oficiālās saistības attīstības palīdzības jomā, tostarp lielākās daļas attīstīto valstu apņemšanos sasniegt mērķi, proti, 0,7 % no nacionālā kopienākuma paredzēt oficiālajai attīstības palīdzībai un 0,15–0,20 % no nacionālā kopienākuma — oficiālajai attīstības palīdzībai vismazāk attīstītajām valstīm;

(d) turpināt diskusijas par oficiālās attīstības palīdzības pasākumu modernizāciju, vienlaikus ievērojot esošās saistības;

(e) nodrošināt, ka attīstības palīdzība ir vērsta uz jaunattīstības valstīm un sasniedz tās, it īpaši uzmanību vēršot uz nabadzīgākajiem un visneaizsargātākajiem, un veikt papildu pasākumus, lai stiprinātu šīs palīdzības efektivitāti;

(f) radīt labvēlīgāku vidi pasaules, reģionālā un valstu līmenī nolūkā mobilizēt vairāk vietējo resursu un uzlabot jaunattīstības valstu spējas, iestādes un sistēmas visos līmeņos, lai sasniegtu šo mērķi, tostarp ar starptautisku atbalstu, lai palielinātu investīcijas ilgtspējīgā attīstībā;

(g) īstenot efektīvu ekonomikas, sociālo un vides politiku un nodrošināt labu pārvaldību un pārredzamas iestādes, lai tiktu veicināta ilgtspējīga attīstība;

(h) stiprināt pašreizējos centienus novērst un apkarot nelikumīgas finanšu plūsmas, korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, likvidēt drošas patvēruma vietas un atgūt un atdot aktīvus, kas iegūti no nelikumīgām darbībām;

(i) veicināt iekļaujošu un efektīvu starptautisko sadarbību nodokļu jomā, kas sniedz būtisku ieguldījumu valstu centienos sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus, jo tā ļauj valstīm efektīvi mobilizēt savus vietējos resursus, un uzsvērt, ka pašreizējās starptautiskās nodokļu pārvaldības struktūras ir jāuzlabo. Mēs esam apņēmušies stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas sadarbības nodokļu jomā iekļautību un efektivitāti, vienlaikus ņemot vērā citu būtisku forumu un iestāžu darbu, un mēs turpināsim konstruktīvi iesaistīties procesā, kas vērsts, lai izstrādātu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par starptautisko sadarbību nodokļu jomā;

(j) attiecīgos forumos izpētīt iespējas starptautiskai sadarbībai attiecībā uz nodokļu uzlikšanu personām ar lielu neto aktīvu vērtību;

(k) atbalstīt jaunattīstības valstis, lai veicinātu lielākas privātā sektora investīcijas ilgtspējīgā attīstībā, tostarp veicinot iekļaujošus un inovatīvus finanšu mehānismus un partnerības un radot labvēlīgāku vietējo un starptautisko regulatīvo un investīciju vidi, kā arī veicinoši izmantojot publisko finansējumu;

(l) paplašināt atbalstu no visiem avotiem, kas vajadzīgs investīcijām ražošanas jaudas palielināšanā, iekļaujošā un ilgtspējīgā industrializācijā, infrastruktūrā un strukturālā ekonomikas pārveidē, dažādošanā un izaugsmē jaunattīstības valstīs;

(m) 2025. gadā panākt vērienīgu iznākumu ceturtajā Starptautiskajā konferencē par attīstības finansēšanu, lai novērstu ilgtspējīgas attīstības mērķa finansējuma trūkumu un paātrinātu Programmas 2030. gadam īstenošanu un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

5. darbība. Mēs nodrošināsim, ka daudzpusējā tirdzniecības sistēma arī turpmāk būs ilgtspējīgas attīstības dzinējspēks.

24. Mēs esam apņēmušies īstenot noteikumus balstītu, nediskriminējošu, atvērtu, taisnīgu, iekļaujošu, vienlīdzīgu un pārredzamu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, kuras pamatā ir Pasaules Tirdzniecības organizācija. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir tas, ka daudzpusējā tirdzniecības sistēma veicina ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Mēs atkārtoti uzsveram, ka valstis tiek stingri mudinātas atturēties no tādu vienpusēju ekonomisku pasākumu izsludināšanas un piemērošanas, kas neatbilst starptautiskajām tiesībām un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem un kas kavē ekonomikas un sociālās attīstības pilnīgu sasniegšanu, it īpaši jaunattīstības valstīs. Mēs nolemjam:

(a) veicināt uz eksportu balstītu izaugsmi jaunattīstības valstīs, cita starpā, pēc vajadzības nodrošinot jaunattīstības valstīm preferenciālu piekļuvi tirdzniecībai un mērķorientētu īpašu un diferencētu režīmu, kas atbilst atsevišķu valstu, it īpaši

vismazāk attīstīto valstu, attīstības vajadzībām, saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas saistībām;

(b) strādāt pie tā, lai pabeigtu nepieciešamo Pasaules Tirdzniecības organizācijas reformu;

(c) atvieglot pievienošanos Pasaules Tirdzniecības organizācijai, it īpaši jaunattīstības valstīm, un veicināt tirdzniecības un investīciju liberalizāciju un atvieglošanu.

6. darbība. Mēs investēsim cilvēkos, lai izskaustu nabadzību un stiprinātu uzticēšanos un sociālo kohēziju.

25. Mēs paužam dziļas bažas par pastāvīgo nevienlīdzību valstīs un starp tām, kā arī par lēno progresu virzībā uz dzīves un iztikas līdzekļu uzlabošanu cilvēkiem visur, tostarp cilvēkiem neaizsargātās situācijās. Mums ir jāsasniedz ilgtspējīgas attīstības mērķi attiecībā uz visiem sabiedrības slāņiem, nevienu neatstājot novārtā, tostarp ar ilgtspējīgas attīstības lokalizācijas palīdzību. Mēs uzsveram, ka ir būtiski garantēt piekļuvi enerģijai un nodrošināt enerģētisko drošību, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, veicinātu ekonomikas attīstību, sociālo stabilitāti, nacionālo drošību un visu tautu labklājību visā pasaulē. Mēs nolemjam:

(a) panākt vērienīgu iznākumu Pasaules sociālajā samītā "Otrais pasaules samits par sociālo attīstību" 2025. gadā;

(b) veicināt vispārēju veselības apdrošināšanu, palielināt piekļuvi kvalitatīvai, iekļaujošai izglītībai un mūžizglītībai, tostarp ārkārtas situācijās, un uzlabot pienācīgas kvalitātes nodarbinātības iespējas visiem, vispārēju piekļuvi sociālajai aizsardzībai, lai izskaustu nabadzību un samazinātu nevienlīdzību;

(c) nodrošināt, ka visiem ir piekļuve pienācīgiem, drošiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem un atbalstīt jaunattīstības valstis, tām plānojot un īstenojot taisnīgas, drošas, veselīgas, piekļūstamas, noturīgas un ilgtspējīgas pilsētas;

(d) paātrināt centienus nodrošināt visiem piekļuvi cenas ziņā pieejamai, uzticamai, ilgtspējīgai un modernai enerģijai, tostarp centienus izveidot noturīgu un drošu pārrobežu energoinfrastruktūru, un būtiski palielināt atjaunīgās enerģijas īpatsvaru;

(e) maksimāli palielināt migrantu pozitīvo ieguldījumu izcelsmes, tranzīta, galamērķa un uzņēmējvalstu ilgtspējīgā attīstībā un stiprināt starptautiskās partnerības un globālo sadarbību drošai, sakārtotai un likumīgai migrācijai, lai visaptveroši vērstos pret neatbilstīgas migrācijas virzītājspēkiem un nodrošinātu drošību, cieņu un cilvēktiesības visiem migrantiem neatkarīgi no viņu migrācijas statusa;

(f) risināt ūdens trūkuma problēmu, veicināt tā novēršanu un veidot noturību pret sausumu, lai mēs dzīvotu pasaulē, kurā ūdens ir ilgtspējīgs resurss, un nodrošināt tīra un droša ūdens pieejamību un ilgtspējīgu apsaimniekošanu, sanitāriju un higiēnu visiem;

(g) veicināt uz informāciju par katastrofu risku balstītu pieeju ilgtspējīgai attīstībai, kas integrē katastrofu riska mazināšanu politikā, programmās un investīcijās visos līmeņos.

7. darbība. Mēs pastiprināsim centienus veidot miermīlīgas, taisnīgas un iekļaujošas sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināsim tiesu iestāžu pieejamību visiem un veidosim efektīvas, pārskatatbildīgas un iekļaujošas iestādes visos līmeņos, kā arī atbalstīsim cilvēktiesības un pamatbrīvības.

26. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka ir jāveido miermīlīgas, taisnīgas un iekļaujošas sabiedrības, kas nodrošina vienlīdzīgu tiesu iestāžu pieejamību un balstās uz cilvēktiesību ievērošanu, tiesiskumu un labu pārvaldību visos līmeņos, kā arī uz pārredzamām un efektīvām un atbildīgām iestādēm. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka visas cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji saistītas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji pastiprinošas un ka attiecībā uz visām cilvēktiesībām ir jāizturas taisnīgi un vienlīdzīgi, uz vienādiem pamatiem un tām piešķirot vienādu svarīgumu. Mēs nolemjam:

(a) ievērot, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp tiesības uz attīstību, veicināt tiesiskumu nacionālā un starptautiskā līmenī un visiem nodrošināt vienlīdzīgu taisnīgumu, attīstīt labu pārvaldību visos līmeņos un pārredzamas, iekļaujošas, efektīvas un atbildīgas iestādes visos līmeņos;

(b) veicināt un aizsargāt cilvēktiesības un ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanu, jo tās ir savstarpēji saistītas un savstarpēji pastiprinošas, vienlaikus atzīstot, ka ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam ir ietverta apņemšanās nevienu neatstāt novārtā un veidot pasauli, kuru raksturo vispārēja cilvēktiesību un cilvēka cieņas, tiesiskuma, taisnīguma, vienlīdzības un nediskriminācijas principa ievērošana un veicināšana.

8. darbība. Mēs panāksim dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, jo tas ir būtisks ieguldījums visu ilgtspējīgas attīstības mērķu un uzdevumu sasniegšanā.

27. Mēs atzīstam, ka cilvēku potenciāla un ilgtspējīgas attīstības pilnīga īstenošana nav iespējama, ja sievietēm un meitenēm tiek liegts pilns cilvēktiesību un iespēju klāsts. Ilgtspējīga, iekļaujoša un taisnīga ekonomikas izaugsme un ilgtspējīga attīstība iespējama tikai tad, ja tiek pilnībā ievērotas, aizsargātas un īstenotas visu sieviešu, meiteņu pusaudžu un bērna vecumā cilvēktiesības. Mēs nolemjam:

(a) veikt drosmīgas, vērienīgas, paātrinātas, taisnīgas un pārveidojošas darbības, lai nodrošinātu, ka visas sievietes un meitenes var pilnībā un vienlīdzīgi izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības;

(b) steidzami likvidēt visus juridiskos, sociālos un ekonomiskos šķēršļus, lai panāktu dzimumu līdztiesību, un nodrošināt sieviešu pilnīgu un efektīvu līdzdalību un vienlīdzīgas iespējas līderībai visos lēmumu pieņemšanas līmeņos politiskajā, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē;

(c) mērķtiecīgi un aktīvi rīkoties, lai izskaustu visu veidu vardarbību un aizskarošu izturēšanos pret visām sievietēm un meitenēm, tostarp seksuālu un dzimumbalstītu vardarbību;

(d) ievērojami palielināt investīcijas, lai novērstu dzimumu nelīdztiesību, tostarp aprūpes un atbalsta ekonomikā, atzīstot saikni starp nabadzību un dzimumu nevienlīdzību un nepieciešamību stiprināt atbalstu iestādēm saistībā ar dzimumu vienlīdzību un sieviešu iespēju veicināšanu;

(e) veikt reformas, lai nodrošinātu sievietēm vienlīdzīgas tiesības uz ekonomiskajiem resursiem, kā arī piekļuvi īpašumtiesībām un kontrolei pār zemi un citiem īpašuma veidiem, finanšu pakalpojumiem, mantojumam, dabas resursiem un attiecīgām jaunām tehnoloģijām saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem;

(f) nodrošināt universālu piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem un ar to saistītajām tiesībām, kā tas apstiprināts saskaņā ar

Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu⁹, Pekinas Rīcības platformu un pārskatīšanas konferenču noslēguma dokumentiem;

9. darbība. Mēs stiprināsim savas darbības, lai risinātu klimata pārmaiņu problēmu.

28. Mēs esam ļoti nobažījušies par pašreizējo lēno progresu, risinot klimata pārmaiņu problēmu. Mēs esam arī dziļi nobažījušies par siltumnīcefekta gāzu emisiju pastāvīgo pieaugumu, un mēs atzīstam, cik svarīgi ir īstenošanas un atbalsta līdzekļi jaunattīstības valstīm, kā arī to, ka klimata pārmaiņu negatīvā ietekme kļūst arvien biežāka, intensīvāka un apjomīgāka, it īpaši jaunattīstības valstīs, it īpaši tajās, kuras ir īpaši neaizsargātas saistībā ar klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Tiecoties sasniegt Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Parīzes nolīguma mērķus, mēs atkārtoti apliecinām, cik svarīgi šajā kritiskajā desmitgadē ir paātrināt rīcību, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātniskajām atziņām, ievērojot taisnīgumu un principu par kopīgiem, bet diferencētiem pienākumiem, un attiecīgās spējas, ņemot vērā atšķirīgos nacionālos apstākļus un ilgtspējīgas attīstības un nabadzības izskaušanas centienus. Mēs nolemjam:

(a) atkārtoti apstiprināt Parīzes nolīguma mērķi ierobežot globālās vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 grādiem pēc Celsija salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un turpināt centienus ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5 grādiem pēc Celsija salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, atzīstot, ka tas ievērojami samazinātu klimata pārmaiņu riskus un ietekmi, un uzsvērt, ka klimata pārmaiņu ietekme būs krietni mazāka, ja temperatūras pieaugums būs 1,5 grāds pēc Celsija, nevis 2 grādi pēc Celsija, un apņemties turpināt centienus ierobežot temperatūras pieaugumu līdz 1,5 grādiem pēc Celsija;

(b) atzinīgi vērtēt lēmumus, kas pieņemti Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences divdesmit astotajā sesijā, tostarp lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar "AAE konsensu", kurš ietver Parīzes nolīguma pirmās globālās izsvēršanas rezultātus Pušu konferences, kas vienlaikus ir Parīzes nolīguma pušu sanāksme, piektajā sesijā;

(c) turklāt atzīt, ka ir nepieciešams pamatīgi, ātri un ilgtspējīgi samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas saskaņā trajektorijām, kas paredz temperatūras pieaugumu līdz 1,5 grādiem pēc Celsija, un aicināt puses valstī noteiktā veidā sniegt ieguldījumu šādos pasaules mēroga centienos, ņemot vērā Parīzes nolīgumu un atšķirīgos nacionālos apstākļus, trajektorijas un pieejas: līdz 2030. gadam trīskāršot atjaunīgās enerģijas jaudu visā pasaulē un divkāršot energoefektivitātes uzlabojumu globālo vidējo gada rādītāju; paātrināt centienus pakāpeniski samazināt enerģijas ieguvu no akmeņoglēm bez izmešu mazināšanas; paātrināt centienus aptuveni gadsimta vidū vai pat krietni pirms tam sasniegt neto nulles emisiju energosistēmas, kurās izmanto bezemisiju un mazoglekļa degvielas; taisnīgi, sakārtoti un godīgi virzīties prom no fosilajām degvielām energosistēmās, paātrinot rīcību šajā kritiskajā desmitgadē, lai līdz 2050. gadam sasniegtu neto nulles emisiju līmeni saskaņā ar zinātnes atziņām; paātrināt bezemisiju un mazemisiju tehnoloģijas, tai skaitā arī atjaunīgās enerģijas ražošanu, kodolenerģiju, emisiju samazināšanas un piesaistes tehnoloģijas, piemēram, oglekļa uztveršanu, izmantošanu un uzglabāšanu, it īpaši grūti dekarbonizējamās nozarēs, un mazoglekļa ūdeņraža ražošanu; paātrināt un būtiski samazināt ar oglekļa dioksīdu nesaistītas emisijas visā pasaulē, tostarp jo īpaši metāna emisijas, līdz 2030. gadam; paātrināt autotransporta radīto emisiju samazināšanu dažādos veidos, tostarp attīstot infrastruktūru un strauji ieviešot

⁹ *Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību ziņojums, Kaira, 1994. gada 5.–13. septembris* (Apvienoto Nāciju Organizācijas publikācija, tirdzniecības Nr. E.95.XIII.18), I nodaļa, 1. rezolūcija, pielikums.

bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļus; un pēc iespējas drīz pakāpeniski atcelt neefektīvas fosilā kurināmā subsīdijas, kas nenovērš enerģētisko nabadzību vai nerisina taisnīgas pārkārtošanās jautājumus;

(d) atzīt, ka pārejas degvielām var būt svarīgas enerģētikas pārkārtošanas atvieglošanā, vienlaikus nodrošinot enerģētisko drošību;

(e) arī uzsvērt, cik svarīgi ir saglabāt, aizsargāt un atjaunot dabu un ekosistēmas, lai virzītos uz Parīzes nolīgumā noteikto temperatūras mērķa sasniegšanu, tostarp pastiprinot centienus, kuru mērķis ir līdz 2030. gadam apturēt un padarīt atgriezenisku atmežošanu un meža degradāciju, kā arī citas sauszemes un jūras ekosistēmas, kas darbojas kā siltumnīcefekta gāzu piesaistītājas un krātuves, un saglabāt bioloģisko daudzveidību, vienlaikus nodrošinot sociālus un vides aizsardzības pasākumus saskaņā ar Kuņminas–Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru¹⁰;

(f) atkārtoti apstiprināt mūsu apņemšanos Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences divdesmit devītajā sesijā noteikt jaunu kolektīvu kvantitatīvu mērķi, proti, vismaz 100 miljardus USD gadā, ņemot vērā jaunattīstības valstu vajadzības un prioritātes;

(g) atkārtoti apstiprināt nacionāli noteikto devumu un Parīzes nolīguma 4. panta 4. punkta nacionāli noteikto raksturu un mudināt Parīzes nolīguma puses mūsu nākamajos nacionāli noteiktajos devumos nākt klajā ar vērienīgiem visu ekonomiku aptverošiem emisiju samazināšanas mērķrādītājiem, kas aptver visas siltumnīcefekta gāzes, nozares un kategorijas un ir saskaņoti ar globālās sasilšanas ierobežošanu līdz 1,5 grādiem pēc Celsija, pamatojoties uz jaunākajām zinātnes atziņām un ņemot vērā atšķirīgos nacionālos apstākļus;

(h) ievērojami uzlabot starptautisko sadarbību un starptautiski labvēlīgu vidi, lai stimulētu vērienīgus mērķus nākamajā nacionāli noteikto devumu posmā;

(i) atzīt, ka pielāgošanās finansējums būs ievērojami jāpalielina, lai īstenotu lēmumu divkārtot pielāgošanās finansējumu, atbalstītu steidzamo un mainīgo vajadzību paātrināt pielāgošanos un veidot noturību jaunattīstības valstīs, vienlaikus uzsverot, ka finansējums, spēju veidošana un tehnoloģiju nodošana ir būtiski faktori, kas veicina rīcību klimata jomā, un atzīmējot, ka jaunu un uz papildu dotācijām balstītu, ļoti izdevīgu finansējuma un ar parādiem nesaistītu instrumentu nodrošināšanas un mobilizēšanas palielināšana joprojām ir būtiska, lai atbalstītu jaunattīstības valstis, it īpaši tāpēc, ka tās pārkārtojas taisnīgā un godīgā veidā;

(j) turpināt ieviest un izmantot jaunus finansēšanas mehānismus, tostarp fondu, lai reaģētu uz zaudējumiem un kaitējumu;

(k) aizsargāt ikvienu uz Zemes, līdz 2027. gadam nodrošinot daudzējāda apdraudējuma agrīnās brīdināšanas sistēmu vispārēju pārklājumu, tostarp paātrināti īstenojot iniciatīvu “Agrīnā brīdināšana visiem”.

10. darbība. Mēs paātrināsim vides atjaunošanas, aizsargāšanas, saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas centienus.

29. Mēs esam dziļi nobažījušies par straujo vides degradāciju un atzīstam, ka steidzami ir būtiski jāmaina mūsu pieeja, lai panāktu tādu pasauli, kurā cilvēce dzīvo saskaņā ar dabu. Mums ir jāsaglabā, jāatjauno un ilgtspējīgi jāizmanto mūsu planētas ekosistēmas un dabas resursi, lai atbalstītu pašreizējo un nākamo paaudžu veselību un labklājību. Mēs pievērsīsimies nelabvēlīgajai ietekmei, ko rada klimata pārmaiņas, jūras līmeņa celšanās, bioloģiskās daudzveidības izzušana, piesārņojums, ūdens

¹⁰ Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma, dokuments [CBD/COP/15/17](#), Lēmums 15/4, pielikums.

trūkums, plūdi, pārtuksnešošānās, zemes degradācija, sausums, atmežošana un smilšu un putekļu vētras. Mēs nolemjam:

(a) panākt tādu pasauli, kurā cilvēce dzīvo saskaņā ar dabu, saglabāt un ilgtspējīgi izmantot mūsu planētas resursus un pārvērst pretējā virzienā vides degradācijas tendences;

(b) veikt vērienīgus pasākumus, lai uzlabotu okeānu un to ekosistēmu veselību, produktivitāti, ilgtspējīgu izmantošanu un noturību un saglabātu, ilgtspējīgi izmantotu un atjaunotu jūras un saldūdens resursus, kā arī mežus, kalnus, ledājus un sausājus, un aizsargātu, saglabātu un atjaunotu bioloģisko daudzveidību, ekosistēmas un savvaļas dzīvniekus;

(c) veicināt ilgtspējīgus patēriņa paradumus un ražošanas modeļus, tostarp ilgtspējīgu dzīvesveidu, un aprites ekonomikas pieejas kā līdzekli, lai panāktu ilgtspējīgus patēriņa paradumus un ražošanas modeļus, un bezatkritumu iniciatīvas;

(d) paātrināt centienus novērst gaisa, zemes un augsnes, saldūdens un okeāna piesārņojumu, tostarp ķīmikāliju pareizu pārvaldību, un strādāt pie tā, lai noslēgtu starptautisku juridiski saistošu instrumentu par plastmasas piesārņojumu, tostarp jūras vidē, ar mērķi pabeigt sarunas līdz 2024. gada beigām;

(e) īstenot satvaru bioloģiskās daudzveidības zuduma apturēšanai un pārvēršanai pretējā virzienā līdz 2030. gadam un īstenot visus daudzpusējos vides nolīgumus;

(f) aizsargāt mūsu planētu un risināt globālās vides problēmas, stiprinot starptautisko sadarbību vides jomā un īstenojot un ievērojot daudzpusējus vides nolīgumus.

11. darbība. Mēs aizsargāsim un veicināsim kultūru un sportu kā ilgtspējīgas attīstības neatņemamas sastāvdaļas.

30. Mēs atzīstam, ka kultūra, kā arī sports sniedz indivīdiem un kopienām spēcīgu identitātes sajūtu un veicina sociālo kohēziju. Mēs arī atzīstam, ka sports var veicināt indivīdu un kopienu veselību un labklājību. Tāpēc kultūra, kā arī sports, ir svarīgi ilgtspējīgas attīstības veicinātāji. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt, ka kultūra, kā arī sports var veicināt efektīvāku, iekļaujošāku, taisnīgāku un ilgtspējīgāku attīstību, un integrēt kultūru ekonomikas, sociālajā un vides attīstības politikā un stratēģijās, kā arī nodrošināt pienācīgas publiskās investīcijas kultūras aizsardzībā un veicināšanā;

(b) veicināt spēcīgāku starptautisko sadarbību attiecībā uz tādu kultūras īpašumu, kuri ir garīga, senču mantojuma, vēsturiska un kultūras vērtība, atdošanu vai restitūciju to izcelsmes valstīm, tostarp, bet ne tikai, mākslas darbus, pieminekļus, muzeju eksponātus, manuskriptus un dokumentus, un stingri mudināt attiecīgās privātās struktūras iesaistīties līdzīgā veidā, tostarp attiecīgā gadījumā izmantojot divpusēju dialogu un daudzpusējus mehānismus;

(c) veicināt un atbalstīt starpkultūru un starp reliģiju dialogu, lai stiprinātu sociālo kohēziju un veicinātu ilgtspējīgu attīstību.

12. darbība. Mēs plānosim nākotni un pastiprināsim kopīgos centienus, lai līdz 2030. gadam un vēl tālākā perspektīvā straujāk panāktu, ka tiek pilnībā īstenota Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam.

31. Mūsu uzmanība joprojām ir stingri vērsta uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, un esam nelokāmi apņēmušies tos sasniegt līdz 2030. gadam. Mēs turpināsim centienus veidot nākotni, kādu mēs vēlamies, risinot esošās, jaunās un iepriekš nebijušās

problēmas ilgtspējīgas attīstības jomā līdz 2030. gadam un vēl tālākā perspektīvā. Mēs nolemjam:

(a) ievērojami veicināt progresu virzībā uz Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam pilnīgu un savlaicīgu īstenošanu līdz 2030. gadam, tostarp stiprinot Augsta līmeņa politiskā foruma ilgtspējīgas attīstības jautājumos lomu kā galveno platformu turpmākiem ilgtspējīgas attīstības programmas pasākumiem un tās pārskatīšanai;

(b) aicināt Augsta līmeņa politisko forumu Ģenerālās asamblejas aizgādībā 2027. gada septembrī apsvērt veidu, kā mēs veicināsim ilgtspējīgu attīstību līdz 2030. gadam un vēl tālākā perspektīvā, kas ir mūsu darbības pamatā esošā prioritāte.

II. Starptautiskais miers un drošība

32. Globālajā drošības ainā norisinās būtiskas pārmaiņas. Mēs esam nobažījušies par pieaugošajiem un dažādajiem draudiem starptautiskajam mieram un drošībai, it īpaši par Statūtu mērķu un principu pārkāpumiem, un par pieaugošajiem kodol kara riskiem, kas varētu radīt eksistenciālus draudus cilvēcei. Šajos mainīgajos apstākļos mēs joprojām esam apņēmības pilni panākt taisnīgu un ilgstošu mieru. Mēs atkārtoti apliecinām savu apņemšanos rīkoties saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp Statūtiem un to mērķiem un principiem, un godprātīgi pildīt savas saistības. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka ir obligāti jāievēro un jāveicina tiesiskums starptautiskā līmenī saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem, un šajā sakarā atgādinām, cik svarīga ir Deklarācija par starptautisko tiesību principiem, kas attiecas uz draudzīgām attiecībām un sadarbību starp valstīm saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem¹¹. Mēs vēlreiz apliecinām, ka pilnībā ievērojam visu dalībvalstu suverēno vienlīdzību, tautu līdztiesības un pašnoteikšanās principus un mūsu pienākumu atturēties no draudiem vai spēka lietošanas pret jebkuras valsts teritoriālo integritāti vai politisko neatkarību, mūsu apņemšanos starptautiskos strīdus atrisināt miermīlīgā ceļā. Mēs arī atkārtoti apstiprinām mūsu apņemšanos ievērot Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju.

33. Apvienoto Nāciju Organizācijai ir neaizstājama loma starptautiskā miera un drošības uzturēšanā. Mūsu centieni steidzami novērst pieaugošos un dažādos draudus starptautiskajam mieram un drošībai uz sauszemes, jūrā, gaisā, kosmosa telpā un kibertelpā būtu jāatbalsta ar centieniem atjaunot uzticēšanos, stiprināt solidaritāti un padziļināt starptautisko sadarbību, tostarp intensīvāk izmantojot diplomātiju. Mēs pieņemam zināšanai Jauno programmu mieram¹².

13. darbība. Mēs dubultosim centienus veidot un uzturēt miermīlīgas, iekļaujošas un taisnīgas sabiedrības un risināt konfliktu pamatcēloņus.

34. Mēs atzīstam starptautiskā miera un drošības, ilgtspējīgas attīstības un cilvēktiesību savstarpējo atkarību un atkārtoti apstiprinām tiesiskuma nozīmi starptautiskā un valstu līmenī. Mēs esam nobažījušies par to, kā militāro izdevumu globālais pieaugums varētu ietekmēt investīcijas ilgtspējīgā attīstībā un miera uzturēšanā. Mēs nolemjam:

(a) stiprināt noturību un visaptveroši pievērsties bruņotu konfliktu, vardarbības un nestabilitātes virzītājspēkiem un pamatcēloņiem, kā arī to sekām, tostarp paātrinot investīcijas Programmā 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķos, kā arī to īstenošanu;

(b) nodrošināt vienlīdzīgu tiesu iestāžu pieejamību, aizsargāt pilsonisko telpu un atbalstīt cilvēktiesības visiem, tostarp veicinot miera, iekļaušanas, iecietības un

¹¹ Rezolūcija 2625(XXV), pielikums.

¹² [A/77/CRP.1/Add.8](#).

miermīlīgas līdzāspastāvēšanas kultūru, izskaužot diskriminācija reliģiskās pārliecības dēļ, apkarojot rasismu, rasu diskrimināciju un ksenofobiju visās tās izpausmēs un risinot problēmas, kas saistītas ar visu cilvēku izdzīvošanu, iztikas līdzekļiem un cieņu;

(c) nodrošināt, ka militārie izdevumi neapdraud investīcijas ilgtspējīgā attīstībā un ilgtspējīga miera veidošanā, un aicināt ģenerāļsekretāru līdz septiņdesmit devītās sesijas beigām sniegt analīzi par militāro izdevumu globālā pieauguma ietekmi uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

14. darbība. Mēs aizsargāsim visus civiliedzīvotājus bruņotos konfliktos.

35. Mēs visstingrākajā veidā nosodām bruņoto konfliktu postošo ietekmi uz civiliedzīvotājiem, civilo infrastruktūru un kultūras mantojumu, un mēs esam īpaši nobažījušies par vardarbības nesamērīgo ietekmi uz sievietēm, bērniem, personām ar invaliditāti un citām neaizsargātās situācijās esošām personām bruņotos konfliktos. Genocīds, noziegumi pret cilvēci un kara noziegumi, tostarp tīši uzbrukumi civiliedzīvotājiem un civilajai infrastruktūrai, ir aizliegti saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Mēs atkārtoti apliecinām apņemšanos pildīt savas saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām humanitārajām tiesībām, starptautiskajām cilvēktiesībām un starptautiskajām bēgļu tiesībām. Mēs nolemjam:

(a) veikt konkrētus un praktiskus pasākumus, lai aizsargātu visus civiliedzīvotājus bruņotos konfliktos;

(b) paātrināt mūsu saistību īstenošanu saskaņā ar programmu "Bruņota konflikta skarti bērni";

(c) saskaņā ar starptautiskajām tiesībām attiecīgi ierobežot sprāgstvielu izmantošanu apdzīvotās vietās vai atturēties no tās, ja to izmantošana var radīt kaitējumu civiliedzīvotājiem vai civiliem objektiem, tostarp būtiskai civilajai infrastruktūrai, skolām, medicīnas iestādēm un kulta vietām;

(d) nodrošināt drošu, ātru un netraucētu humānās palīdzības pieejamību un palīdzību un pilnībā ievērot humanitāros humānisma, neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principus saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām un pilnībā ievērojot Ģenerālās asamblejas 1991. gada 19. decembra Rezolūciju [46/182](#) un ar to saistītās rezolūcijas par Apvienoto Nāciju Organizācijas ārkārtas humānās palīdzības koordinācijas stiprināšanu;

(e) respektēt un aizsargāt humānās palīdzības darbiniekus un Apvienoto Nāciju Organizācijas un ar to saistīto personālu, tostarp valsts un uz vietas pieņemto personālu, tā telpas, aprīkojumu, transportu un piegādes saskaņā ar mūsu saistībām saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām humanitārajām tiesībām;

(f) respektēt un aizsargāt žurnālistus, mediju jomas speciālistus un ar tiem saistīto personālu, kas strādā bruņotu konfliktu situācijās, un atkārtoti apstiprināt, ka saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām šādās situācijās viņi uzskatāmi par civiliedzīvotājiem;

(g) divkārtot mūsu centienus izbeigt nesodāmību un nodrošināt saukšanu pie atbildības par starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem, vismagākajiem noziegumiem saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp genocīdu, kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un citiem zvērīgiem noziegumiem un citiem smagiem pārkāpumiem, piemēram, civiliedzīvotāju mērdēšanu badā kā kara un ar dzimumu saistītas vardarbības metodi, tostarp ar konfliktiem saistītu seksuālu vardarbību;

(h) aicināt dalībvalstis ieviest tādas valsts tiesību aktus, noteikumus un procedūras, ja tādu vēl nav, lai kontrolētu parasto ieroču un militārā ekipējuma starptautisku nodošanu, kas ļauj pārvaldīt tos riskus, kurus šāda nodošana varētu atvieglot, veicināt vai izraisīt starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību pārkāpumus, un nodrošināt, ka šādi tiesību akti, noteikumi un procedūras atbilst valstu saistībām saskaņā ar piemērojamiem starptautiskajiem līgumiem, kuru puses tās ir.

15. darbība. Mēs nodrošināsim, ka cilvēki, kurus skārušas ārkārtas humanitārās situācijas, saņem nepieciešamo atbalstu.

36. Mēs paužam nopietnas bažas par vēl nepieredzēto cilvēku skaitu, kurus skārušas ārkārtas humanitārās situācijas, tostarp to cilvēku skaitu, kuri saskaras ar piespiedu un arvien ieilgušu pārvietošanu, un to cilvēku skaitu, kurus skāris bads, akūts pārtikas trūkums, bads un badam līdzīgi apstākļi. Mēs nolemjam:

(a) stiprināt mūsu centienus novērst, paredzēt un mazināt ārkārtas humanitāro situāciju ietekmi uz grūtībās nonākušiem cilvēkiem, vienlaikus īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātāko personu vajadzībām;

(b) pievērsties piespiedu un ieilgušas pārvietošanas pamatcēloņiem, tostarp iedzīvotāju masveida pārvietošanai, un īstenot un atvieglot iekšzemē pārvietoto personu, bēgļu un bezvalstnieku piekļuvi ilgtspējīgiem risinājumiem, tostarp izmantojot taisnīgu starptautisku sloga un atbildības sadali un atbalstu uzņēmējkopienām, un pilnībā ievērojot bēgļu neizraidīšanas principu;

(c) novērst pārtikas trūkuma, akūta pārtikas trūkuma, bada un badam līdzīgu apstākļu postu bruņotos konfliktos pašreizējām un nākamajām paaudzēm, izmantojot visas mūsu rīcībā esošās zināšanas, resursus un spējas, pildot savas saistības saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām, tostarp ievērojot starptautiskajās humanitārajās tiesībās noteiktās saistības attiecībā uz šķēršļu novēršanu humānās palīdzības sniegšanai, un nodrošināt, ka cilvēki saņem viņiem nepieciešamo palīdzību, stiprinot agrīnās brīdināšanas mehānismus, attīstot sociālās aizsardzības sistēmas un veicot preventīvus pasākumus, kas veido apdraudēto kopienu noturību;

(d) ievērojami palielināt finansiālo un cita veida atbalstu valstīm un kopienām, kas saskaras ar ārkārtas humanitārām situācijām, tostarp uzņēmējkopienām, cita starpā palielinot savlaicīgu un paredzamu finansējumu un inovatīvus un prognozējošus finansējuma mehānismus, kā arī stiprinot partnerības ar starptautiskām finanšu iestādēm, lai novērstu, samazinātu cilvēku ciešanas un reaģētu uz tām, un sniegtu palīdzību tiem, kam tā vajadzīga.

16. darbība. Mēs veicināsim sadarbību un sapratni starp dalībvalstīm, mazināsim spriedzi, centīsimies atrisināt strīdus mierīgā ceļā un risināsim konfliktus.

37. Mēs atkārtoti apstiprinām savu apņemšanos īstenot preventīvo diplomātiju, strīdu mierīgu izšķiršanu un valstu dialoga nozīmi. Mēs atzīstam Apvienoto Nāciju Organizācijas lomu preventīvajā diplomātijā un strīdu mierīgā izšķiršanā un to, cik svarīga ir Apvienoto Nāciju Organizācijas partnerība ar reģionālām un apakšreģionālām organizācijām, lai novērstu un atrisinātu konfliktus un strīdus starp dalībvalstīm saskaņā ar Statūtiem. Mēs nolemjam:

(a) atkārtoti apstiprināt mūsu pienākumus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp Statūtiem un to mērķiem un principiem;

(b) veikt efektīvus kolektīvus pasākumus saskaņā ar Statūtiem, lai nepieļautu un novērstu draudus starptautiskajam mieram un drošībai, un aktivizēt un īstenot esošos instrumentus un mehānismus strīdu mierīgai izšķiršanai;

(c) pēc vajadzības izstrādāt un īstenot mehānismus strīdu izšķiršanai mierīgā ceļā, uzticības veicināšanai, agrīnai brīdināšanai un krīžu pārvarēšanai apakšreģionālā, reģionālā un starptautiskā līmenī, lai novērstu jaunus un iepriekš nebijušus draudus starptautiskajam mieram un drošībai;

(d) īstenot un piemērot uzticības veicināšanas pasākumus, lai mazinātu spriedzi un veicinātu starptautisko mieru un drošību;

(e) pastiprināt diplomātijas un starpniecības izmantošanu, lai mazinātu spriedzi situācijās, kas var apdraudēt starptautisko mieru un drošību, tostarp ar agrīniem diplomātiskiem centieniem;

(f) mudināt ģenerālsekretāru aktīvi izmantot ģenerālsekretāra labās gribas vidutāja lomu un nodrošināt, ka Apvienoto Nāciju Organizācija ir pienācīgi aprīkota, lai vadītu un atbalstītu starpniecības un preventīvās diplomātijas procesus, un mudināt ģenerālsekretāru vērst Drošības padomes uzmanību uz visiem jautājumiem, kas var apdraudēt starptautiskā miera un drošības saglabāšanu;

(g) atbalstīt reģionālo un apakšreģionālo organizāciju lomu diplomātijā, starpniecībā un strīdu mierīgā izšķiršanā un šajā sakarā stiprināt koordināciju un sadarbību starp šīm organizācijām un Apvienoto Nāciju Organizāciju.

17. darbība. Mēs pildīsim savu pienākumu ievērot lēmumus un atbalstīsim Starptautiskās Tiesas pilnvaras jebkurā lietā, kurā mūsu valsts ir puse.

38. Mēs atzīstam Starptautiskās Tiesas, kas ir galvenā Apvienoto Nāciju Organizācijas tiesu iestāde, pozitīvo ieguldījumu, tostarp strīdu izskatīšanā starp valstīm. Mēs atkārtoti apstiprinām visu valstu pienākumu ievērot Starptautiskās Tiesas lēmumus lietās, kurās tās ir puses. Mēs nolemjam:

(a) veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka Starptautiskā Tiesa var pilnībā un efektīvi pildīt savas pilnvaras, un veicināt izpratni par tās lomu strīdu mierīgā izšķiršanā, vienlaikus ievērojot, ka jebkura strīda puses var meklēt arī citus miermīlīgus līdzekļus pēc savas izvēles.

18. darbība. Mēs veidosim un uzturēsim mieru.

39. Mēs atzīstam, ka dalībvalstīm ir galvenā atbildība par konfliktu novēršanu un miera veidošanu savās valstīs un ka valstu centieni veidot un uzturēt mieru veicina starptautiskā miera un drošības saglabāšanu. Pienācīgs, paredzams un ilgtspējīgs miera veidošanas finansējums ir būtisks, un mēs atzinīgi vērtējam neseno Ģenerālās asamblejas lēmumu palielināt Apvienoto Nāciju Organizācijas Miera veidošanas fondam pieejamos resursus. Mēs nolemjam:

(a) pildīt savu Programmā 2030. gadam iekļauto apņemšanos visā pasaulē ievērojami samazināt visu veidu vardarbību un ar to saistīto nāves gadījumu skaitu;

(b) divkārtot mūsu centienus izskaust visu veidu vardarbību pret visām sievietēm un meitenēm;

(c) apkarot rasismu un izskaust rasu diskrimināciju, ksenofobiju un reliģisko neiecietību, kā arī visus citus neiecietības un diskriminācijas veidus mūsu sabiedrībā, kā arī veicināt starprelīģiju un starpkultūru dialogu;

(d) stiprināt un īstenot esošās valstu preventīvās stratēģijas un pieejas miera uzturēšanai un, ja tādu nav, apsvērt iespēju tās izstrādāt pēc brīvprātības principa un saskaņā ar nacionālajām prioritātēm, lai novērstu vardarbības un bruņotu konfliktu pamatcēloņus;

(e) pēc valstu lūguma sniegt tām palīdzību, tostarp ar Miera veidošanas komisijas un visas Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas starpniecību, pilnībā ievērojot nacionālo atbildību un vajadzības, lai veidotu nacionālās spējas veicināt,

attīstīt un īstenot savus nacionālā līmeņa preventīvos centienus un novērst vardarbības un konfliktu pamatcēloņus savās valstīs, tostarp apmainoties ar paraugpraksi un gūto pieredzi;

(f) novērst ar kājnieku ieroču un vieglo ieroču, to detaļu un munīcijas vai ar tiem saistītās munīcijas nelikumīgu tirdzniecību saistītos riskus, tostarp, izmantojot nacionālās preventīvās stratēģijas un pieejas;

(g) novērst riskus miera uzturēšanai, ko rada dezinformācija, maldinoša informācija, naida runa un saturs, kas kūda uz kaitējuma radīšanu, tostarp saturs, kas izplatīts, izmantojot digitālās platformas, vienlaikus ievērot tiesības uz vārda brīvību un privātumu un nodrošināt netraucētu piekļuvi internetam saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, valsts tiesību aktiem un valsts politiku;

(h) censties panākt ciešāku saskaņotību starp Apvienoto Nāciju Organizāciju, starptautiskām un reģionālām finanšu iestādēm un to dalībvalstu vajadzībām, kuras skar bruņoti konflikti un vardarbība un ietekmē reģionāli konflikti, lai atbalstītu to ekonomisko stabilitāti, nacionāla mēroga novēršanas un miera veidošanas centienus saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām un pilnīgā saskaņā ar nacionālo atbildību.

19. darbība. Mēs paātrināsim savu saistību īstenošanu attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību.

40. Mēs atzīstam sieviešu kā miera veicinātāju lomu. Sieviešu pilnīga, vienlīdzīga, droša un jēgpilna līdzdalība lēmumu pieņemšanā visos miera un drošības nodrošināšanas līmeņos, tostarp konfliktu novēršanā un atrisināšanā, starpniecībā un miera operācijās, ir būtiska, lai panāktu ilgspējīgu mieru. Mēs visstingrākajā veidā nosodām visu veidu vardarbības palielināšanos pret sievietēm un meitenēm, kuras ir īpaši pakļautas vardarbības riskam bruņotos konfliktos, pēckonflikta situācijās un ārkārtas humanitārās situācijās. Mēs nolemjam:

(a) divkārtot mūsu centienus panākt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, tostarp novēršot kavēkļus un pastāvīgos šķēršļus programmas sieviešu, miera un drošības jomā īstenošanai, un nodrošināt, ka tiek pienācīgi finansētas iniciatīvas šo centienu veicināšanai;

(b) pildīt savu apņemšanos nodrošināt, ka sievietes var pilnībā, vienlīdzīgi un droši un jēgpilni piedalīties visos Apvienoto Nāciju Organizācijas vadītajos starpniecības un miera procesos;

(c) veikt konkrētus pasākumus, lai izskaustu un novērstu visa veida draudus un cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus, ar kuriem sievietes un meitenes saskaras bruņotos konfliktos, pēckonflikta situācijās un ārkārtas humanitārās situācijās, tostarp ar dzimumu saistītu vardarbību un ar konfliktiem saistītu seksuālu vardarbību;

(d) paātrināt mūsu pašreizējos centienus nodrošināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu, drošu un jēgpilnu līdzdalību miera operācijās.

20. darbība. Mēs paātrināsim savu saistību īstenošanu attiecībā uz jauniešiem, mieru un drošību.

41. Mēs atzīstam, ka pilnīgai, efektīvai, drošai un jēgpilnai jauniešu līdzdalībai ir izšķiroša nozīme, lai uzturētu un veicinātu starptautisko mieru un drošību. Mēs nolemjam:

(a) veikt konkrētus brīvprātīgus pasākumus, lai palielinātu jauniešu iekļaujošu pārstāvību lēmumu pieņemšanā visos līmeņos konfliktu novēršanas un risināšanas jautājumos, tostarp palielinot viņu iespējas piedalīties attiecīgajās starpvaldību apspriedēs Apvienoto Nāciju Organizācijā;

(b) stiprināt un īstenot esošos nacionālos un reģionālos plānus jaunatnes, miera un drošības jomā, lai izpildītu savas saistības un šādus plānus pēc brīvprātības principa izstrādātu tur, kur tādu nav;

(c) lūgt ģenerālsekretāru līdz astoņdesmitās sesijas beigām veikt otro neatkarīgo progresa pētījumu par jauniešu pozitīvo ieguldījumu miera procesos un konfliktu risināšanā.

21. darbība. Mēs pielāgosim miera operācijas, lai labāk reaģētu uz pašreizējām problēmām un jauno realitāti.

42. Apvienoto Nāciju Organizācijas miera operācijas, ko saprot kā miera uzturēšanas operācijas un īpašas politiskas misijas, ir būtiski instrumenti starptautiskā miera un drošības uzturēšanai. Tās saskaras ar arvien sarežģītākām problēmām, un tās ir steidzami jāpielāgo, ņemot vērā visu dalībvalstu un karaspēku un policiju nodrošinošo valstu vajadzības, kā arī uzņēmējvalstu prioritātes un pienākumus. Miera operācijas var būt veiksmīgas tikai tad, ja tiek aktīvi īstenoti politiski risinājumi un tām ir prognozējams, pienācīgs un ilgtspējīgs finansējums. Mēs atkārtoti apstiprinām, cik svarīga ir ciešāka sadarbība starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un reģionālām un apakšreģionālām organizācijām, it īpaši Āfrikas Savienību, tostarp to miera atbalsta operācijas un miera īstenošana, ko apstiprinājusi Drošības padome nolūkā saglabāt vai atjaunot starptautisko mieru un drošību. Mēs nolemjam:

(a) aicināt Drošības padomi nodrošināt, ka miera operācijas balstās uz politiskām stratēģijām un vadās pēc tām, tiek īstenotas ar skaidrām, secīgām un prioritārām pilnvarām, kas ir reālistiskas un sasniedzamas, kā arī izejas stratēģijām un dzīvotspējīgiem pārejas plāniem, un visaptverošas pieejas miera uzturēšanai ietvaros, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības un Statūtus;

(b) lūgt ģenerālsekretāru pārskatīt visu veidu Apvienoto Nāciju Organizācijas miera operāciju nākotni, ņemot vērā pieredzi, kas gūta no iepriekšējiem un notiekošajiem reformu procesiem, un sniegt stratēģiskus un uz konkrētu rīcību orientētus ieteikumus, lai dalībvalstis varētu apsvērt, kā Apvienoto Nāciju Organizācijas instrumentu kopumu var pielāgot mainīgajām vajadzībām, lai varētu elastīgāk un labāk reaģēt uz pašreizējām, jaunām un turpmākām problēmām;

(c) nodrošināt, ka miera operācijas pēc iespējas agrākā posmā iesaistās pārejas plānošanā kopā ar uzņēmējvalstīm, Apvienoto Nāciju Organizācijas valstu komandu un attiecīgajām nacionālajām ieinteresētajām personām;

(d) veikt konkrētus pasākumus, lai nodrošinātu miera operāciju personāla drošību un drošumu un paplašinātu viņu piekļuvi veselības aprūpes iestādēm, tostarp garīgās veselības pakalpojumiem;

(e) nodrošināt, ka miera uzturēšanas operācijas un miera atbalsta operācijas, tostarp miera iedibināšanas operācijas, kuras apstiprinājusi Drošības padome, tiek papildinātas ar iekļaujošu politisko stratēģiju un citām nemilitārām pieejām un pievēršas konfliktu pamatcēloņiem;

(f) mudināt ģenerālsekretāru regulāri sasaukt augsta līmeņa sanāksmes ar attiecīgajām reģionālajām organizācijām, lai apspriestu jautājumus, kas attiecas uz miera operācijām, miera veidošanu un konfliktiem;

(g) nodrošināt pienācīgu, paredzamu un ilgtspējīgu finansējumu Āfrikas Savienības vadītām miera atbalsta operācijām, kuras pilnvarojusi Drošības padome saskaņā ar Drošības padomes 2023. gada 21. decembra Rezolūciju [2719 \(2023\)](#).

22. darbība. Mēs pievērsīsimies nopietnajai ietekmei, ko rada jūras drošības un drošuma apdraudējums.

43. Mēs atzīstam, ka ir svarīgi pievērsties nopietnajai ietekmei, ko rada jūras drošības un drošuma apdraudējums. Visi centieni novērst jūras drošības un drošuma apdraudējumus jāveic saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp jo īpaši, kā atspoguļots Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada Jūras tiesību konvencijā¹³ ietvertajos principos, ņemot vērā citus attiecīgus instrumentus, kas atbilst Konvencijai. Mēs nolemjam:

(a) uzlabot starptautisko sadarbību un iesaisti globālā, reģionālā, apakšreģionālā un divpusējā līmenī, lai apkarotu visus jūras drošības un drošuma apdraudējumus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

(b) veicināt informācijas apmaiņu starp valstīm un spēju veidošanu nolūkā atklāt, novērst un apturēt šādu apdraudējumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

23. darbība. Mēs centīsimies sasniegt no terorisma brīvu nākotni.

44. Mēs stingri nosodām terorismu visos tā veidos un izpausmēs, lai kas arī neveiktu šādas darbības vienalga, kur un kad. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka visi terora akti ir krimināli sodāmi un neattaisnojami neatkarīgi no to motīviem vai tā, kā to izdarītāji var mēģināt tos pamatot. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir ieviest pasākumus, lai apkarotu teroristu propagandas izplatīšanu, novērstu un apturētu teroristisku darbību finansējuma un materiālo līdzekļu plūsmu, kā arī teroristu organizāciju vervēšanas darbības. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, kas veicina terorismu, nevar un nevajadzētu saistīt ne ar vienu reliģiju, civilizāciju vai etnisku grupu. Mēs divkāršosim centienus, lai novērstu apstākļus, kas veicina terorisma izplatīšanos, novērstu un apkarotu terorismu, veidotu valstu spējas novērst un apkarot terorismu un stiprinātu Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas nozīmi. Starptautisko tiesību, tostarp starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko cilvēktiesību, veicināšana un aizsardzība, kā arī cilvēktiesību ievērošana visiem un tiesiskums ir galvenais pamats cīņai pret terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, kas veicina terorismu. Mēs nolemjam:

(a) īstenot visas valdības un visu sabiedrību aptverošu pieeju, lai novērstu un apkarotu terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, kas veicina terorismu, tostarp vērstoties pret terorisma virzītājspēkiem, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

(b) novērst draudus, ko rada jaunu un jaunāko tehnoloģiju, tostarp digitālo tehnoloģiju un finanšu instrumentu, ļaunprātīga izmantošana terorisma nolūkos;

(c) uzlabot Apvienoto Nāciju Organizācijas terorisma apkarošanas centienu koordināciju un sadarbību starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un attiecīgām reģionālām un apakšreģionālām organizācijām, lai novērstu un apkarotu terorismu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, vienlaikus apsverot iespēju atjaunot centienus noslēgt visaptverošu konvenciju par starptautisko terorismu.

24. darbība. Mēs novērsīsim un apkarosim transnacionālo organizēto noziedzību un ar to saistītās nelikumīgās finanšu plūsmas.

45. Transnacionālā organizētā noziedzība un ar to saistītās nelikumīgās finanšu plūsmas var nopietni apdraudēt starptautisko mieru un drošību, cilvēktiesības un ilgtspējīgu attīstību, tostarp izmantojot iespējamās saiknes, kas dažos gadījumos var pastāvēt starp transnacionālo organizēto noziedzību un teroristu grupām. Mēs nolemjam:

(a) pastiprināt centienus cīņā pret transnacionālo organizēto noziedzību un ar to saistītajām nelikumīgajām finanšu plūsmām, izmantojot visaptverošas stratēģijas,

¹³ Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 1833. sēj., Nr. 31363.

tostarp novēršanu, agrīnu atklāšanu, izmeklēšanu, aizsardzību un tiesībaizsardzību, novēršot virzītājspēkus un sadarbojoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām;

(b) stiprināt starptautisko sadarbību, lai novērstu un apkarotu transnacionālo organizēto noziedzību visos tās veidos, tostarp gadījumos, kad noziegumus izdara, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmas, un mēs atzinīgi vērtējam Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret kibernetizētiem projekta izstrādi.

25. darbība. Mēs virzīsim uz priekšu, lai sasniegtu mērķi — pasauli, kas ir brīva no kodolieročiem.

46. Kodolkarš izraisītu iznīcinošus postījumus visai cilvēcei, un mums ir jādara viss iespējamais, lai novērstu šāda kara draudus, paturot prātā, ka “kodolkarā nav iespējams uzvarēt un to nekad nedrīkst sākt”. Mēs pildīsim savus attiecīgos pienākumus un saistības. Mēs atkārtoti paužam dziļas bažas par stāvokli saistībā ar kodolatbruņošanu. Mēs atkārtoti apstiprinām visu valstu neatņemamās tiesības attīstīt kodolenerģijas pētniecību, ražošanu un izmantošanu miermīlīgiem mērķiem bez diskriminācijas un saskaņā ar to attiecīgajiem pienākumiem. Mēs nolemjam:

(a) atkārtoti apņemties sasniegt mērķi — pilnībā izskaust kodolieročus;

(b) atzīt, ka, lai gan visu valstu centienu galīgajam mērķim arī turpmāk vajadzētu būt vispārējai un pilnīgai atbruņošanās sasniegšanai efektīvā starptautiskā kontrolē, tūlītējais mērķis ir novērst kodolkara draudus un īstenot pasākumus, lai izvairītos no bruņošanās sacensības un virzītos uz ilgstošu mieru;

(c) pildīt un ievērot visas esošās drošības garantijas, kas pieņemtas, tostarp saistībā ar līgumiem un attiecīgajiem protokoliem par zonām, kas brīvas no kodolieročiem, un ar tām saistītās garantijas pret kodolieroču izmantošanu vai to izmantošanas draudiem;

(d) apņemties stiprināt atbruņošanās un ieroču neizplatīšanas arhitektūru un strādāt pie tā, lai novērstu esošo starptautisko normu vājināšanos, un veikt visus iespējamus pasākumus, lai novērstu kodolkaru;

(e) censties paātrināt attiecīgo kodolatbruņošanās un kodolieroču neizplatīšanas pienākumu un saistību pilnīgu un efektīvu īstenošanu, tostarp ievērojot attiecīgos starptautiskos juridiskos instrumentus un tiecoties izveidot no kodolieročiem brīvas zonas, lai uzlabotu starptautisko mieru un drošību un panāktu no kodolieročiem brīvu pasauli.

26. darbība. Mēs pildīsim savus pienākumus un saistības atbruņošanās jomā.

47. Mēs paužam nopietnas bažas par arvien lielāku skaitu tādu darbību, kuras ir pretrunā spēkā esošajām starptautiskajām normām, un par saistību neievērošanu atbruņošanās, ieroču kontroles un neizplatīšanas jomā. Mēs ievērosim starptautiskās tiesības, kas attiecas uz ieročiem, karadarbības līdzekļiem un metodēm, un atbalstīsim progresīvus centienus efektīvi izskaust ieroču nelikumīgu tirdzniecību. Mēs atzīstam, cik svarīgi ir saglabāt un stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas atbruņošanās mehānisma nozīmi. Jebkāda ķīmisko un bioloģisko ieroču izmantošana neatkarīgi no tā, kas to veic, vienmēr un visos apstākļos nav pieņemama. Mēs aicinām pilnībā ievērot un īstenot attiecīgos līgumus. Mēs atkārtoti apliecinām savu kopīgo apņemšanos pilnībā izslēgt iespēju, ka bioloģiskos aģentus un toksīnus izmanto kā ieročus, un stiprināt Konvenciju par bakterioloģisko (bioloģisko) un toksīnus saturošo ieroču izstrādāšanas, ražošanas un uzglabāšanas aizliegšanu un to iznīcināšanu¹⁴. Mēs nolemjam:

¹⁴ Turpat, 1015. sēj., Nr. 14860.

(a) atdzīvināt Apvienoto Nāciju Organizācijas lomu atbrūpošanās jomā, tostarp iesakot Ģenerālajai asamblejai turpināt darbu, kas varētu atbalstīt gatavošanos ceturtajai speciālajai sesijai, kura veltīta atbrūpošanās jautājumiem (*SSOD-IV*);

(b) censties panākt pasauli, kas brīva no ķīmiskajiem un bioloģiskajiem ieročiem, un nodrošināt, ka personas, kas ir atbildīgas par jebkādu šo ieroču izmantošanu, tiek identificētas un sauktas pie atbildības;

(c) pievērsties jauniem un mainīgiem bioloģiskiem riskiem, uzlabojot procesus, lai paredzētu, novērstu, koordinētu un sagatavotos šādiem riskiem neatkarīgi no tā, vai tos izraisa bioloģisku aģentu dabiska, nejauša vai apzināta izplatīšana;

(d) apzināt, izskatīt un izstrādāt efektīvus pasākumus, tostarp iespējamus juridiski saistošus pasākumus, lai stiprinātu un institucionalizētu starptautiskās normas un instrumentus, kas nepieļauj bioloģisku aģentu un toksīnu izstrādi, ražošanu, iegādi, nodošanu, krājumu veidošanu, glabāšanu un izmantošanu par ieročiem;

(e) stiprināt pasākumus, lai novērstu to, ka nevalstiski dalībnieki iegādājas masu iznīcināšanas ieročus;

(f) divkārtot centienus īstenot savas attiecīgās saistības saskaņā ar attiecīgajiem starptautiskajiem instrumentiem, lai aizliegta vai ierobežota parastos ieročus saistībā ar to humanitāro ietekmi, un veikt pasākumus, lai veicinātu visus attiecīgos pretmīnu pasākumus aspektus;

(g) stiprināt mūsu valstu un starptautiskos centienus apkarot, novērst un izskaust kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgu tirdzniecību visos tās aspektos;

(h) novērst esošās nepilnības parastās munīcijas pārvaldībā visā dzīves ciklā, lai samazinātu divējādos riskus, ko rada neplānota parastās munīcijas sprāgšana un parastās munīcijas novirzīšana un nelikumīga tirdzniecība neatļautiem saņēmējiem, tostarp noziedzniekiem, organizētām noziedzīgām grupām un teroristiem.

27. darbība. Mēs izmantosim iespējas, kas rodas saistībā ar jaunām un jaunākajām tehnoloģijām, un pievērsīsimies iespējamiem riskiem, ko rada launprātīga to izmantošana.

48. Mēs atzīstam, ka straujās tehnoloģiskās pārmaiņas rada iespējas un riskus mūsu kopīgajiem centieniem saglabāt starptautisko mieru un drošību. Mūsu pieeju šo risku novēršanai noteiks starptautiskās tiesības, tostarp Statūti. Mēs nolemjam:

(a) virzīt turpmākus pasākumus un atbilstošas starptautiskas sarunas, lai novērstu bruņošanās sacensību kosmiskajā telpā visos tās aspektos, iesaistot šajos pasākumos un sarunās visas attiecīgās ieinteresētās personas saskaņā ar noteikumiem Līgumā par valstu darbības principiem kosmosa, tostarp Mēness un citu debess ķermeņu, izpētē un izmantošanā¹⁵;

(b) steidzami virzīt diskusijas par autonomām letālu ieroču sistēmām, izmantojot Valdības ekspertu grupu jauno tehnoloģiju jomā saistībā ar autonomu letālu ieroču sistēmām, lai izstrādātu instrumentu, neskarot tā būtību, un citus iespējamus pasākumus, lai risinātu problēmas saistībā ar jaunām tehnoloģijām autonomu letālu ieroču sistēmu jomā, atzīstot, ka starptautiskās humanitārās tiesības joprojām pilnībā attiecas uz visām ieroču sistēmām, tostarp autonomu letālu ieroču sistēmu iespējamu izstrādi un izmantošanu;

¹⁵ Turpat, 610. sēj., Nr. 8843.

(c) paplašināt starptautisko sadarbību un spēju veidošanas centienus, lai pārvarētu digitālās plaisas un nodrošinātu, ka visas valstis var droši un neapdraudēti izmantot digitālo tehnoloģiju sniegtās priekšrocības;

(d) apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, turpināt novērtēt esošos un potenciālos riskus, kas saistīti ar mākslīgā intelekta izmantošanu militārajā jomā, un iespējamās varbūtības visā to dzīves ciklā;

(e) lūgt ģenerāļsekretāru turpināt informēt dalībvalstis par jaunām un jaunākajām tehnoloģijām, izmantojot ģenerāļsekretāra ziņojumu par pašreizējo zinātnes un tehnoloģijas attīstību un tās iespējamo ietekmi uz starptautisko drošību un atbrūošanās centieniem.

III. Zinātne, tehnoloģija un inovācija un digitālā sadarbība

49. Zinātne, tehnoloģija un inovācija var paātrināt Apvienoto Nāciju Organizācijas centienu īstenošanu visos trijos tās darba pīlāros. Mēs šo potenciālu spēsim realizēt tikai starptautiskas sadarbības ceļā, lai izmantotu priekšrocības un veiktu drosmīgus, vērienīgus un izlēmīgus pasākumus nolūkā pārvarēt pieaugošo plaisu attīstītajās un jaunattīstības valstīs un starp tām un paātrināt progresu Programmas 2030. gadam īstenošanā. Miljardiem cilvēku, it īpaši jaunattīstības valstīs, nav pilnvērtīgas piekļuves kritiski svarīgām tehnoloģijām, kas maina dzīvi. Ja vēlamies izpildīt savu solījumu nevienam neatstāt novārtā, apmaiņa zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomā ir būtiska. Inovācijām un zinātniskiem atklājumiem, kas var padarīt mūsu planētu ilgtspējīgāku un mūsu valstis pārticīgākas un noturīgākas, vajadzētu būt cenas ziņā pieejamām un pieejamām visiem.

50. Tajā pašā laikā mums ir atbildīgi jāpārvalda iespējamie riski, ko rada zinātne un tehnoloģija, it īpaši veidi, kā zinātne, tehnoloģija un inovācija var veicināt un padziļināt atšķirības, it īpaši dzimumu nelīdztiesību un diskriminācijas un nevienlīdzības modeļus valstīs un starp tām, kā arī negatīvi ietekmēt cilvēktiesību īstenošanu un progresu ilgtspējīgas attīstības jomā. Mēs padziļināsim partnerības ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, it īpaši ar starptautiskajām finanšu iestādēm, privāto sektoru, tehniskajām un akadēmiskajām aprindām un pilsonisko sabiedrību, un nodrošināsim, ka zinātne, tehnoloģija un inovācija ir katalizators iekļaujošākai, taisnīgākai, ilgtspējīgākai un pārtikušākai pasaulei visiem, kurā tiek pilnībā ievērotas visas cilvēktiesības.

51. Digitālajām un jaunajām tehnoloģijām, tostarp mākslīgajam intelektam, ir būtiska nozīme kā ilgtspējīgas attīstības veicinātājiem, un tās būtiski maina mūsu pasauli. Tām ir milzīgs progressa potenciāls cilvēku un planētas labā gan šodien, gan nākotnē. Mēs esam apņēmības pilni izmantot šo potenciālu un pārvaldīt riskus, uzlabojot starptautisko sadarbību, sadarbojoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un veicinot iekļaujošu, atbildīgu un ilgtspējīgu digitālo nākotni. Šajā sakarā mēs šim paktam esam pievienojuši globālo digitālo paktu.

28. darbība. Mēs izmantosim zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas sniegtās iespējas cilvēku un planētas labā.

52. Mēs vadīsimies pēc taisnīguma un solidaritātes principiem un veicināsim atbildīgu un ētisku zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas izmantošanu. Mēs nolemjam:

(a) veicināt un sekmēt atvērtu, taisnīgu un iekļaujošu vidi zinātnes un tehnoloģiju attīstībai un sadarbībai visā pasaulē, tostarp aktīvi veidojot uzticēšanos zinātnei un globālai sadarbībai inovācijas jomā;

(b) palielināt zinātnes, zinātnes atziņu un zinātnisko pierādījumu izmantošanu politikas veidošanā un nodrošināt, ka kompleksas globālas problēmas tiek risinātas starpdisciplināras sadarbības ceļā;

(c) veicināt talantu mobilitāti un apriņķi, tostarp izmantojot izglītības programmas, un atbalstīt jaunattīstības valstis, lai tās noturētu talantus un novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju, vienlaikus nodrošinot darbaspēkam piemērotus izglītības un darba apstākļus un iespējas.

29. darbība. Mēs izvērsīsim īstenošanas līdzekļus jaunattīstības valstīm, lai stiprinātu to zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas spējas.

53. Zinātnei, tehnoloģijai un inovācijai ir izšķiroša nozīme, lai atbalstītu un veicinātu ilgtspējīgu izaugsmi un klimatrīcību un paātrinātu Programmas 2030. gadam īstenošanu. Ir sevišķi svarīgi, ka mēs sadarbojamies, lai pārvarētu zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas plaisu attīstītajās un jaunattīstības valstīs un starp tām, atbalstītu jaunattīstības valstis miermīlīgā zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas izmantošanā ar mērķi panākt ilgtspējīgu attīstību, it īpaši tās valstis, kas atrodas īpašās situācijās, kā arī valstis, kuras saskaras ar konkrētām problēmām. Mēs atkārtoti uzsveram nepieciešamību paātrināt vidi saudzējošu tehnoloģiju nodošanu jaunattīstības valstīm ar izdevīgiem nosacījumiem, tostarp ar koncesijas un preferenciāliem nosacījumiem, saskaņā ar savstarpēju vienošanos. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt, ka zinātne, tehnoloģija un inovācija veicina mūsu centienus izskaust nabadzību visos tās veidos un dimensijās un badu un samazināt nevienlīdzību papildus tādām jomām kā pārtikas nodrošinājums un uzturs, veselība, izglītība, sociālā aizsardzība, ūdens un sanitārija, enerģētika, klimats un vide;

(b) pastiprināt centienus atbalstīt jaunattīstības valstis, it īpaši no attīstīto valstu un to jaunattīstības valstu puses, kas ir spējīgas to darīt, attiecībā uz spēju veidošanu zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomā, izmantojot apmaiņu politikas jomā, zināšanu apmaiņu, tehnisko palīdzību, finansējumu, kopīgu starptautisku pētniecību un personāla apmācību, kas pielāgota jaunattīstības valstu īpašajām vajadzībām, politikai un prioritātēm;

(c) atbalstīt jauno un atvērtā pirmkoda tehnoloģiju izstrādi, ieviešanu un ilgtspējīgu izmantošanu un atbalstīt politiku, kas vērsta uz atvērto zinātņu un atvērto inovāciju un zinātību ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, it īpaši jaunattīstības valstīs;

(d) stiprināt ziemeļu-dienvidu sadarbību, jaunattīstības valstu un trīspusēju sadarbību, vienlaikus ņemot vērā valstu atšķirīgos apstākļus, lai veidotu spējas un uzlabotu piekļuvi zinātnei, tehnoloģijai un inovācijai, kā arī lai palielinātu resursus tehnisko un zinātnisko iniciatīvu īstenošanai;

(e) palielināt finansējumu no visiem avotiem zinātniskās pētniecības un pētniecības infrastruktūrai, kas atbalsta ilgtspējīgu attīstību, un palielināt iespējas sadarbībai pētniecības jomā, it īpaši jaunattīstības valstīs;

(f) piesaistīt un atbalstīt privātā sektora investīcijas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā un padziļināt publiskā un privātā sektora partnerības, veicinot labvēlīgu vidi jaunattīstības valstīs, kas veicina investīcijas un uzņēmējdarbību, attīsta vietējās inovācijas ekosistēmas un veicina pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, un nodrošinot, ka inovācijas var sasniegt globālos tirgus;

(g) veicināt un uzturēt stabilas un noturīgas globālās piegādes ķēdes, lai zinātnes un tehnoloģiju jomas produktus un pakalpojumus padarītu pieejamākus visiem.

30. darbība. Mēs nodrošināsim, ka zinātne, tehnoloģija un inovācija palīdz visiem cilvēkiem pilnībā izmantot cilvēktiesības.

54. Mēs atzīstam tās iespējas un riskus, ko zinātne, tehnoloģija un inovācija rada, lai veicinātu, aizsargātu un īstenotu visas cilvēktiesības. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt, ka visi zinātniskie un tehnoloģiskie pētījumi tiek veikti atbildīgi un ētiski, tādējādi aizsargājot un veicinot visas cilvēktiesības un aizsargājot zinātnisko pētnieku neatkarību, brīvību un drošību;

(b) integrēt cilvēktiesību perspektīvu regulatīvos un normu izstrādes procesos attiecībā uz jaunām un jaunākajām tehnoloģijām un aicināt privāto sektoru ievērot cilvēktiesības un ētikas principus jaunu un jaunāko tehnoloģiju izstrādē un izmantošanā;

(c) nodrošināt, ka personas, kas atrodas neaizsargātās situācijās, gūst labumu no zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas izstrādes un piemērošanas un pilnībā un jēgpilni iesaistās tajā;

(d) izmantot iespējas, ko sniedz jaunās un jaunākās tehnoloģijas, lai dotu iespējas un veicinātu taisnīgumu personām ar invaliditāti, tostarp veicinot palīgtechnoloģiju pieejamību.

31. darbība. Mēs nodrošināsim, ka zinātne, tehnoloģija un inovācija uzlabo dzimumu līdztiesību un visu sieviešu un meiteņu dzīvi.

55. Zinātne, tehnoloģija un inovācija var uzlabot dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu dzīvi. Mēs esam ļoti nobažījušies par digitālo prasmju un iespēju atšķirībām starp dzimumiem un to, ka straujas tehnoloģiskās pārmaiņas var saasināt pašreizējo dzimumu nelīdztiesību un radīt nopietnus riskus visām sievietēm un meitenēm. Mēs nolemjam:

(a) novērst šķēršļus visu sieviešu un meiteņu pilnīgai, vienlīdzīgai un jēgpilnai piekļuvei zinātnei, tehnoloģijai un inovācijai, kā arī līdzdalībai un līderībai tajās, tostarp uzlabojot izglītības, nodarbinātības un pētniecības iespējas sievietēm un meitenēm tādās jomās kā zinātne, tehnoloģija, inovācija, matemātika un inženierzinātnes;

(b) pievērsties ar dzimumu saistītiem riskiem un problēmām, ko rada tehnoloģiju izmantošana, tostarp visu veidu vardarbībai, tostarp seksuālai un ar dzimumu saistītai vardarbībai, cilvēku tirdzniecībai, uzmākšanās, aizspriedumiem un diskriminācijai pret visām sievietēm un meitenēm, kas notiek, izmantojot tehnoloģiju, vai ko pastiprina tehnoloģijas izmantošana, tostarp pret migrējošām darba ņēmējām.

32. darbība. Mēs aizsargāsim, balstīsim un papildināsim pirmiedzīvotāju tautu, tradicionālās un vietējās zināšanas.

56. Mēs atzīstam, ka zinātni, tehnoloģiju un inovāciju ir nepieciešams pielāgot un padarīt atbilstošu vietējām vajadzībām un apstākļiem, tostarp vietējām kopienām, tradicionālām afrikāņu izcelsmes tautām un pirmiedzīvotāju tautām, attiecīgā gadījumā saskaņā ar brīvas, iepriekšējas un apzinātas piekrišanas principu. Mēs nolemjam:

(a) veicināt sinerģiju starp zinātni un tehnoloģiju, kā arī tradicionālajām, vietējām, afrikāņu izcelsmes tautu un pirmiedzīvotāju tautu zināšanām, sistēmām, praksi un spējām.

33. darbība. Mēs atbalstīsim ģenerālsēkretāru, lai stiprinātu Apvienoto Nāciju Organizācijas lomu starptautiskās sadarbības atbalstīšanā zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomā.

57. Mēs atzīstam Apvienoto Nāciju Organizācijas būtisko lomu zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā. Mēs pieņemam zināšanai ģenerālsēkretāra Zinātniskās konsultatīvās padomes izveidi, lai sniegtu neatkarīgas zinātniskas konsultācijas. Mēs lūdzam ģenerālsēkretāru:

(a) stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas spējas izmantot zinātni, tehnoloģiju un inovāciju organizācijas darbā, tostarp plānošanā, perspektīvajā domāšanā un prognozēšanā, un uzraudzīt un novērtēt notiekošo globālo progresu, lai pārvarētu zinātnes un tehnoloģijas plaisu attīstītajās un jaunattīstības valstīs un starp tām;

(b) atbalstīt valstu valdības attiecībā uz zinātnes un tehnoloģijas izmantošanu ilgtspējīgai attīstībai, tostarp izpētot veidus, kā stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas valstu grupu spējas un speciālās zināšanas.

IV. Jaunatne un nākamās paaudzes

58. Mūsdienu bērnu un jauniešu paaudze ir lielākā vēsturē, un lielākā daļa no viņiem dzīvo jaunattīstības valstīs. Viņi ir būtiski pozitīvu pārmaiņu veicinātāji, un mēs atzinīgi vērtējam jauniešu nozīmīgo ieguldījumu miera un drošības, ilgtspējīgas attīstības un cilvēktiesību veicināšanā. Tomēr visā pasaulē miljoniem bērnu un jauniešu, jo īpaši neaizsargātā situācijā esošiem, ir liegti apstākļi, kas viņiem vajadzīgi, lai pilnībā izmantotu savu potenciālu un īstenotu savas cilvēktiesības. Bērni un jaunieši joprojām dzīvo galējā nabadzībā bez piekļuves kritiski svarīgiem pamatpakalpojumiem, un viņu pamattiesības netiek ievērotas. Mēs atzīstam, ka viņi un nākamās paaudzes saskarsies ar mūsu darbību un bezdarbības sekām. Mēs investēsim un veicināsim jauniešu iesaisti valsts un starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu labāku nākotni visiem.

59. Mēs atzīstam, ka bērni un jaunieši ir atsevišķas nākamo iedzīvotāju paaudžu grupas. Mums ir jānodrošina, ka lēmumu pieņemšanā un politikas veidošanā šodien tiek vairāk ņemtas vērā nākamo paaudžu vajadzības un intereses un ka tās ir saskaņotas ar pašreizējo paaudžu vajadzībām un interesēm. Nākotnes paktam esam pievienojuši Deklarāciju par nākamajām paaudzēm, kurā sīki izklāstītas mūsu saistības šajā jomā.

34. darbība. Mēs investēsim bērnu un jauniešu sociālajā un ekonomiskajā attīstībā, lai viņi varētu izmantot visu savu potenciālu.

60. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir investēt pamatpakalpojumos, it īpaši veselības, izglītības un sociālās aizsardzības jomā, un nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi tiem visiem bērniem un jauniešiem, lai veicinātu viņu sociālo un ekonomisko attīstību. Lai pilnībā izmantotu savu potenciālu un nodrošinātu pienācīgu, produktīvu darbu un kvalitatīvu nodarbinātību, jauniešiem vienmēr ir jābūt piekļuvei drošām, iekļaujošām, taisnīgām un kvalitatīvām izglītības iespējām, arī ārkārtas situācijās, kas viņiem sniedz zināšanas, prasmes un spējas, kuras vajadzīgas, lai gūtu panākumus strauji mainīgajā pasaulē. Mēs nolemjam:

(a) palielināt investīcijas no visiem avotiem pamatpakalpojumos jauniešiem un nodrošināt, ka viņu konkrētās vajadzības un prioritātes ir integrētas nacionālajās, reģionālajās un starptautiskajās attīstības stratēģijās, nodrošināt, ka pakalpojumi ir pieejami visiem jauniešiem, un aicināt ģenerālsekretāru sniegt dalībvalstīm jaunāko informāciju par priekšlikumu par Globālo jaunatnes investīciju platformu, kas paredzēta, lai piesaistītu un labāk finansētu ar jaunatni saistītas programmas valsts līmenī;

(b) paātrināt centienus panākt vispārēju veselības apdrošināšanu, lai nodrošinātu, ka visiem jauniešiem ir pieejams visaugstākais sasniedzamais fiziskās un garīgās veselības standarts, tostarp imunizācija un vakcinācija, kā arī seksuālā un reproduktīvā veselība, un risināt visas problēmas, ar kurām saskaras jaunattīstības valstis šo mērķu sasniegšanā;

(c) atbalstīt jaunattīstības valstis, lai tās no visiem avotiem ievērojami palielinātu investīcijas izglītībā un prasmēs, it īpaši pirmsskolas vecuma bērnu un

meiteņu izglītībā un prasmēs, lai veidotu iekļaujošas, pieejamas un noturīgas izglītības sistēmas un mūžizglītības iespējas, kas ir pielāgotas jauniešu un bērnu vajadzībām šodien un nākotnē, uzlabojot mācību programmas, uzlabojot skolotāju profesionālo attīstību, izmantojot digitālās tehnoloģijas un uzlabojot piekļuvi tehniskajai un profesionālajai apmācībai, lai palīdzētu jauniešiem sniegt devumu savā sabiedrībā;

(d) radīt pienācīgas darbvietas un iztikas līdzekļus jauniešiem, it īpaši jaunattīstības valstīs, un it īpaši jaunām sievietēm un jauniešiem neaizsargātās situācijās, vienlaikus izskaužot nevienlīdzību aprūpes ekonomikā, un izveidot un nodrošināt jauniešu piekļuvi vispārējām, atbilstīgām, visaptverošām, ilgtspējīgām un valsts pārziņā esošām sociālās aizsardzības sistēmām;

(e) iespēcināt, iedrošināt un atbalstīt jauniešus īstenot uzņēmējdarbību un inovāciju un savas idejas pārvērst dzīvotspējīgās uzņēmējdarbības iespējās;

(f) īstenot ģimenei labvēlīgu un uz ģimeni orientētu politiku, kas atbalsta bērnu un jauniešu sociālo un ekonomisko attīstību, lai viņi varētu pilnībā izmantot savu potenciālu un izmantot savas cilvēktiesības.

35. darbība. Mēs veicināsim, aizsargāsim un ievērosim visu jauniešu cilvēktiesības un sekmēsim sociālo iekļaušanu un integrāciju.

61. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka ir svarīgi nodrošināt, ka visi jaunieši var pilnībā izmantot savas tiesības, ir svarīgi aizsargāt viņus no vardarbības un veicināt sociālo iekļaušanu un integrāciju, it īpaši nabadzīgāko, neaizsargātā situācijā esošo, tostarp afrikāņu izcelsmes personu, un to personu, kuras saskaras ar diskrimināciju dažādos un savstarpēji pārklājošos veidos. Mēs nolemjam:

(a) pastiprināt cīņu pret visu veidu rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un visu veidu neiecietību, kas ietekmē jauniešus un traucē viņiem īstenot savu potenciālu, un vērsties pret reliģisko naidu, kas ir pielīdzināms kūdīšanai uz diskrimināciju, naidīgumu vai vardarbību;

(b) pastiprināt starptautiskos, reģionālos un nacionālos centienus veikt tūlītējus un efektīvus pasākumus, lai izskaustu piespiedu darbu, izbeigtu mūsdienu verdzību un cilvēku, it īpaši sieviešu un bērnu, tirdzniecību un izskaustu visu veidu bērnu darbu;

(c) risināt problēmas, ar kurām saskaras visas jaunās sievietes un meitenes, tostarp apkarojot dzimumu stereotipus un negatīvas sociālās normas un izskaužot diskrimināciju, uzmākšanos, visu veidu vardarbību pret jaunām sievietēm un meitenēm, tostarp seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, un kaitniecisku praksi, tostarp sieviešu dzimumorgānu kropļošanu, kā arī bērnu, agrīnas un piespiedu laulības;

(d) uzlabot iekļautību un likvidēt visus šķēršļus, kas traucē jauniešiem ar invaliditāti sasniegt un saglabāt maksimālu autonomiju, neatkarību un pilnīgu iekļautību un līdzdalību visos dzīves aspektos, un investēt palīgtechnoloģijās, kuras var veicināt viņu pilnīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību sabiedrībā;

(e) risināt klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi un citas vides problēmas, kas apdraud jauniešu spēju izmantot savas cilvēktiesības un dzīvot tīrā, veselīgā un ilgtspējīgā vidē;

(f) stiprināt paaudžu partnerības un paaudžu solidaritāti, veicinot brīvprātīgas, konstruktīvas un regulāras mijiedarbības iespējas starp jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem viņu ģimenēs, darbavietās un sabiedrībā kopumā.

36. darbība. Mēs stiprināsim jauniešu jēgpilnu līdzdalību nacionālā līmenī.

62. Mēs atzinīgi vērtējam nozīmīgo ieguldījumu, ko jaunieši jau sniedz miera un drošības, ilgtspējīgas attīstības un cilvēktiesību veicināšanā savā valstī. Visu jauniešu vajadzības un vēlmes varam apmierināt tikai tad, ja sistemātiski uzklausi viņus, sadarbosimies ar viņiem un sniegsim viņiem jēgpilnas iespējas veidot nākotni. Mēs nolemjam:

(a) veicināt un atbalstīt tādu mehānismu izveidi nacionālā līmenī, ja tādu nav, lai konsultētos ar jauniešiem un sniegtu viņiem jēgpilnas iespējas iesaistīties nacionālās politikas veidošanas un lēmumu pieņemšanas procesos, ko pēc attiecīga pieprasījuma atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēma saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem un politiku;

(b) apsvērt iespēju veicināt paaudžu dialogus, lai veidotu spēcīgākas partnerības starp dažādu vecuma grupu personām, tostarp jauniešiem, un starp valdībām un jauniešiem;

(c) risināt problēmas un likvidēt šķēršļus, kas kavē visas jaunatnes, tostarp jaunu sieviešu, jauniešu ar invaliditāti, afrikāņu izcelsmes jauniešu un neaizsargātā situācijā esošu jauniešu, pilnīgu, jēgpilnu un efektīvu līdzdalību nacionālās politikas veidošanā un lēmumu pieņemšanā, un uzlabot viņu pārstāvību oficiālās politiskajās struktūrās;

(d) atbalstīt jauniešu vadītas un uz jaunatni vērstas organizācijas, it īpaši palīdzot veidot spējas.

37. darbība. Mēs stiprināsim jauniešu jēgpilnu līdzdalību starptautiskā līmenī.

63. Mēs atzinīgi vērtējam progresu, kas panākts, veicinot jauniešu jēgpilnu iesaisti Apvienoto Nāciju Organizācijā. Mēs esam apņēmtības pilni paātrināt šo darbu, nodrošinot lielāku jauniešu iesaisti Apvienoto Nāciju Organizācijas darbā un palielinot jauniešu iesaistes Apvienoto Nāciju Organizācijā reprezentativitāti, efektivitāti un ietekmi. Mēs nolemjam:

(a) attiecīgā gadījumā un saskaņā ar reglamentu un iedibināto praksi veicināt jauniešu jēgpilnu, iekļaujošu un efektīvu iesaisti attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas starpvaldību struktūrās un procesos, ņemot vērā dzimumu paritātes un līdzsvarotas ģeogrāfiskās pārstāvības un nediskriminācijas principus;

(b) veicināt jauniešu, tostarp jauniešu delegātu, iekļaušanu valstu delegācijās Apvienoto Nāciju Organizācijā;

(c) aicina veikt iemaksas Apvienoto Nāciju Organizācijas Jaunatnes fondā, lai atvieglotu jaunattīstības valstu jauniešu pārstāvju līdzdalību Apvienoto Nāciju Organizācijas darbībās, ņemot vērā vajadzību uzlabot ģeogrāfisko līdzsvaru attiecībā uz jauniešu pārstāvību, un šajā sakarā lūdz ģenerālsekretāru attiecīgi rīkoties, lai veicinātu iemaksas fondā, tostarp palielinot informētību par fondu;

(d) lūgt ģenerālsekretāru, apspriežoties ar dalībvalstīm un jauniešiem un nolūkā tos nosūtīt apsvēršanai dalībvalstīs, turpināt izstrādāt pamatprincipus jēgpilnai, reprezentatīvai, iekļaujošai un drošai jauniešu iesaistei attiecīgajos starpvaldību procesos un visā Apvienoto Nāciju Organizācijas darbā.

V. Globālās pārvaldības pārveide

64. Šodien mūsu daudzpusējā sistēma, kas tika izveidota pēc Otrā pasaules kara, ir pakļauta nepieredzētam spiedienam. Pēdējo 80 gadu laikā tai ir bijuši ievērojami sasniegumi. Taču uz mūsu starptautiskās kārtības nākotni mēs raugāties ne bez rūpēm, un mēs zinām, ka nevaram stāvēt uz vietas. Mēs rīkosimies, lai stiprinātu multilaterālismu un dotu tam jaunu impulsu un padziļinātu starptautisko sadarbību. Mēs atkārtoti apstiprinām nelokāmu apņemšanos ievērot starptautiskās tiesības,

tostarp Statūtus, lai risinātu globālas problēmas, no kurām dažas varētu kļūt par slogu un draudu visai cilvēcei. Globālās pārvaldības pārveide ir būtiska, lai nodrošinātu, ka pozitīvais progress, ko pēdējo desmitgažu laikā esam panākuši visos trijos Apvienoto Nāciju Organizācijas darba pīlāros, neizzūd. Mēs to nepieļausim.

65. Mums ir jāatjauno uzticēšanās globālajām iestādēm, padarot tās reprezentatīvākas un reaģētspējīgākas attiecībā uz mūsdienu pasauli un efektīvākas, pildot saistības, ko esam uzņēmušies viens pret otru un pret mūsu iedzīvotājiem. Mēs atjaunojam savu apņemšanos attiecībā uz multilaterālismu un starptautisko sadarbību, vadoties pēc Statūtiem un uzticēšanās, taisnīguma, solidaritātes un universāluma principiem. Mēs pārveidosim globālo pārvaldību un stiprināsim daudzpusējo sistēmu, lai palīdzētu pašiem sev izveidot drošu, miermīlīgu, taisnīgu, vienlīdzīgu, iekļaujošu, ilgtspējīgu un pārticīgu pasauli.

38. darbība. Mēs pārveidosim globālo pārvaldību un dosim jaunu impulsu daudzpusējai sistēmai, lai risinātu šodienas un rītdienas problēmas un izmantotu iespējas.

66. Mēs apņemamies panākt, ka daudzpusējā sistēma, kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija, kļūst:

(a) efektīvāka un spējīgāka pildīt mūsu solījumus, pastiprinot pārskatatbildības, pārredzamības un īstenošanas mehānismus, lai nodrošinātu mūsu saistību izpildi un atjaunotu uzticēšanos globālajām iestādēm;

(b) labāk sagatavojusies nākotnei, veidojot spējas un izmantojot tehnoloģiju un datus, lai prognozētu riskus, izmantotu iespējas, savlaicīgi rīkotos un pārvaldītu nenoteiktības faktorus;

(c) taisnīgāka, demokrātiskāka, līdztiesīgāka un labāk reprezentē mūsdienu pasauli, lai nodrošinātu, ka visas dalībvalstis, it īpaši jaunattīstības valstis, var jēgpilni piedalīties globāla mēroga lēmumu pieņemšanā daudzpusējās institūcijās un labāk integrēt jaunattīstības valstu viedokli globāla mēroga lēmumu pieņemšanā;

(d) iekļaujošāka, lai nodrošinātu attiecīgo ieinteresēto personu jēgpilnu līdzdalību piemērotos formātos, vienlaikus atkārtoti apstiprinot Apvienoto Nāciju Organizācijas starpvaldību raksturu un valstu unikālo un centrālo lomu globālu problēmu risināšanā;

(e) savstarpēji savienotāka, lai nodrošinātu, ka daudzpusējā sistēma var apvienot esošās institucionālās spējas, labāk darboties kā sistēma, pārvarēt sadrumstalotību un visaptveroši risināt daudzdimensionālas daudznozaru problēmas, vienlaikus maksimāli palielinot efektivitāti;

(f) finansiāli stabilāka, nodrošinot pienācīgu, ilgtspējīgu un paredzamu finansējumu Apvienoto Nāciju Organizācijai, un šajā nolūkā mēs apņemamies savas finansiālās saistības izpildīt pilnībā, laikus un bez nosacījumiem.

39. darbība. Mēs reformēsim Drošības padomi, atzīstot steidzamo nepieciešamību padarīt to reprezentatīvāku, iekļaujošāku, pārredzamāku, efektīvāku, lietderīgāku, demokrātiskāku un atbildīgāku.

67. Reaģējot uz arvien steidzamāko nepieciešamību palielināt Apvienoto Nāciju Organizācijas spēju uzturēt starptautisko mieru un drošību, kā noteikts Statūtos, mēs — kā par reformas parametriem — vienojamies par šādiem pamatprincipiem, kas noteikti starpvaldību sarunās par jautājumu par vienlīdzīgu pārstāvību Drošības padomē un dalībnieku skaita palielināšanu tajā, kā arī par citiem jautājumiem, kuri saistīti ar Padomi saskaņā ar Ģenerālās asamblējas 2008. gada 15. septembra Lēmumu 62/557:

(a) prioritārā kārtā novērst vēsturisko netaisnību pret Āfriku un, uzskatot Āfriku par īpašu gadījumu, uzlabot nepietiekami pārstāvēto un nepārstāvēto reģionu un grupu, piemēram, Āzijas un Klusā okeāna reģiona, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu, pārstāvību;

(b) paplašināt Drošības padomi, lai tā labāk reprezentētu pašreizējās Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis un atspoguļotu mūsdienu pasaules realitāti, un, ņemot vērā mūsu saistības attiecībā uz 16.8. ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanu, palielināt jaunattīstības valstu un mazo un vidējo valstu pārstāvību;

(c) turpināt diskusijas par starpreģionālo grupu pārstāvību, ņemot vērā to, ka diskusijās starpvaldību sarunās ir minētas mazās salu jaunattīstības valstis, arābu valstis un citas grupas, piemēram, Islāma sadarbības organizācija;

(d) pastiprināt centienus, lai panāktu vienošanos jautājumā par dalībnieku kategorijām, ņemot vērā starpvaldību sarunu procesā notikušās diskusijas;

(e) kopējam paplašinātās Padomes locekļu skaitam būtu jānodrošina līdzsvars starp pārstāvību tajā un tās efektivitāti;

(f) darba metodēm būtu jānodrošina iekļaujoša, pārredzama, efektīva, lietderīga, demokrātiska un pārskatatbildīga paplašinātās Padomes darbība;

(g) veto jautājums ir svarīgs Drošības padomes reformas elements. Mēs pastiprināsim centienus panākt vienošanos par veto tiesību nākotni, tostarp diskusijas par tā darbības jomas un izmantošanas ierobežošanu;

(h) visaptverošas reformas ietvaros būtu jāapsver pārskatīšanas klauzulas iekļaušana, lai nodrošinātu, ka Drošības padome laika gaitā turpina īstenot savas pilnvaras un arī turpmāk atbilst paredzētajam mērķim.

40. darbība. Prioritārā kārtā un nekavējoties mēs pastiprināsim savus centienus starpvaldību sarunās par Drošības padomes reformu.

68. Mēs atbalstām Drošības padomes dalībvalstu virzītās reformas raksturu un pastiprināsim reformas īstenošanas centienus starpvaldību sarunu ietvarā saskaņā ar Ģenerālās asamblejas Lēmumu 62/557 un citām attiecīgām Ģenerālās asamblejas rezolūcijām un lēmumiem, piemēram, 1998. gada 23. novembra Rezolūciju [53/30](#). Pamatojoties uz starpvaldību sarunās nesen panākto progresu, tostarp uz panākto lielāko pārredzamību un iekļautību un uzlaboto institucionālo atmiņu, mēs nolemjam:

(a) mudināt valstis un valstu grupas iesniegt jaunus strukturēto dialogu modeļus un pārskatīt jau iesniegtos, lai nākotnē izstrādātu konsolidētu modeli, kura pamatā būtu konverģence piecās kopās un dalībvalstu iesniegtie modeļi.

41. darbība. Mēs stiprināsim Drošības padomes reakciju nolūkā uzturēt starptautisko mieru un drošību un tās attiecības ar Ģenerālo asambleju.

69. Mēs turpināsim pilnveidot un demokratizēt Drošības padomes darba metodes un stiprināt tās attiecības ar Ģenerālo asambleju saskaņā ar to attiecīgajām funkcijām, pilnvarām, spējām un kompetencēm, kas nostiprinātas Statūtos, un pilnībā ievērojot tās, un saprotot, ka tam nevajadzētu aizstāt Drošības padomes reformu, kas izklāstīta 39. darbībā. Mēs nolemjam:

(a) pilnībā īstenot un ievērot visus Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu noteikumus, kas attiecas uz lēmumu pieņemšanas procesu Drošības padomē, tostarp Statūtu 27. panta 3. punktu;

(b) atbalstīt ticamu, savlaicīgu un izlēmīgu Drošības padomes rīcību, īstenojot savu primāro atbildību par starptautiskā miera un drošības uzturēšanu, lai novērstu vai izbeigtu genocīdu, noziegumus pret cilvēci vai kara noziegumus;

(c) aktīvi pastiprināt Drošības padomes pašreizējos centienus pārskatīt un pilnveidot savas darba metodes, arī cita starpā vadīšanas un kopīgas vadīšanas pasākumus, un stiprināt sadarbību un komunikāciju starp Drošības padomi un Ģenerālo asambleju un tās palīgstrukturām, tostarp Miera veidošanas komisiju, kā arī Ekonomikas un sociālo lietu padomi un reģionāliem un apakšreģionāliem mehānismiem, tostarp turpinot pilnībā īstenot un izmantot Asamblejas 1950. gada 3. novembra Rezolūciju [377 A \(V\)](#) par vienotību mieram un 2022. gada 26. aprīļa Rezolūciju [76/262](#) par veto iniciatīvu;

(d) uzlabot visu Ģenerālās asamblejas locekļu līdzdalību Drošības padomes un tās palīgstrukturā darbā un piekļuvi tai, lai uzlabotu Padomes atbildību pret dalībniekiem un palielinātu tās darba pārredzamību.

42. darbība. Mēs pastiprināsim centienus, lai aktivizētu Ģenerālās asamblejas darbu.

70. Mēs atkārtoti apstiprinām Ģenerālās asamblejas kā Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenās apspriežu, politikas veidošanas un pārstāvības struktūras centrālo pozīciju. Mēs nolemjam:

(a) turpināt uzlabot un pilnībā izmantot Ģenerālās asamblejas lomu un pilnvaras, lai risinātu mainīgās globālās problēmas, pilnībā ievērojot Statūtus;

(b) uzlabot veidus, kā Ģenerālā asambleja var veicināt starptautiskā miera un drošības uzturēšanu, it īpaši rīkojoties saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem;

(c) uzsvērt nepieciešamību ģenerālsekretāra amata kandidātu atlases un amatā iecelšanas procesā ievērot nopelni, pārredzamības un iekļautības principus, pienācīgi ņemot vērā dzimumu līdzsvaru un reģionālo rotāciju, un nākamajā un turpmākajos atlases un iecelšanas procesos ņemt vērā to, ka ģenerālsekretāra amatā nekad nav bijusi sievietes, un mēs mudinām dalībvalstis apsvērt iespēju nominēt sievietes.

43. darbība. Mēs stiprināsim Ekonomikas un sociālo lietu padomi, lai paātrinātu ilgtspējīgu attīstību.

71. Mēs apņemamies stiprināt darbu, ko veic Ekonomikas un sociālo lietu padome kā galvenā koordinācijas, politikas pārskatīšanas, politikas dialoga un ieteikumu struktūra ekonomiskās un sociālās attīstības jautājumos, atzīstot Padomes būtisko lomu ilgtspējīgas attīstības visas trīs dimensiju līdzsvarotas integrācijas panākšanā un Programmas 2030. gadam īstenošanas atbalstīšanā. Mēs nolemjam:

(a) turpināt stiprināt sadarbību starp Ekonomikas un sociālo lietu padomi un Miera veidošanas komisiju, kā arī starp Ekonomikas un sociālo lietu padomi un starptautiskajām finanšu iestādēm saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām;

(b) veicināt strukturētāku, jēgpilnāku un iekļaujošāku tādu nevalstisko organizāciju iesaisti Padomes darbā saskaņā ar Padomes 1996. gada 25. jūlija Rezolūciju 1996/31, kurām ir konsultatīvais statuss Ekonomikas un sociālo lietu padomē;

(c) atbalstīt Padomes Jaunatnes forumu nolūkā uzlabot jauniešu iesaisti, nodrošinot, ka forums ir visu reģionu jauniešiem paredzēta platforma, kurā tie varētu turpināt dalīties ar savām idejām un iesaistīties dialogā ar dalībvalstīm;

(d) lūgt Padomi iekļaujošā starpvaldību procesā, kurā piedalās visas dalībvalstis, saistībā ar gaidāmo Pasaules sieviešu ceturtais konferences trīsdesmito gadadienu izpētīt iespējas aktivizēt Sieviešu statusa komisijas darbu, lai veicinātu Pekinas deklarācijas un Rīcības platformas pilnīgu un efektīvu īstenošanu, panāktu dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, veicinātu un aizsargātu viņu cilvēktiesības un nodrošinātu komisijas

atbilstību paredzētajam mērķim, vienlaikus atkārtoti apstiprinot komisijas pilnvaras, un vajadzības gadījumā apsvērt iespējas stiprināt citas Padomes palīgstruktūras.

44. darbība. Mēs stiprināsim Miera veidošanas komisiju.

72. Mēs apstiprinām savu apņemšanos stiprināt Miera veidošanas komisiju, 2025. gadā pārskatot miera veidošanas struktūru, lai panāktu stratēģiskāku pieeju un lielāku saskaņotību attiecībā uz nacionālajiem un starptautiskajiem miera veidošanas centieniem un miera centienu uzturēšanu un nodrošinātu lielāku ietekmi. Mēs nolemjam:

(a) stiprināt komisijas kā miera veidošanas un uzturēšanas platformas lomu, tostarp apmainoties ar labu praksi starp dalībvalstīm un mobilizējot politisko un finansiālo atbalstu nacionālajiem novēršanas pasākumiem, miera uzturēšanas un miera veidošanas centieniem, it īpaši, lai izvairītos no konflikta iespējamās atkārtšanās, saskaņā ar komisijas pilnvarām;

(b) vairāk izmantot komisiju, lai atbalstītu dalībvalstu progresu valsts mēroga un valsts vadītā miera veidošanā, miera un preventīvu centienu uzturēšanā, un stiprināt komisijas konsultatīvo, vienojošo un samierinošo nozīmi, un mudināt komisiju attiecīgā gadījumā apspriesties ar pilsonisko sabiedrību, nevalstiskajām organizācijām, tostarp sieviešu organizācijām, un privāto sektoru, kas iesaistīts miera veidošanas darbībās, saskaņā ar komisijas pilnvarām;

(c) izveidot sistemātiskākas un stratēģiskākas partnerības starp komisiju un starptautiskām, reģionālām un apakšreģionālām organizācijām, tostarp starptautiskām finanšu iestādēm, lai stiprinātu miera veidošanu un uzturētu miera centienus, piesaistītu finansējumu miera uzturēšanai un palīdzētu saskaņot nacionālās attīstības, miera veidošanas un novēršanas pieejas;

(d) nodrošināt, ka komisijai, sadarbojoties ar Drošības padomi un ar Apvienoto Nāciju Organizācijas valstu grupu atbalstu, pēc attiecīgās valsts lūguma, ir būtiska atbalsta loma attiecībā uz valstīm miera operācijas pārejas posmā un pēc tās.

45. darbība. Mēs stiprināsim Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu.

73. Mēs uzsveram, ka ir svarīgi, lai Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēma arī turpmāk būtu efektīva, lietderīga un ietekmīga. Mēs nolemjam:

(a) panākt dinamiskāku, reaģētspējīgāku un noturīgāku Apvienoto Nāciju Organizāciju, it īpaši uzlabojot organizācijas spējas inovācijas, datu analīzes, digitālās pārveides, stratēģiskās prognozēšanas un uzvedības zinātnes jomā, lai labāk atbalstītu dalībvalstis un īstenotu savas pilnvaras;

(b) apņemties pilnībā atbalstīt un turpināt stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas attīstības sistēmu, tostarp rezidējošo koordinātoru sistēmu, lai padarītu to stratēģiskāku, reaģētspējīgāku, atbildīgāku, sadarbīgāku un integrētāku, atbalstot jaunattīstības valstis Programmas 2030. gadam īstenošanā un risinot pašreizējās, jaunās un jaunākās problēmas ilgtspējīgas attīstības jomā saskaņā ar Statūtiem un atbalstot valstu prioritātes un politiku, tostarp izmantojot Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības sadarbības sistēmas, un aicināt palielināt pienācīgu, paredzamu un ilgtspējīgu finansējumu šo mērķu sasniegšanai;

(c) nodrošināt pieejamu vidi personām ar invaliditāti un personu ar invaliditāti iekļaušanu Apvienoto Nāciju Organizācijā, lai nodrošinātu viņu pilnīgu, jēgpilnu un efektīvu līdzdalību un līdztiesību visos Apvienoto Nāciju Organizācijas darba aspektos;

(d) uzsvērt nepieciešamību Apvienoto Nāciju Organizācijas izpilddirektoru un vadošo amatu kandidātu atlases un amatā iecelšanas procesā ievērot pārredzamības

un iekļautības principus un to darīt saskaņā ar visiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 101. panta noteikumiem, pienācīgi ievērojot prasības par darbinieku pieņemšanu darbā, ņemot vērā pēc iespējas plašāku ģeogrāfisko teritoriju un dzimumu līdzsvaru, un ievērojot vispārējo noteikumu, ka nevienas valsts vai valstu grupas valstspiederīgajiem nevajadzētu būt monopolam uz vadošajiem amatiem Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmā.

46. darbība. Mēs nodrošināsim visu cilvēktiesību efektīvu izmantošanu un reaģēsim uz jaunām un jaunākām problēmām.

74. Pēc Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas septiņdesmit piektās gadadienas un Vīnes deklarācijas un Rīcības programmas¹⁶ trīsdesmitās gadadienas mēs joprojām esam apņēmības pilni veicināt un aizsargāt visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp pilsoniskās, politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības. Tas ietver tiesības uz attīstību. Mēs atkārtoti apņemamies īstenot savus attiecīgos pienākumus ievērot, aizsargāt un īstenot cilvēktiesības un īstenot visus attiecīgos starptautiskos cilvēktiesību instrumentus. Visas cilvēktiesības ir universālas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas. Cilvēktiesības ir savstarpēji pastiprinošas un attiecībā uz tām ir jāizturas taisnīgi un vienlīdzīgi, uz vienādiem pamatiem un tām piešķirot vienādu svarīgumu. Ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem tiecas īstenot visu cilvēku cilvēktiesības. Privātpersonas un pilsoniskās sabiedrības iestādes, tostarp nevalstiskās organizācijas, grupas un valstu cilvēktiesību iestādes, ja tādas ir, kas iesaistītas visu cilvēktiesību un pamatbrīvību veicināšanā un aizsardzībā visiem, ievērojot nacionālos tiesību aktus, kuri atbilst Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem un starptautiskajām cilvēktiesībām, ir jāaizsargā pret jebkāda veida iebiedēšanu un represijām gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Mums ir jāturpina ievērot cilvēktiesības arī turpmāk, stiprinot mūsu spējas reaģēt uz pašreizējām, jaunām un jaunākām problēmām saistībā ar cilvēktiesību izmantošanu. Mēs nolemjam:

(a) atgādināt par Apvienoto Nāciju Organizācijas augstā cilvēktiesību komisāra pilnvarām, kas izklāstītas 1993. gada 20. decembra Rezolūcijā [48/141](#), un lūgt ģenerālsēkretāru izvērtēt vajadzību pēc pienācīga, paredzama, lielāka un ilgtspējīga finansējuma ANO cilvēktiesību mehānismiem, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra birojam, lai tiktu nodrošināta efektīva un lietderīga pilnvaru īstenošana un tie varētu neitrāli, objektīvi un neselektīvi reaģēt uz dažādām cilvēktiesību problēmām, ar kurām saskaras starptautiskā sabiedrība;

(b) uzlabot koordināciju un sadarbību starp Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūrām, kas strādā cilvēktiesību jomā, un izvairīties no darbību dublēšanās to esošo pilnvaru ietvaros, tostarp ciešāk koordinējot darbu ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroju.

47. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai risinātu šodienas un rītdienas problēmas.

75. Starptautiskās finanšu arhitektūras reforma ir svarīgs solis ceļā uz to, lai vairotu uzticēšanos daudzpusējai sistēmai. Mēs atzinīgi vērtējam notiekošos reformu centienus un aicinām veikt vēl steidzamākas un vērienīgākas darbības, lai nodrošinātu, ka starptautiskā finanšu arhitektūra kļūst efektīvāka, taisnīgāka, piemērotāka mūsdienu pasaulei un spēj reaģēt uz problēmām, ar kurām jaunattīstības valstis saskaras, novēršot finansējuma iztrūkumu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai. Starptautiskās finanšu arhitektūras reformas ietvaros galvenā uzmanība būtu jāpievērš Programmai 2030. gadam, nelokāmi apņemoties investēt nabadzības izskausnā visos tās veidos un dimensijās. Mēs nolemjam:

¹⁶ [A/CONF.157/24 \(I daļa\)](#), III nodaļa.

(a) turpināt īstenot dziļākas starptautiskās finanšu arhitektūras reformas, lai straujāk īstenotu ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un panāktu iekļaujošu, taisnīgu, miermīlīgu, noturīgu un ilgtspējīgu pasauli cilvēkiem un planētai, pašreizējām un nākamajām paaudzēm.

48. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai stiprinātu iespēju jaunattīstības valstīm paust savu viedokli un lai tās būtu labāk pārstāvētas.

76. Mēs atzīstam Apvienoto Nāciju Organizācijas svarīgo lomu globālās ekonomikas pārvaldībā un atzīstam, ka Apvienoto Nāciju Organizācijai un starptautiskajām finanšu iestādēm ir papildinošas pilnvaras, kas padara to darbību koordināciju izšķirošu, vienlaikus pilnībā ievērojot esošos, no Apvienoto Nāciju Organizācijas neatkarīgus, pārvaldības mehānismus un pilnvaras, kuri vada konkrētas organizācijas un paredz noteikumus. Mēs ar gandarījumu ņemam vērā iniciatīvu reizi divos gados sasaukt samitu valstu un to valdību vadītāju līmenī, lai stiprinātu esošās un izveidotu sistemātiskākas saiknes un koordināciju starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un starptautiskajām finanšu iestādēm, un uzsveram iekļaujošas līdzdalības nozīmi. Mēs atzīstam, cik svarīgi ir turpināt pārvaldības reformas starptautiskajās finanšu iestādēs un daudzpusējās attīstības bankās. Mēs uzsveram nepieciešamību palielināt jaunattīstības valstu pārstāvību un ietekmi globālās ekonomikas lēmumu pieņemšanā, normu noteikšanā un globālās ekonomikas pārvaldībā starptautiskās ekonomikas un finanšu iestādēs, tostarp Starptautiskajā Valūtas fondā un Pasaules Bankā, lai nodrošinātu efektīvākas, uzticamākas, atbildīgākas un leģitīmākas iestādes. Mēs atzinīgi vērtējam pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot jaunattīstības valstu ietekmi un pārstāvību, un divdesmit piektās priekšsēdētāja vietas izveidi Starptautiskā Valūtas fonda valdē Subsahāras Āfrikai un nesenās izmaiņas kvotās un balsošanas pilnvarās. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir palielināt daudzveidību un uzlabot dzimumu līdzsvaru valdēs, augstākajā vadībā un personāla amatos. Šie pasākumi var palīdzēt šīm iestādēm labāk risināt globālās problēmas. Mēs nolemjam:

(a) mudināt Starptautiskā Valūtas fonda valdi veikt turpmākus pasākumus, lai turpinātu atbalstīt spēcīgu, uz kvotām balstītu un ar pienācīgiem resursiem nodrošinātu iestādi un uzlabotu jaunattīstības valstu ietekmi un pārstāvību, it īpaši fonda valdes pašreizējā darba ietvaros, lai līdz 2025. gada jūnijam izstrādātu iespējamās pieejas turpmākai kvotu pielīdzināšanai, tostarp izmantojot jaunu kvotu formulu, saskaņā ar septiņpadsmito vispārējo kvotu pārskatīšanu, vienlaikus aizsargājot nabadzīgāko dalībvalstu kvotu daļas;

(b) mudināt Pasaules Bankas pārvaldes struktūras un citas daudzpusējas attīstības bankas veikt turpmākus pasākumus, lai panāktu jaunattīstības valstu stabilu un plašu pārstāvību, ietekmi un līdzdalību, vienlaikus pilnībā atzīstot pašreizējos centienus šajā jomā.

49. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai piesaistītu papildu finansējumu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, reaģētu uz jaunattīstības valstu vajadzībām un sniegtu tiešu finansējumu tiem, kam tas visvairāk nepieciešams.

77. Lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, jaunattīstības valstīm ir vajadzīga labāka piekļuve finansējumam no visiem avotiem. Kapitāla plūsmas uz daudzām jaunattīstības valstīm samazinās, un daudzās jaunattīstības valstīs aizplūst vairāk kapitāla nekā ienāk. Daudzpusējām attīstības bankām ir būtiska nozīme ilgtspējīgas attīstības un tās mērķu sasniegšanas atbalstīšanā, un tām ir izšķiroša nozīme, lai palielinātu valstu piekļuvi finansējumam ar pieņemamākiem nosacījumiem un palīdzētu piesaistīt privātā sektora investīcijas. Mēs atzinīgi vērtējam pašreizējos daudzpusējo attīstības banku reformu centienus piesaistīt lielāku finansējumu

Programmai 2030. gadam, atzīstot, ka ir steidzami vajadzīgas turpmākas banku reformas papildus iekšzemes resursu mobilizācijas procesu un iekšzemes politikas un normatīvās vides stiprināšanai. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt stabilu un iedarbīgu divdesmit pirmo Starptautiskās Attīstības asociācijas resursu papildināšanu, kas ietver gan jauno, gan esošo līdzekļu devēju ieguldījumu un stingras politiskās saistības, kas ievērojami palielinātu asociācijas resursus, un strādāt pie tā, lai izveidotu vadlīnijas, kā būtiski un ilgtspējīgi palielināt asociācijas resursus līdz 2030. gada papildinājumam;

(b) mudināt daudzpusējās attīstības bankas paātrināt to uzdevumu un redzējumu, stimulu struktūru, operatīvo pieeju un finanšu spēju reformu tempu un apsvērt papildu pasākumus, lai palielinātu finansējuma pieejamību, sniegtu politikas atbalstu un tehnisko palīdzību jaunattīstības valstīm nolūkā risināt globālas problēmas un sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus;

(c) mudināt daudzpusējo attīstības banku valdes un vadību nodrošināt papildu finansējumu no pašu banku bilancēm, attiecīgā un piemērotā gadījumā pilnībā īstenojot ieteikumus, kas sniegti pēc G20 pasūtītā neatkarīgā daudzpusējo attīstības banku kapitāla pietiekamības regulējuma pārskata, tostarp atspoguļojot pieprasāmā kapitāla vērtību daudzpusējo attīstības banku kapitāla pietiekamības regulējumos un emitējot hibrīdkapitālu plašā mērogā, vienlaikus nodrošinot attiecīgo daudzpusējo attīstības banku finansiālo ilgtspēju;

(d) mudināt daudzpusējo attīstības banku valdes apsvērt iespēju plānot turpmākus vispārējus kapitāla palielinājumus, vienlaikus vajadzības gadījumā atzīstot nesenos kapitāla ieguldījumus;

(e) aicināt daudzpusējās attīstības bankas, apspriežoties ar ģenerāls sekretāru, nākt klajā ar risinājumiem un ieteikumiem par jaunām pieejām, lai uzlabotu jaunattīstības valstu piekļuvi koncesiju finansējumam, pilnībā ievērojot katras daudzpusējās attīstības bankas attiecīgās pārvaldes struktūras neatkarīgo mandātu un pilnvaras, un lūgt ģenerāls sekretāru informēt dalībvalstis par panākto progresu;

(f) ņemt vērā starptautisko finanšu iestāžu, starptautisko organizāciju un daudzpusējo attīstības banku darbu, lai apsvērtu strukturālo neaizsargātību, un aicināt tās apsvērt iespēju attiecīgā gadījumā izmantot daudzdimensionālo neaizsargātības indeksu kā papildinājumu to pašreizējai praksei un politikai saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām;

(g) aicināt daudzpusējās attīstības bankas laikus sniegt atbalstu jaunattīstības valstīm, palielinot un optimizējot ilgtermiņa koncesiju finansējumu, tostarp aizdevumus vietējās valūtās, kā arī izstrādājot, finansējot un paplašinot valsts īpašumā esošus un virzītus inovatīvus mehānismus.

50. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai valstis varētu ilgtspējīgi aizņemties nolūkā investēt savā ilgtermiņa attīstībā.

78. Aizņēmumi ir ļoti svarīgi valstīm, lai varētu veikt investīcijas savā ilgtermiņa attīstībā. Valstīm jābūt iespējai aizņemties ilgtspējīgi un piekļūt kredītiem ar pieņemamiem nosacījumiem, vienlaikus nodrošinot pilnīgu pārredzamību. Mēs esam ļoti nobažījušies par to, ka daudzās jaunattīstības valstīs rodas neilgtspējīgs parādu slogs un neaizsargātība, kā arī par ierobežojumiem, ko tie rada šo valstu attīstības progresam. Mēs atzīstam, cik svarīgi ir stiprināt aizsardzības pasākumus, lai novērstu šādu situāciju rašanos. Mēs uzsveram, cik svarīga ir esošo daudzpusējo procesu reformēšana, lai atvieglotu kolektīvu rīcību parādu krīžu novēršanai un attiecīgā gadījumā atvieglotu parādu pārstrukturēšanu un parādu atvieglošanu, ņemot vērā mainīgās tendences globālajā parādu vidē. Mēs nolemjam:

(a) stiprināt daudzpusējo reakciju, lai atbalstītu valstis ar augstu un neilgtspējīgu parādu slogu, jēgpilni piedaloties attiecīgajām valstīm un visiem attiecīgajiem dalībniekiem, nodrošinot efektīvāku, sakārtotāku, paredzamāku, koordinētāku, pārredzamāku un savlaicīgāku pieeju, kas ļautu minētajām valstīm izvairīties no pārmērīgi liela parāda un piešķirt prioritāti valdības izdevumiem ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai;

(b) aicināt Starptautisko Valūtas fondu sadarbībā ar ģenerāļsekretāru, Pasaules Banku, G20 un lielākajiem divpusējiem kreditoriem, kā arī parādniekiem, pārskatīt veidus, kā stiprināt un uzlabot valstu parāda arhitektūru, pamatojoties uz esošajiem starptautiskajiem procesiem, un lūgt ģenerāļsekretāru sniegt dalībvalstīm jaunāko informāciju par panākto progresu un iesniegt priekšlikumus šajā jautājumā;

(c) ņemt vērā ģenerāļsekretāra centienus sadarboties ar kredītreitingu aģentūrām jautājumā par to lomu ilgtspējīgā attīstībā un lūgt ģenerāļsekretāru sniegt dalībvalstīm jaunāko informāciju par šīm diskusijām;

(d) uzlabot un turpināt īstenot G20 ierosināto Kopējā parāda režīma sistēmu, lai nodrošinātu efektīvus, paredzamus, koordinētus, savlaicīgus un sakārtotus pārstrukturēšanas procesus, un mudināt veikt pasākumus, lai nodrošinātu salīdzināmu attieksmi pret valsts un privātiem kreditoriem;

(e) attiecīgā gadījumā veicināt no valsts atkarīgu klauzulu izmantošanu aizdevumos, tostarp klimatnoturības parāda klauzulas, kredītējot jaunattīstības valstis, kas ir neaizsargātas pret apdraudējumiem, tostarp klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi;

(f) veicināt parāda mijmaiņas darījumu plašāku izmantošanu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, tostarp parāda mijmaiņas darījumus saistībā ar klimatu vai dabu, attiecīgā gadījumā attiecībā uz jaunattīstības valstīm.

51. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai stiprinātu tās spēju efektīvāk un taisnīgāk atbalstīt jaunattīstības valstis sistēmisku satricinājumu periodos un padarītu finanšu sistēmu stabilāku.

79. Arvien biežāki un intensīvāki globālie ekonomikas satricinājumi ir kavējuši progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā. Mēs atzīstam speciālo aizņēmumu tiesību nozīmi Globālā finanšu drošības tīkla stiprināšanā pasaulē, kas pakļauta sistēmiskiem satricinājumiem, un to iespējamo ieguldījumu lielākā globālajā finanšu stabilitātē. Mēs atzinīgi vērtējam solījumus jaunattīstības valstīm novirzīt vairāk nekā 100 miljardus dolāru speciālo aizņēmumu tiesību vai līdzvērtīgu ieguldījumu veidā, vienlaikus uzsverot, ka šie jaunattīstības valstīm dotie solījumi ir jāīsteno pēc iespējas ātrāk. Mēs nolemjam:

(a) aicināt valstis, kas to spēj, brīvprātīgi novirzīt speciālās aizņēmumu tiesības no 2021. gada piešķiruma un arī apsvērt iespēju novirzīt vismaz pusi no savām speciālajām aizņēmumu tiesībām, tostarp izmantojot daudzpusējas attīstības bankas, vienlaikus ievērojot attiecīgo tiesisko regulējumu un saglabājot speciālo aizņēmumu tiesību rezerves aktīvu raksturu;

(b) mudināt Starptautisko Valūtas fondu izpētīt visas iespējas, kā turpināt stiprināt Globālo finanšu drošības tīklu, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm labāk reaģēt uz makroekonomiskiem satricinājumiem, un apsvērt iespēju paātrināt speciālo aizņēmumu tiesību emitēšanu un veicināt tūlītēju, brīvprātīgu novirzīšanu jaunattīstības valstīm turpmāku finanšu krīžu un sistēmisku satricinājumu periodos;

(c) atzinīgi vērtē to, ka Starptautiskais Valūtas fonds pašlaik pārskata savu politiku papildmaksu jomā;

(d) veicināt finanšu stabilitāti, izmantojot starptautisku sadarbību un konsekventu regulējumu attiecībā uz bankām un citām finanšu pakalpojumu vienībām.

52. darbība. Mēs paātrināsim starptautiskās finanšu arhitektūras reformu, lai tā varētu steidzami risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas.

80. Klimata pārmaiņas un bioloģiskās daudzveidības zudums saasina daudzas problēmas, ar kurām saskaras starptautiskā finanšu struktūra, un var apdraudēt progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā. Jaunattīstības valstīm vajadzētu būt piekļuvei finansējumam, lai tās varētu sasniegt savus savstarpēji saistītos mērķus — panākt ilgtspējīgu attīstību, tostarp izskaust nabadzību un veicināt ilgtspējīgu, iekļaujošu un noturīgu ekonomikas izaugsmi, kā arī risināt klimata pārmaiņu problēmu. Investīcijas ilgtspējīgā attīstībā un klimatrīcībā ir būtiskas. Starptautiskajai finanšu arhitektūrai būtu jāturpina novirzīt un palielināt papildu finansējumu gan ilgtspējīgai attīstībai, gan klimatrīcībai. Jaunattīstības valstis saskaras ar aizvien lielākām finansējuma vajadzībām, it īpaši tās, kuras ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi, kā rezultātā pieaug pieprasījums pēc finansējuma. Mēs nolemjam:

(a) aicināt daudzpusējās attīstības bankas un citas attīstības finansēšanas iestādes palielināt klimatfinansējuma pieejamību, piekļūstamību un tā izmantošanas ietekmi jaunattīstības valstīs, vienlaikus nodrošinot klimatfinansējuma papildināmību, lai atbalstītu jaunattīstības valstis to nacionālo plānu un stratēģiju īstenošanā klimata pārmaiņu radīto problēmu risināšanai;

(b) aicināt daudzpusējās attīstības bankas nodrošināt papildu finansējumu, lai atbalstītu pielāgošanos un ieviestu un attīstītu atjaunīgās, mazemisiju un bezemisiju un energoefektīvās tehnoloģijas saskaņā ar esošajām saistībām;

(c) aicināt starptautiskās finanšu iestādes un citas attiecīgās struktūras uzlabot risku, tostarp ar klimatu saistītu finanšu risku, novērtēšanu un pārvaldību, atbalstīt pasākumus, kuru mērķis ir risināt augstās kapitāla izmaksas jaunattīstības valstīs, un sniegt politikas atbalstu, lai palīdzētu labāk pārvaldīt un samazināt riskus;

(d) mudināt privāto sektoru, it īpaši lielās korporācijas, veicināt mūsu planētas ilgtspēju un aizsardzību, kā arī Programmas 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu, tostarp izmantojot partnerības pieejas, lai palielinātu atbalstu jaunattīstības valstīm un veicinātu klimatrīcību.

53. darbība. Mēs izstrādāsim ilgtspējīgas attīstības progresa rādītāju satvaru, kas papildinās iekšzemes kopprodukta rādītāju un sniegsies tālāk par to.

81. Mēs atzīstam, ka ilgtspējīga attīstība ir jāpanāk līdzsvaroti un integrēti. Mēs atkārtoti apstiprinām nepieciešamību steidzami izstrādāt ilgtspējīgas attīstības progresa rādītājus, kas papildinātu iekšzemes kopprodukta rādītāju vai sniegtos tālāk par to. Šiem rādītājiem būtu jāatspoguļo progress ilgtspējīgas attīstības ekonomiskajā, sociālajā un vides dimensijā, tostarp paredzot nosacījumus par piekļuvi attīstības finansējumam un tehniskajai sadarbībai. Mēs nolemjam:

(a) lūgt ģenerālsekretāru izveidot neatkarīgu augsta līmeņa ekspertu grupu, lai ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, ņemot vērā Statistikas komisijas darbu, pamatojoties uz ilgtspējīgas attīstības mērķu un Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķrādītāju sasniegšanas globālo indikatoru satvaru, izstrādātu ieteikumus par noteikta skaita valstīm un vispārēji piemērojamiem ilgtspējīgas attīstības rādītājiem, kas papildinātu iekšzemes kopprodukta rādītāju un sniegtos tālāk par tiem, un iepazīstināt ar sava darba rezultātiem Ģenerālās asamblejas astoņdesmitajā sesijā;

(b) pēc tam, kad būs pabeigts neatkarīgas augsta līmeņa ekspertu grupas darbs, ņemot vērā ģenerāļsekretāra augsta līmeņa ekspertu grupas ieteikumus, apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp Statistikas komisiju, starptautiskajām finanšu iestādēm, daudzpusējām attīstības bankām un reģionālajām komisijām un saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām, sākt Apvienoto Nāciju Organizācijas vadītu starpvaldību procesu par ilgtspējīgas attīstības progresa rādītājiem, kas papildinātu iekšzemes kopprodukta rādītāju vai sniegtos tālāk par to.

54. darbība. Mēs stiprināsim starptautisko reakciju uz kompleksiem globāliem satricinājumiem.

82. Mēs atzīstam, ka ir vajadzīga saskaņotāka, sadarbīgāka, koordinētāka un daudzdimensionālāka starptautiskā reakcija uz kompleksiem globāliem satricinājumiem un Apvienoto Nāciju Organizācijas centrālā loma šajā sakarā. Kompleksiem globāli satricinājumi ir notikumi, kuriem ir ļoti graujošas un nelabvēlīgas sekas ievērojamai daļai valstu un pasaules iedzīvotāju un kuri rada ietekmi uz vairākām nozarēm, kam nepieciešama daudzdimensionāla un visas valdības un visas sabiedrības pieeja. Kompleksi globāli satricinājumi nesamērīgi ietekmē nabadzīgākos un neaizsargātākos cilvēkus pasaulē, un parasti tiem ir katastrofālas sekas uz ilgtspējīgu attīstību un labklājību. Bruņots konflikts pats par sevi nav komplekss globāls satricinājums, bet dažos gadījumos konflikts var ietekmēt vairākas nozares. Valstu atbildības un piekrišanas, taisnīguma, solidaritātes un sadarbības principi virzīs mūsu turpmāko reakciju uz kompleksiem globāliem satricinājumiem, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp Statūtus un to mērķus un principus, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas starpvaldību struktūru un procesu, Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas struktūru un specializēto aģentūru pašreizējās pilnvaras. Mēs stiprināsim ģenerāļsekretāra lomu, kas cita starpā paredz sasaukt sanāksmes ar dalībvalstīm, veicināt visas daudzpusējās sistēmas koordināciju un sadarboties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, reaģējot uz krīzēm. Mēs lūdzam ģenerāļsekretāru:

(a) apsvērt pieejas, kā stiprināt Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas reakciju uz kompleksiem globāliem satricinājumiem, esošajās iestādēs un apspriežoties ar dalībvalstīm, ar kurām atbalsta, papildina un nedublē Apvienoto Nāciju Organizācijas galveno struktūru, attiecīgo Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūru, Apvienoto Nāciju Organizācijas koordinācijas vienību un mehānismu un specializēto aģentūru, kas pilnvarotas reaģēt uz ārkārtas situācijām, reakciju, un pilnībā ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas uzticēto koordinācijas lomu, reaģējot uz humanitārām ārkārtas situācijām.

55. darbība. Mēs stiprināsim savas partnerības, lai izpildītu esošās saistības un risinātu jaunas un jaunākās problēmas.

83. Mēs atzīstam, cik svarīga ir Apvienoto Nāciju Organizācijas iesaiste ar valstu parlamentiem un attiecīgajām ieinteresētajām personām, vienlaikus saglabājot organizācijas starpvaldību raksturu. Lai risinātu problēmas, ar kurām mēs saskaramies, ir vajadzīga ne tikai pārrobežu sadarbība, bet arī visā sabiedrībā. Mūsu centienos jāiesaista valdības, kā arī parlamenti, Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēma un citas starptautiskas iestādes, vietējās iestādes, pirmiedzīvotāji, pilsoniskā sabiedrība, uzņēmumi un privātais sektors, ticībā balstītas organizācijas, zinātniskās un akadēmiskās kopienas un visi cilvēki, lai nodrošinātu efektīvu reakciju uz mūsu kopīgajām problēmām. Mēs nolemjam:

(a) nodrošināt, ka attiecīgās ieinteresētās personas, pildot savus attiecīgos uzdevumus un pienākumus, saskaņā ar attiecīgo reglamentu var jēgpilni piedalīties attiecīgajos Apvienoto Nāciju Organizācijas procesos un ka dalībvalstīm ir piekļuve minēto partneru viedokļiem un speciālajām zināšanām;

(b) izmantot esošos kanālus un stiprināt saziņu starp Apvienoto Nāciju Organizācijas starpvaldību struktūrām un pilsonisko sabiedrību, nodrošinot pastāvīgu dialogu un informācijas apmaiņu;

(c) mudināt privāto sektoru sniegt ieguldījumu globālu problēmu risināšanā un stiprināt tā pārskatatbildību attiecībā uz Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu īstenošanu;

(d) padziļināt Apvienoto Nāciju Organizācijas iesaisti ar nacionālajiem parlamentiem Apvienoto Nāciju Organizācijas starpvaldību struktūrās un procesos saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, tostarp balstoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas un Parlamentu savienības centieniem iesaistīt parlamentāriešus, lai saglabātu atbalstu attiecīgo Apvienoto Nāciju Organizācijas nolīgumu un rezolūciju īstenošanai;

(e) lūgt ģenerālsekretāru līdz septiņdesmit devītās sesijas beigām dalībvalstu izskatīšanai sniegt ieteikumus par to, kā iesaiste ar vietējām un reģionālajām iestādēm varētu sekmēt Programmas 2030. gadam īstenošanu, it īpaši ilgtspējīgas attīstības mērķu pielāgošanu vietējiem apstākļiem;

(f) pastiprināt sadarbību starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un reģionālām, apakšreģionālām un citām organizācijām to attiecīgo pilnvaru ietvaros, kam būs izšķiroša nozīme starptautiskā miera un drošības uzturēšanā, cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā un ilgtspējīgas attīstības sasniegšanā.

56. darbība. Mēs stiprināsim starptautisko sadarbību kosmiskās telpas izpētē un izmantošanā miermīļiem mērķiem un visas cilvēces labā.

84. Kā noteikts 1967. gada Kosmosa līgumā, kosmosa izpēte un izmantošana ir visas cilvēces darbības lauks. Cilvēces atkarība no kosmosa katru dienu pieaug, un Kosmosa līgums ir jāatzīst par stūrakmeni starptautiskajam tiesiskajam režīmam, kas reglamentē darbības kosmiskajā telpā. Mēs dzīvojam laikmetā, kurā ir plašāka piekļuve kosmiskajai telpai un darbību veikšanai tajā. Objektu skaita pieaugums kosmiskajā telpā, cilvēku atgriešanās tālajā kosmosā un mūsu pieaugošā atkarība no kosmosa sistēmām prasa steidzamu rīcību. Drošai un ilgtspējīgai kosmosa izmantošanai ir izšķiroša nozīme Programmas 2030. gadam īstenošanā. Ar to saistītas iespējas cilvēkiem un planētai ir milzīgas, taču pastāv arī riski, kas ir jāpārvalda. Mēs mudinām Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komiteju turpināt apspriesties par priekšlikumu 2027. gadā sarīkot ceturto Apvienoto Nāciju Organizācijas konferenci par kosmosa miermīlīgu izpēti (*UNISPACE IV*). Mēs nolemjam:

(a) atkārtoti apstiprināt, cik svarīgi ir pēc iespējas plašāk un pilnībā ievērot 1967. gada Kosmosa līgumu, un ar Kosmosa miermīlīgas izmantošanas komitejas starpniecību apspriest jaunu kosmosa satiksmes, kosmisko atlūzu un kosmosa resursu sistēmu izveidi;

(b) attiecīgā gadījumā aicināt attiecīgo privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas sniegt ieguldījumu starpvaldību procesos, kas saistīti ar lielāku kosmiskās telpas drošību un ilgtspēju.

*3. plenārsēde
2024. gada 22. septembrī*

**I pielikums
Globālais digitālais pakts**

1. Digitālās tehnoloģijas būtiski pārveido mūsu pasauli. Tās piedāvā milzīgus potenciālus ieguvumus cilvēku un sabiedrības labklājībai un attīstībai, kā arī mūsu planētai. Tās paver iespējas paātrināt ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.
2. Mēs to varam panākt tikai ar pastiprinātu starptautisko sadarbību, kas novērš visas digitālās plaisas starp valstīm un to iekšienē. Mēs atzīstam problēmas, ko šīs plaisas rada daudzām valstīm, it īpaši jaunattīstības valstīm, kurām ir neatliekamas attīstības vajadzības un ierobežoti resursi.
3. Mēs atzīstam, ka jauno tehnoloģiju attīstības temps un spēks rada cilvēcei ne tikai jaunas iespējas, bet arī jaunus riskus, daļa no kuriem vēl nav pilnībā zināmi. Mēs atzīstam, ka nepieciešams noteikt un mazināt riskus un nodrošināt cilvēka virsvadību pār tehnoloģiju tādā veidā, kas veicina ilgtspējīgu attīstību un cilvēktiesību pilnīgu izmantošanu.
4. Mūsu mērķis ir iekļaujoša, atvērta, ilgtspējīga, taisnīga, droša un aizsargāta digitālā nākotne ikvienam. Šajā Globālajā digitālajā paktā ir izklāstīti mērķi, principi, saistības un darbības, ko mēs veicam, lai šādu nākotni sasniegtu nemilitārajā jomā.
5. Mums ir spēcīgi pamati, uz kuriem balstīties. Mūsu digitālās sadarbības pamatā ir starptautiskās tiesības, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūti, starptautiskās cilvēktiesības un Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam¹⁷. Mēs joprojām esam apņēmušies ievērot Pasauls informācijas sabiedrības samita rezultātus, kas atspoguļoti Ženēvas Deklarācijā par principiem un Rīcības plānā¹⁸, kā arī Tunisijas programmā informācijas sabiedrībai¹⁹. Apvienoto Nāciju Organizācija nodrošina kritiski svarīgu platformu globālajai digitālajai sadarbībai, kas mums vajadzīga, un šajā nolūkā mēs izmantosim esošos procesus.
6. Mūsu sadarbībai jābūt elastīgai un pielāgojamai strauji mainīgajai digitālajai videi. Mēs kā valdības strādāsim sadarbībā un partnerībā ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību, starptautiskajām organizācijām, tehniskajām un akadēmiskajām aprindām un visām citām ieinteresētajām personām to attiecīgo uzdevumu un pienākumu ietvaros, lai īstenotu mūsu vēlamo digitālo nākotni.

Mērķi

7. Lai sasniegtu savu mērķi, mēs īstenosim šādus uzdevumus:

1. novērst visas digitālās plaisas un paātrināt progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā;
2. paplašināt iekļaušanu digitālajā ekonomikā un ieguvumus no tās visiem;
3. veicināt iekļaujošu, atvērtu, drošu un aizsargātu digitālo telpu, kurā tiek ievērotas, aizsargātas un veicinātas cilvēktiesības;
4. veicināt atbildīgas, taisnīgas un sadarbīgas datu pārvaldības pieejas;
5. uzlabot mākslīgā intelekta starptautisko pārvaldību cilvēces labā.

¹⁷ Rezolūcija 70/1.

¹⁸ Sk. A/C.2/59/3, pielikumu.

¹⁹ Sk. A/60/687.

Principi

8. Mūsu digitālās sadarbības pamatā būs Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķi un principi un šādi transversāli un savstarpēji pastiprinoši principi:

(a) visu valstu un citu ieinteresēto personu iekļaujoša līdzdalība ir šā pakta stūrakmens. Mūsu sadarbība novērsīs digitālo plaisu valstu iekšienē un starp tām un veicinās taisnīgu digitālo vidi visiem;

(b) Šis pakts ir vērsts uz attīstību un sakņojas Programmā 2030. gadam. Mūsu sadarbība izmantos tehnoloģijas, lai paātrinātu progresu, izskaustu nabadzību un nevienu neatstātu novārtā. Tas ietver mērķtiecīgus centienus apmierināt jaunattīstības valstu, it īpaši vismazāk attīstīto valstu, jaunattīstības valstu bez izejas uz jūru un mazo salu jaunattīstības valstu vajadzības, kā arī īpašās problēmas, ar kurām saskaras valstis ar vidējiem ienākumiem;

(c) Šis pakts ir balstīts uz starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām cilvēktiesībām. Tiešsaistē un bezsaistē ir jāievēro, jāaizsargā un jāveicina visas cilvēktiesības, tostarp pilsoniskās, politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, kā arī pamatbrīvības. Mūsu sadarbībā tiks izmantotas digitālās tehnoloģijas, lai veicinātu visas cilvēktiesības, tostarp bērna tiesības, personu ar invaliditāti tiesības un tiesības uz attīstību;

(d) dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai visām sievietēm un meitenēm un viņu pilnīgai, vienlīdzīgai un jēgpilnai līdzdalībai digitālajā telpā ir būtiska nozīme, lai novērstu digitālo prasmju un iespēju atšķirības starp dzimumiem un veicinātu ilgtspējīgu attīstību. mūsu sadarbība dos pilnvērtīgas iespējas visām sievietēm un meitenēm, veicinās sieviešu līderību, integrēs dzimumperspektīvu un apkaros un izskaudīs visu veidu vardarbību, tostarp seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, kas notiek, izmantojot tehnoloģiju, vai ko pastiprina tās izmantošana;

(e) digitālās tehnoloģijas paver jaunas spējas un iespējas vides ilgtspējas veicināšanai. mūsu sadarbība izmantos digitālās tehnoloģijas ilgtspējai, vienlaikus līdz minimumam samazinot to negatīvo ietekmi uz vidi;

(f) lai nodrošinātu taisnīgu un jēgpilnu iekļaušanu digitālajā ekonomikā, jānovērš esošā tehnoloģisko spēju un tirgus varas koncentrācija. Mūsu sadarbības mērķis būs nodrošināt, ka digitālās sadarbības priekšrocības tiek taisnīgi sadalītas un nesaasina pastāvošo nevienlīdzību un nekavē ilgtspējīgas attīstības pilnīgu sasniegšanu;

(g) piekļūstami un cenas ziņā pieejamas datu un digitālās tehnoloģijas un pakalpojumi ir būtiski, lai ikviens varētu pilnībā piedalīties digitālajā pasaulē. Mūsu sadarbība veicinās digitālo piekļūstamību visiem un atbalstīs valodu un kultūras daudzveidību digitālajā telpā;

(h) digitālās sistēmas, kas nodrošina saziņu un apmaiņu, ir būtiski attīstības katalizatori. Mūsu sadarbība veicinās sadarbību starp digitālajām sistēmām un saderīgām pārvaldības pieejām;

(i) drošas, aizsargātas un uzticamas jaunās tehnoloģijas, tostarp mākslīgais intelekts, piedāvā jaunas iespējas straujai attīstībai. Mūsu sadarbība veicinās atbildīgu, pārskatatbildīgu, pārredzamu un uz cilvēku vērstu pieeju digitālo un jauno tehnoloģiju dzīves ciklam, kas ietver pirmsizstrādes, izstrādes, izvērtēšanas, testēšanas, ieviešanas, izmantošanas, pārdošanas, iepirkuma, ekspluatācijas un dezekspluatācijas posmus ar efektīvu cilvēka virsvadību;

(j) radošums un konkurence veicina digitālo progresu. Mūsu sadarbība veicinās inovāciju un sabiedrības un uzņēmumu potenciālu, lai tie, neatkarīgi no to

lieluma vai izcelsmes, varētu gūt labumu no digitalizācijas un attīstīties digitālajā ekonomikā;

(k) valdībām, privātajam sektoram, pilsoniskajai sabiedrībai, tehniskajai kopienai, akadēmiskajām aprindām un starptautiskām un reģionālām organizācijām, pildot savus attiecīgos uzdevumus un pienākumus, ir būtiska nozīme iekļaujošas, atvērtas, drošas un aizsargātas digitālās nākotnes veicināšanā. Mūsu sadarbība ietvers daudzas ieinteresētās personas un izmantos visu dalībnieku ieguldījumu;

(l) mēs stiprināsim partnerības, lai panāktu, ka jaunattīstības valstīm tiek nodrošināti vajadzīgie īstenošanas līdzekļi, tostarp piesaistīti finanšu resursi, spēju veidošana un tehnoloģiju nodošana saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem;

(m) digitālā pasaule attīstās strauji. Mūsu sadarbībai jābūt vērstai uz nākotni un jābūt spējīgai apzināt, prognozēt, novērtēt, uzraudzīt jaunās tehnoloģijas un pielāgoties tām, lai mēs varētu izmantot iespējas un reaģēt uz jauniem un potenciāliem riskiem un problēmām.

Saistības un darbības

9. Mēs apņemamies veikt jēgpilnas un izmērāmas darbības, lai sasniegtu savus mērķus.

1. uzdevums. Novērst visas digitālās plaisas un paātrināt progresu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā

Savienotība

10. Mēs atzīstam, ka vispārējai un jēgpilnai savienotībai un cenas ziņā pieejamai piekļuvei ir izšķiroša nozīme digitālo un jauno tehnoloģiju potenciāla pilnīgā atraisīšanās. Mēs apņemamies nodrošināt visām personām interneta savienojumu. Mēs atzīstam, ka tam būs vajadzīgas spēcīgas partnerības un lielākas valdību un citu ieinteresēto personu, it īpaši privātā sektora, finanšu investīcijas jaunattīstības valstīs. Mēs apstiprinām Starptautiskās Telesakaru savienības svarīgo lomu vispārējai un jēgpilnai savienotības veicināšanā un aicinām to turpināt savus centienus. Mēs atzīstam, ka inovatīvi risinājumi var palīdzēt nodrošināt ātrdarbīgu savienotību cita starpā nepietiekami apkalpotiem, attāliem un lauku apvidiem.

11. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izstrādāt un nostiprināt mērķus, rādītājus un mērījumus vispārējai jēgpilnai un cenas ziņā pieejamai savienotībai, pamatojoties uz pašreizējo darbu, un integrēt tos starptautiskajās, reģionālajās un nacionālajās attīstības stratēģijās (9. IAM);

(b) izstrādāt inovatīvus un jauktus finansēšanas mehānismus un stimulus, tostarp sadarbībā ar valdībām, daudzpusējām attīstības bankām, attiecīgām starptautiskām organizācijām un privāto sektoru, lai nodrošinātu interneta savienojumu un uzlabotu savienotības kvalitāti un pieejamību cenas ziņā 2,6 miljardiem cilvēku, kuriem tā vēl nav. Mūsu mērķis būs panākt, lai platjoslas pakalpojumu abonēšanas izmaksas sākuma līmenī būtu pieejamas visplašākajai iedzīvotāju daļai (1. un 9. IAM);

(c) investēt noturīgā digitālajā infrastruktūrā un izvērst to, tostarp satelītos un lokālo tīklu iniciatīvās, kas nodrošina drošu un aizsargātu tīkla pārklājumu visās teritorijās, tostarp lauku, attālos un grūti sasniedzamos apgabalos, un veicināt vienlīdzīgu piekļuvi satelītu orbītām, ņemot vērā jaunattīstības valstu vajadzības. Mūsu mērķis būs panākt vispārēju piekļuvi par pieņemamām cenām un pietiekamā ātrumā, kā arī drošumu, lai varētu jēgpilni izmantot internetu (9. un 11. IAM);

(d) kartēt un savienot visas skolas un slimnīcas ar internetu, pamatojoties uz Starptautiskās Telesakaru savienības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu fonda "Giga" iniciatīvu, un uzlabot telemedicīnas pakalpojumus un spējas (3. un 4. IAM);

(e) veicināt ilgtspēju visā digitālo tehnoloģiju dzīves ciklā, tostarp izmantojot kontekstam atbilstošus pasākumus, lai palielinātu resursefektivitāti un saglabātu un ilgtspējīgi izmantotu dabas resursus, un nodrošinātu, ka digitālā infrastruktūra un aprīkojums ir ilgtspējīgi projektēti tā, lai risinātu vides problēmas ilgtspējīgas attīstības un nabadzības izskaušanas kontekstā (1., 4., 6., 7., 8., 11., 12., 13. un 14. IAM);

(f) valsts un lokālo digitālās savienotības stratēģiju izstrādē un īstenošanā iekļaut neaizsargātā situācijā esošu cilvēku un nepietiekami apkalpotos, lauku un attālos apvidos mītošo cilvēku vajadzības (10. un 11. IAM);

(g) integrēt dzimumperspektīvu digitālās savienotības stratēģijās, lai novērstu strukturālus un sistemātiskus šķēršļus jēgpilnai, drošai un cenas ziņā pieejamai digitālajai savienotībai visām sievietēm un meitenēm (5. IAM).

Digitālā pratība, prasmes un spējas

12. Lai pilnībā izmantotu digitālās savienotības sniegtās priekšrocības, mums ir jānodrošina, ka cilvēki var jēgpilni un aizsargāti izmantot internetu un droši orientēties digitālajā telpā. Mēs atzīstam, cik svarīgas ir digitālās prasmes un piekļuve digitālās mācīšanās iespējām visa mūža garumā, ņemot vērā katras sabiedrības un visu vecumu un izcelsmes personu īpašās sociālās, kultūras un valodas vajadzības. Mēs atzīstam, ka ir jāpaplašina starptautiskā sadarbība un finansējums digitālo spēju attīstībai jaunattīstības valstīs un jāatbalsta vietējā satura un ar vietējo realitāti saistīta satura izstrāde internetā, un jānotur talanti.

13. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izveidot un atbalstīt valstu digitālo prasmju stratēģijas, pielāgot skolotāju apmācības un izglītības programmas un nodrošināt pieaugušo apmācības programmas digitālajam laikmetam. Mūsu mērķis ir maksimāli aptvert pēc iespējas vairāk pamata digitālo prasmju, vienlaikus attīstot arī vidējas vai padziļinātas digitālās prasmes (4. un 5. IAM);

(b) palielināt digitālo tehnoloģiju platformu, pakalpojumu, programmatūras un izglītības programmu pieejamību, piekļūstamību un cenas pieņemamību dažādās valodās un formātos, kā arī personām ar invaliditāti pieejamas lietotājsaskarnes (4. un 10. IAM);

(c) plānot un pielāgot spēju veidošanu sievietēm un meitenēm, bērniem un jauniešiem, kā arī vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar invaliditāti, migrantiem, bēgļiem un iekšzemē pārvietotām personām, pirmiedzīvotājiem un neaizsargātām personām, un nodrošināt viņu jēgpilnu iesaisti programmu izstrādē un īstenošanā (5. un 10. IAM);

(d) izstrādāt un veikt nacionālus apsekojumus par digitālo iekļautību, ņemot vērā datus, kas sadalīti pēc ienākumiem, dzimuma, vecuma, rases, etniskās piederības, migrācijas statusa, invaliditātes un ģeogrāfiskās atrašanās vietas un citām iezīmēm, kas ir būtiskas nacionālajā kontekstā, lai apzinātu mācību nepilnības un sniegtu informāciju par prioritātēm konkrētos kontekstos (5. un 10. IAM);

(e) noteikt prioritātes un mērķus valsts amatpersonu un iestāžu digitālo kompetenču attīstīšanai, lai ieviestu, izstrādātu un īstenotu stratēģijas un politiku attiecībā uz iekļaujošiem, drošiem un uz lietotājiem orientētiem digitālajiem publiskajiem pakalpojumiem, tostarp prasmju un spēju attīstīšanu, lai nodrošinātu drošu, aizsargātu un noturīgu digitālo sistēmu, tīklu un datu darbību (16. IAM);

(f) attīstīt profesionālo apmācību, kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju darba ņēmējiem profesijās, kuras ietekmē digitalizācija un automatizācija, lai mazinātu iespējamās negatīvās sekas darbaspēkam un veicinātu pienācīgas kvalitātes nodarbinātību (8. IAM);

(g) izstrādāt sadarbspējīgus digitālo kompetenču satvarus un mācību standartus, lai veicinātu apmācības resursu apvienošanu, publisko un privāto līdzekļu mobilizēšanu spēju veidošanas atbalstam un tās pastāvīgu pielāgošanu, lai risinātu straujās tehnoloģiskās pārmaiņas un novērstu intelektuālā darbaspēka emigrāciju (4. un 17. IAM);

(h) atbalstīt centienus nodrošināt kvalitatīvas un iekļaujošas zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas izglītības un pētniecības iespējas un veicināt sieviešu un meiteņu līdzdalību visās lomās un visos līmeņos (4. IAM).

Digitālie sabiedriskie labumi un digitālā publiskā infrastruktūra

14. Mēs atzīstam, ka digitālie sabiedriskie labumi, kas ietver atvērtā pirmkoda programmatūru, atvērtos datus, atvērtus mākslīgā intelekta modeļus, atvērtus standartus un atvērtu saturu, kas atbilst privātuma un citiem piemērojamiem starptautiskajiem tiesību aktiem, standartiem un paraugprakti un nekaitē sabiedrībai un indivīdiem, dod iespēju tiem novirzīt digitālās tehnoloģijas savām attīstības vajadzībām un var veicināt digitālo sadarbību un investīcijas.

15. Noturīgai, drošai, iekļaujošai un sadarbspējīgai digitālajai publiskajai infrastruktūrai ir potenciāls sniegt pakalpojumus plašā mērogā un palielināt sociālās un ekonomiskās iespējas visiem. Mēs atzīstam, ka pastāv vairāki digitālās publiskās infrastruktūras modeļi un ka katra sabiedrība izstrādās un izmantos kopīgas digitālās sistēmas atbilstoši savām konkrētajām prioritātēm un vajadzībām. Pārredzamas, drošas un aizsargātas digitālās sistēmas un uz lietotājiem vērsti aizsardzības pasākumi var veicināt sabiedrības uzticēšanos digitālajiem pakalpojumiem un to izmantošanu.

16. Mēs uzskatām, ka šādi digitālie sabiedriskie labumi un digitālā publiskā infrastruktūra ir galvenie iekļaujošās digitālās pārveides un inovācijas virzītājspēki. Mēs atzīstam, ka ir jāpalielina investīcijas to sekmīgā attīstībā, piedaloties visām ieinteresētajām personām.

17. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izmantojot daudzu ieinteresēto personu sadarbību, izstrādāt, izplatīt un uzturēt drošu atvērtā pirmkoda programmatūru, atvērtos datus, atvērtus mākslīgā intelekta modeļus un atvērtus standartus, kas sniedz labumu sabiedrībai kopumā (8., 9. un 10. IAM);

(b) veicināt atvērtu standartu pieņemšanu un sadarbības ieviešanu, lai atvieglotu digitālo sabiedrisko labumu izmantošanu dažādās platformās un sistēmās (visi IAM);

(c) izstrādāt un lemt par aizsardzības pasākumu kopumu iekļaujošai, atbildīgai, drošai, aizsargātai un uz lietotāju vērstai digitālajai publiskajai infrastruktūrai, ko var īstenot dažādos kontekstos (16. IAM);

(d) apmainīties ar paraugpraksi un digitālās publiskās infrastruktūras izmantošanas piemēriem un darīt tos publiski pieejamus, lai informētu valdības, privāto sektoru un citas ieinteresētās personas, pamatojoties uz esošajiem Apvienoto Nāciju Organizācijas un citiem repozitorijiem (16. un 17. IAM);

(e) palielināt investīcijas un finansējumu digitālo sabiedrisko labumu un digitālās publiskās infrastruktūras attīstībai, it īpaši jaunattīstības valstīs (17. IAM);

(f) mudināt veidot partnerības, kas apvieno valdības, privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību, tehniskās un akadēmiskās kopienas un starptautiskās un reģionālās organizācijas, lai izstrādātu, uzsāktu un atbalstītu iniciatīvas, kurās digitālos sabiedriskos labumus un digitālo publisko infrastruktūru izmanto, lai noteiktu risinājumus ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai (17. IAM).

2. uzdevums. Paplašināt iekļaušanu digitālajā ekonomikā un ieguvumus no tās visiem

18. Mēs atzīstam, ka taisnīga un cenas ziņā pieejama piekļuve digitālajām tehnoloģijām var atrisināt digitālās ekonomikas potenciālu ikvienai sabiedrībai. Mēs atzīstam, ka digitālā piekļuve ietver iespējas iegūt un attīstīt zināšanas, pētniecību un spējas, kā arī tehnoloģiju nodošanu saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem.

19. Digitālās iekļautības veicināšanai ir vajadzīga prognozējama un pārredzama labvēlīga vide, kas ietver politikas, tiesiskos un regulatīvos satvarus, kuri atbalsta inovāciju, aizsargā patērētāju tiesības, uztur digitālos talantus un prasmes, veicina godīgu konkurenci un digitālo uzņēmējdarbību un vairo patērētāju pašārvību uz digitālo ekonomiku un uzticēšanos tai. Šāda vide starptautiskā un nacionālā līmenī uzlabo ražīgumu, veicina e-komercijas izaugsmi, uzlabo konkurētspēju, paātrina digitālo pārveidi un atbalsta investīcijas un digitālo tehnoloģiju nodošanu jaunattīstības valstīm saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem.

20. Mēs uzskatām, ka stingri standarti un spēja nodrošināt drošu, aizsargātu un noturīgu digitālo sistēmu, tīklu un datu darbību arī ir būtiski, lai atvieglotu komercdarījumus un nodrošinātu drošu, aizsargātu un uzticamu tiešsaistes vidi.

21. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) veicināt atvērtu, taisnīgu, iekļaujošu un nediskriminējošu digitālo vidi visiem, kura ļauj mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem piekļūt digitālajai ekonomikai un konkurēt tajā (9. IAM);

(b) atbalstīt starptautiskos, reģionālos un nacionālos centienus izveidot digitālai pārveidei labvēlīgu vidi, tostarp paredzamu un pārredzamu politiku, tiesiskos un regulatīvos satvarus un paraugprakses apmaiņu (10. un 16. IAM);

(c) veikt nacionālos un reģionālos novērtējumus, lai sniegtu informāciju tādu darbību vajadzībām, kuru mērķis ir novērst nepilnības un risināt vajadzības digitālās pārveides jomā un stiprināt datu vākšanu un izmantošanu lēmumu pieņemšanas vajadzībām (visi IAM);

(d) aicināt visas ieinteresētās personas pēc pieprasījuma sniegt tehnisko palīdzību jaunattīstības valstīm saskaņā ar valstu digitālās pārveides politiku un prioritātēm (17. IAM);

(e) uzturēt stabilas un noturīgas globālo digitālo produktu un pakalpojumu piegādes ķēdes (8. un 9. IAM);

(f) veicināt zināšanu apmaiņu un tehnoloģiju nodošanas iniciatīvas saskaņā ar savstarpēji saskaņotiem noteikumiem (17. IAM);

(g) veicināt ziemeļu-dienvidu sadarbību, jaunattīstības valstu un trīspusēju sadarbību, tostarp starp universitātēm, pētniecības institūtiem un privāto sektoru, lai paātrinātu digitālo zināšanu attīstību un piekļuvi pētniecības spējām (17. IAM);

(h) apmainīties ar zināšanām un paraugpraksi digitālo uzņēmumu jomā, lai atbalstītu inovācijas programmas un vietējos tehnoloģiskos risinājumus jaunattīstības valstīs (9. IAM);

(i) veicināt inovāciju un uzņēmējdarbību, tostarp sieviešu, jauniešu un citu nepietiekami pārstāvētu uzņēmēju vidū, ar mērķi palielināt digitālo jaunuzņēmumu un mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu skaitu jaunattīstības valstīs un atvieglot to piekļuvi tirgiem, izmantojot digitālās tehnoloģijas (8. un 9. IAM);

(j) veicināt spēju veidošanu, lai digitālās pārveides centienos nodrošinātu drošu, aizsargātu un noturīgu digitālo sistēmu, tīklu un datu darbību (9. IAM).

3. uzdevums. Veicināt iekļaujošu, atvērtu, drošu un aizsargātu digitālo telpu, kurā tiek ievērotas, aizsargātas un veicinātas cilvēktiesības

Cilvēktiesības

22. Mēs apņemamies ievērot, aizsargāt un veicināt cilvēktiesības digitālajā telpā. Mēs ievērosim starptautiskās cilvēktiesības visā digitālo un jauno tehnoloģiju dzīves ciklā, lai lietotāji varētu droši gūt labumu no digitālajām tehnoloģijām un būtu aizsargāti pret pārkāpumiem, aizskārumiem un visu veidu diskrimināciju. Mēs atzīstam visu ieinteresēto personu atbildību šajos centienos, kā arī aicinām privāto sektoru piemērot Apvienoto Nāciju Organizācijas Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām²⁰.

23. Mēs apņemamies:

(a) nodrošināt, ka ar digitālajām tehnoloģijām saistīto nacionālo tiesību aktu izstrāde un īstenošana atbilst pienākumiem, kas noteikti starptautiskajās tiesībās, tostarp starptautiskajās cilvēktiesībās (visi IAM);

(b) izveidot atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai novērstu un risinātu jebkādu negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām, ko rada digitālo un jauno tehnoloģiju izmantošana, un aizsargāt personas pret cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem digitālajā telpā, tostarp ievērojot pienācīgu rūpību cilvēktiesību jomā un izveidojot efektīvus pārraudzības un tiesiskās aizsardzības mehānismus (visi IAM);

(c) stiprināt tiesisko un politisko regulējumu, lai aizsargātu bērna tiesības digitālajā telpā saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, tostarp Konvenciju par bērna tiesībām²¹ (visi IAM);

(d) atturēties no tādu brīvas informācijas un ideju plūsmas ierobežojumu noteikšanas, kuri neatbilst starptautiskajās tiesībās noteiktajiem pienākumiem (visi IAM).

24. Mēs atzīstam Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroja pastāvīgos centienus, izmantojot konsultāciju dienestu cilvēktiesību jautājumos digitālajā telpā, pēc pieprasījuma un esošo pilnvaru ietvaros un ar brīvprātīgiem resursiem sniegt ekspertu konsultācijas un praktiskus norādījumus cilvēktiesību un tehnoloģiju jautājumos.

25. Mēs aicinām:

(a) digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un izstrādātājus ievērot starptautiskās cilvēktiesības un principus, tostarp visā tehnoloģijas dzīves ciklā ievērojot pienācīgu rūpību cilvēktiesību jomā un veicot ietekmes novērtējumus (visi IAM);

(b) digitālās tehnoloģijas uzņēmumus, izstrādātājus un sociālo mediju platformas ievērot cilvēktiesības tiešsaistē, būt atbildīgiem par pārkāpumiem un veikt pasākumus, lai mazinātu un novērstu pārkāpumus, un nodrošināt piekļuvi efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas

²⁰ A/HRC/17/31, pielikums.

²¹ Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumu krājums, 1577. sēj., Nr. 27531.

Vadošajiem principiem uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un citiem attiecīgiem satvariem (5., 10. un 16. IAM).

Interneta pārvaldība

26. Mēs atzīstam, ka internets ir būtisks globāls instruments iekļaujošai un taisnīgai digitālajai pārveidei. Lai no tā pilnīgu labumu gūtu visi, tam jābūt atvērtam, globālam, sadarbībai, stabilam un drošam.

27. Mēs atzīstam, ka interneta pārvaldībai pēc sava rakstura arī turpmāk jābūt globālai un daudzpusējai, pilnībā iesaistot valdības, privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību, starptautiskās organizācijas, tehniskās un akadēmiskās aprindas un visas citas attiecīgās ieinteresētās personas saskaņā ar to attiecīgajiem uzdevumiem un pienākumiem. Mēs atkārtoti apstiprinām, ka interneta pārvaldībā būtu jāturpina ievērot noteikumus, kas izklāstīti Ženēvā un Tunisā notikušo samitu rezultātos, tostarp attiecībā uz ciešāku sadarbību.

28. Mēs atzīstam, cik svarīgs ir Interneta pārvaldības forums kā galvenā daudzpusējā ieinteresēto personu platforma interneta pārvaldības jautājumu apspriešanai.

29. Mēs apņemamies:

(a) veicināt atvērtu, globālu, sadarbībai, uzticamu internetu un veikt konkrētus pasākumus, lai uzturētu drošu, aizsargātu un labvēlīgu tiešsaistes vidi visiem (9. IAM);

(b) atbalstīt Interneta pārvaldības forumu, tostarp turpinot centienus palielināt jaunattīstības valstu valdību un citu ieinteresēto personu līdzdalību un brīvprātīga finansējuma nodrošināšanu arī šajā nolūkā (9. un 10. IAM);

(c) veicināt starptautisko sadarbību starp visām ieinteresētajām personām, lai savlaicīgi novērstu, noteiktu un novērstu interneta sadrumstalotības riskus (16. IAM);

(d) atturēties no interneta bloķēšanas un pasākumiem, kas vērsti attiecībā uz piekļuvi internetam (16. IAM).

Digitālā uzticēšanās un drošība

30. Mums ir steidzami jāapkarro un jānovērš visu veidu vardarbība, tostarp seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība, kas notiek vai ko pastiprina tehnoloģijas izmantošana, visu veidu naida runa un diskriminācija, maldinoša informācija un dezinformācija, kiberbulings, bērnu seksuāla izmantošana un seksuāla vardarbība pret bērniem. Mēs izveidosim un uzturēsim stingrus risku mazināšanas un tiesiskās aizsardzības pasākumus, kas aizsargā arī privātumu un vārda brīvību.

31. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izveidot drošu un aizsargātu tiešsaistes telpu visiem lietotājiem, kas nodrošina viņu garīgo veselību un labbūtību, nosakot un pieņemot kopīgus standartus, pamatnostādnes un nozares darbības, kuras atbilst starptautiskajām tiesībām, un kas veicina drošu pilsonisko telpu un pievēršas tādām saturam digitālajās platformās, kurš nodara kaitējumu privātpersonām, ņemot vērā darbu, ko veic Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūras, reģionālās organizācijas un daudzpusēju ieinteresēto personu iniciatīvu satvarā (3., 5., 9., 10., 16. un 17. IAM);

(b) par prioritāti noteikt bērnu drošības tiešsaistē politikas un standartu izstrādi un īstenošanu nacionālajā līmenī saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, tostarp Konvenciju par bērna tiesībām (3., 5. un 10. IAM);

(c) izveidot regulāru sadarbību starp valstu iestādēm tiešsaistes drošības jomā, lai apmainītos ar paraugpraksi un veidotu kopīgu izpratni par darbībām, kas vērstas uz privātuma, vārda brīvības un informācijas pieejamības aizsardzību, vienlaikus novēršot kaitējumu (17. IAM);

(d) nodrošināt, ka normatīvie akti par tehnoloģijas izmantošanu tādās jomās kā novērošana un šifrēšana atbilst starptautiskajām tiesībām (10. un 16. IAM);

(e) apspriežoties ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, izstrādāt efektīvu metodiku, lai mērītu, uzraudzītu un apkarotu visu veidu vardarbību un ļaunprātīgu izmantošanu digitālajā telpā (5. un 16. IAM);

(f) uzraudzīt un pārskatīt digitālo platformu politiku un praksi tādas bērnu seksuālas izmantošanas un vardarbības pret bērniem apkarošanai, kas notiek vai ko pastiprina tehnoloģijas izmantošana, tostarp seksuālas vardarbības pret bērniem vai bērnu seksuālas izmantošanas materiālu izplatīšana digitālajās platformās, kā arī uzmākšanās vai iedraudzināšana nolūkā veikt seksuālu nodarījumu pret bērnu (3. IAM).

32. Mēs turklāt steidzami:

(a) aicinām digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un izstrādātājus sadarboties ar dažādas sagatavotības un spēju lietotājiem, lai integrētu viņu perspektīvas un vajadzības digitālo tehnoloģiju dzīves ciklā (5. un 10. IAM);

(b) aicinām digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un izstrādātājus, apspriežoties ar valdībām un citām ieinteresētajām personām, kopīgi izstrādāt nozares pārskatatbildības sistēmas, kas palielina pārredzamību attiecībā uz to sistēmām un procesiem, nosaka pienākumus un apņemas ievērot standartus, kā arī sagatavot pārbaudāmus publiskus ziņojumus (9. un 17. IAM);

(c) aicinām digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un sociālo mediju platformas nodrošināt saviem lietotājiem ar drošību tiešsaistē saistītus apmācības materiālus un aizsardzības pasākumus, it īpaši saistībā ar bērniem un jauniešiem (3. IAM);

(d) aicinām sociālo mediju platformas izveidot drošus un pieejamus ziņošanas mehānismus lietotājiem un viņu aizstāvjiem, lai ziņotu par iespējamiem politikas pārkāpumiem, tostarp īpašus ziņošanas mehānismus, kas pielāgoti bērniem un personām ar invaliditāti (3. IAM).

Informācijas integritāte

33. Piekļuve attiecīgai, uzticamai un precīzai informācijai un zināšanām ir būtiska iekļaujošai, atvērtai, drošai un aizsargātai digitālajai telpai. Mēs atzīstam, ka digitālās un jaunās tehnoloģijas var veicināt manipulāciju ar informāciju un iejaukšanos tajā tādos veidos, kas kaitē sabiedrībai un indivīdiem un negatīvi ietekmē cilvēktiesību un pamatbrīvību izmantošanu, kā arī ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

34. Mēs sadarbosies, lai veicinātu informācijas integritāti, iecietību un cieņu digitālajā telpā, kā arī lai aizsargātu demokrātisko procesu integritāti. Mēs stiprināsim starptautisko sadarbību, lai risinātu problēmas, ko rada maldinoša informācija, dezinformācija un naida runa tiešsaistē, un lai mazinātu apdraudējumus, kuri saistīti ar manipulācijas ar informāciju, šajā nolūkā rīkojoties saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

35. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izstrādāt un ieviest digitālās medijpratības un informācijpratības mācību programmas, lai nodrošinātu, ka visiem lietotājiem ir prasmes un zināšanas drošai un kritiskai mijiedarbībai ar saturu un informācijas sniedzējiem, un lai uzlabotu noturību pret maldinošas informācijas un dezinformācijas kaitīgo ietekmi (3. un 4. IAM);

(b) veicināt daudzveidīgas un noturīgas informācijas ekosistēmas, tostarp stiprinot neatkarīgus un sabiedriskus medijus un atbalstot žurnālistus un mediju darbiniekus (9. un 16. IAM);

(c) nodrošināt, veicināt un atvieglot piekļuvi neatkarīgai, uz faktiem balstītai, savlaicīgai, mērķtiecīgai, skaidrai, piekļūstamai, daudzvalodu un zinātniski pamatotai informācijai un tās izplatīšanu, lai apkarotu maldinošu informāciju un dezinformāciju (3., 4., 9. un 16. IAM);

(d) veicināt piekļuvi attiecīgai, uzticamai un precīzai informācijai krīzes situācijās, lai aizsargātu neaizsargātās situācijās esošas personas un nodrošinātu viņiem iespējas (10. IAM);

(e) mudināt Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūras sadarbībā ar valdībām un attiecīgajām ieinteresētajām personām novērtēt maldinošas informācijas un dezinformācijas ietekmi uz ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu (17. IAM).

36. Mēs turklāt steidzami:

(a) aicinām digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un sociālo mediju platformas uzlabot savu sistēmu pārredzamību un pārskatatbildību, tostarp attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas noteikumiem, satura moderāciju un ieteikumu algoritmiem un lietotāju personas datu apstrādi vietējās valodās, lai dotu lietotājiem iespēju izdarīt apzinātu izvēli un sniegt vai atsaukt informētu piekrišanu (9. un 10. IAM);

(b) aicinām sociālo mediju platformas nodrošināt pētniekiem piekļuvi datiem, paredzot aizsardzības pasākumus attiecībā uz lietotāju privātumu, nodrošināt pārredzamību un pārskatatbildību nolūkā izveidot pierādījumu bāzi, kas ļauj vērsties pret maldinošu informāciju, dezinformāciju un naida runu un var kalpot par pamatu valdību un nozares politikas, standartu un paraugprakses izstrādē (9., 16. un 17. IAM);

(c) aicinām digitālās tehnoloģijas uzņēmumus un izstrādātājus turpināt izstrādāt risinājumus un publiski informēt par darbībām, kā vērsties pret iespējamu kaitējumu, tostarp naida runu un diskrimināciju, ko rada mākslīgā intelekta iespējots saturs. Šādi pasākumi ietver aizsardzības pasākumu iekļaušanu mākslīgā intelekta modeļu apmācības procesos, mākslīgā intelekta radīta materiāla identifikāciju, satura un izcelsmes autentiskuma sertifikāciju, marķēšanu, ūdenszīmes un citas metodes (10., 16. un 17. IAM).

4. uzdevums. Veicināt atbildīgas, taisnīgas un sadarbīgas datu pārvaldības pieejas

Datu privātums un drošība

37. Mēs atzīstam, ka atbildīga un sadarbīga datu pārvaldība ir būtiska, lai veicinātu attīstības mērķu sasniegšanu, aizsargātu cilvēktiesības, veicinātu inovāciju un veicinātu ekonomikas izaugsmi. Arvien lielāka datu vākšana, kopīgošana un apstrāde, tostarp mākslīgā intelekta sistēmās, var palielināt riskus, ja nav efektīvu personas datu aizsardzības un privātuma normu.

38. Mēs atzīstam, ka ir steidzami jāstiprina sadarbība datu pārvaldības jomā visos līmeņos ar efektīvu, taisnīgu un jēgpilnu visu valstu līdzdalību un apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai pilnībā atraisītu digitālo un jauno tehnoloģiju potenciālu. Mēs atzīstam, ka tam būs vajadzīga jaunattīstības valstu spēju veidošana un tādu datu pārvaldības sistēmu izstrāde un īstenošana visos līmeņos, kas maksimāli palielina datu izmantošanas priekšrocības, vienlaikus aizsargājot privātumu un datus. Mēs aicinām Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu veicināt spēju veidošanu atbildīgai un sadarbīgai datu pārvaldībai.

39. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) datu pārvaldības sistēmu (visi IAM) izstrādē izmantot spēkā esošās starptautiskās un reģionālās pamatnostādnes par privātuma aizsardzību;

(b) stiprināt atbalstu visām valstīm efektīvu un sadarbībspējīgu nacionālo datu pārvaldības sistēmu izstrādē (visi IAM);

(c) dot indivīdiem un grupām iespēju apsvērt, dot un atsaukt piekrišanu savu datu izmantošanai un iespēju izvēlēties, kā šie dati tiks izmantoti, tostarp izmantojot juridiski noteiktus datu privātuma un intelektuālā īpašuma aizsardzības pasākumus (10. un 16. IAM);

(d) nodrošināt, ka datu vākšanas, piekļuves, kopīgošanas, nosūtīšanas, glabāšanas un apstrādes prakse ir droša, aizsargāta un samērīga attiecībā uz nepieciešamiem, skaidriem un likumīgiem mērķiem saskaņā ar starptautiskajām tiesībām (visi IAM);

(e) attīstīt kvalificētu darbaspēku, kas spēj droši vākt, apstrādāt, analizēt, glabāt un nosūtīt datus tādā veidā, kas aizsargā privātumu (8. un 9. IAM).

Datu apmaiņa un standarti

40. Mēs atzīstam, ka datu trūkums, tostarp ar dzimumu saistītu datu un ģeogrāfisko datu iztrūkums, var novest pie nevienlīdzīgas ieguvumu sadales, datu nepareizas izmantošanas un kļūdainas interpretācijas un neobjektīviem rezultātiem.

41. Mēs atzīstam, ka kopīgi datu standarti un sadarbībspējīga datu apmaiņa var palielināt datu pieejamību un kopīgošanu un palīdzēt novērst datu iztrūkumu. Mēs dosim iespēju atvērto datu iniciatīvām, ko izstrādā un pārvalda visas ieinteresētās personas, tostarp kopienas un privātpersonas, izmantot datus un tos izmantot savai attīstībai un labklājībai.

42. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) izstrādāt datu un metadatu standartus, kas paredzēti, lai nepieļautu un novērstu aizspriedumus, diskrimināciju vai cilvēktiesību pārkāpumus un aizskārumus visā datu aprites ciklā, tostarp veicot regulāru datu revīziju (3., 5., 10. un 16. IAM);

(b) izstrādāt pamatdefinīcijas un datu klasifikācijas, lai veicinātu sadarbību un atvieglotu datu apmaiņu (visi IAM);

(c) izstrādāt kopīgas definīcijas un standartus attiecībā uz datu izmantošanu un atkalizmantošanu sabiedrības labā (visi IAM).

Dati ilgspējīgas attīstības mērķiem un attīstībai

43. Mēs uzskatām, ka drošām un aizsargātām datu sistēmām un spējām ir izšķiroša nozīme uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanā un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā. Nepietiekamas investīcijas publisko datu sistēmās un statistikas darbībās var kavēt progresu ilgspējīgas attīstības sasniegšanā.

44. Mēs atzīstam, ka kvalitatīvi dati ir būtiski, lai izsekotu, virzītu un paātrinātu progresu ilgspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, kā arī lai efektīvi reaģētu uz krīzēm. Mēs apņemamies stiprināt starptautisko sadarbību, lai novērstu pašreizējos nopietnos trūkumus attiecībā uz datiem attīstībai un palielinātu to publisku pieejamību. Mēs aizstāvēsim datu atbildīgu izmantošanu un kopīgošanu valstīs un starp tām, lai veicinātu progresu ilgspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

45. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam:

(a) palielināt finansējumu datiem un statistikai no visiem avotiem un pastiprināt centienus, lai veidotu spējas datu un ar tiem saistīto prasmju jomā, kā arī pastiprināt atbildīgu datu izmantošanu, jo īpaši jaunattīstības valstīs. Mēs palielināsim prognozējamo finansējumu attiecībā uz datiem ilgtspējīgas attīstības jomā(17. IAM);

(b) pastiprināt centienus vākt, analizēt un izplatīt aktuālus, precīzus, uzticamus un sadalītus datus labākai uzraudzībai un politikas veidošanai, lai paātrinātu Programmas 2030. gadam īstenošanu, vienlaikus ievērojot privātumu un datu aizsardzību. Mēs centīsimies par 50 % palielināt pieejamos datus ilgtspējīgas attīstības mērķu uzraudzībai, sadalot tos pēc ienākumiem, dzimuma, vecuma, rases, etniskās piederības, migrācijas statusa, invaliditātes un ģeogrāfiskās atrašanās vietas un citām iezīmēm, kas ir būtiskas valstu kontekstā (visi IAM);

(c) izstrādāt atvērtas un pieejamas datu sistēmas, lai atbalstītu efektīvu agrīnu brīdināšanu par katastrofām, agrīnu rīcību un reaģēšanu krīzes situācijās (3. un 11. IAM).

Datu pārrobežu plūsmas

46. Datu pārrobežu plūsmas ir būtisks digitālās ekonomikas virzītājspēks. Mēs atzīstam, ka drošas un uzticamas datu pārrobežu plūsmas varētu sniegt sociālos, ekonomiskos un attīstības ieguvumus, it īpaši mikrouzņēmumiem, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Mēs noteiksim inovatīvus, sadarbspējīgus un iekļaujošus mehānismus, lai nodrošinātu datu plūsmu uzticēšanās gaisotnē valstu iekšienē un starp tām savstarpējam labumam, vienlaikus ievērojot attiecīgos datu aizsardzības un privātuma aizsardzības pasākumus un piemērojamo tiesisko regulējumu (17. IAM).

47. Mēs apņemamies līdz 2030. gadam veicināt apspriešanos starp visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai labāk izprastu kopīgās iezīmes, papildināmību, konvergenci un atšķirības starp regulatīvajām pieejām par to, kā uzticēšanās gaisotnē veicināt datu pārrobežu plūsmas, lai tādējādi attīstītu publiski pieejamas zināšanas un paraugpraksi (17. IAM).

Sadarbspējīga datu pārvaldība

48. Mēs veicināsim un atbalstīsim sadarbspēju starp nacionāliem, reģionālajiem un starptautiskajiem datu politikas satvariem. Šajā sakarībā mēs aicinām Uz attīstību vērstas zinātnes un tehnoloģiju komisiju izveidot īpašu darba grupu, lai iesaistītos visaptverošā un iekļaujošā daudzpusējā ieinteresēto personu dialogā par datu pārvaldību visos līmeņos, kas ir būtiski attīstībai. Mēs mudinām darba grupu ne vēlāk kā astoņdesmit pirmajā sesijā ziņot Ģenerālajai asamblejai par panākto progresu, tostarp par turpmākiem pasākumiem attiecībā uz taisnīgiem un sadarbspējīgiem datu pārvaldības pasākumiem, kas var ietvert datu pārvaldības pamatprincipus visos līmeņos, kuri ir būtiski attīstībai; sniegt priekšlikumus, kā atbalstīt sadarbspēju starp nacionālajiem, reģionālajiem un starptautiskajiem datu politikas satvariem; apsvērumus par datu sniegto ieguvumu kopīgošanu; un iespējas, kā veicināt drošas, aizsargātas un uzticamas datu plūsmas, tostarp datu pārrobežu plūsmas, kas ir būtiskas attīstībai (visi IAM).

49. Mēs turpināsim diskusijas Apvienoto Nāciju Organizācijā, pamatojoties uz minētajiem rezultātiem un atzīstot citu attiecīgo struktūru un ieinteresēto personu, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Statistikas komisijas, pašreizējo darbu mūsu centienos panākt vienotu izpratni par datu pārvaldību visos līmeņos, kas ir būtiski attīstībai (visi IAM).

5. uzdevums. Uzlabot mākslīgā intelekta starptautisko pārvaldību cilvēces labā

50. Mēs atzīstam, ka mākslīgā intelekta (MI) pārvaldībai ir vajadzīga līdzsvarota, iekļaujoša un uz riska faktoriem balstīta pieeja, pilnībā un vienlīdzīgi pārstāvēt visas valstis, it īpaši jaunattīstības valstis, un jēgpilni iesaistot visas ieinteresētās personas.

51. Mēs atzīstam starptautiskus, reģionālus, nacionālus un daudzpusējus ieinteresēto personu centienus attīstīt drošas, aizsargātas un uzticamas mākslīgā intelekta sistēmas. Mums steidzami ir visaptveroši jānovērtē un jārisina mākslīgā intelekta sistēmu potenciālā ietekme, sniegtās iespējas un riski attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību un indivīdu labklājību un tiesībām. Ir vajadzīga starptautiska sadarbība, lai veicinātu jauno mākslīgā intelekta pārvaldības satvaru koordināciju un saderību.

52. Mēs apņemamies veicināt taisnīgas un iekļaujošas pieejas mākslīgā intelekta radīto ieguvumu izmantošanai un risku mazināšanai, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās cilvēktiesības, un ņemot vērā citus attiecīgos satvarus, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ieteikumu par ētiku mākslīgā intelekta jomā²².

53. Mēs atzīstam mākslīgā intelekta sistēmu milzīgo potenciālu paātrināt progresu attiecībā uz visiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Mēs pārvaldīsim mākslīgo intelektu sabiedrības interesēs un nodrošināsim, ka mākslīgā intelekta piemērošana veicina daudzveidīgas kultūras un valodas un atbalsta lokāli ģenerētus datus valstu un kopienu attīstības labā. Tas jo īpaši ietver starptautisko sadarbību, lai atbalstītu jaunattīstības valstis mākslīgā intelekta spēju veidošanā, kā arī centienus novērst jauno digitālo tehnoloģiju iespējamo negatīvo ietekmi uz nodarbinātību un vidi.

54. Mēs uzskatām, ka mākslīgā intelekta starptautiskai pārvaldībai ir vajadzīga elastīga, vairākdisciplīnu un pielāgojama daudzpusēja ieinteresēto personu pieeja. Mēs atzīstam, ka Apvienoto Nāciju Organizācijai ir svarīga loma šādas pārvaldības veidošanā, veicināšanā un atbalstīšanā.

55. Šis pakts mums sniedz unikālu iespēju veicināt mākslīgā intelekta starptautisko pārvaldību tādā veidā, kas papildina starptautiskus, reģionālus, nacionālus un daudzpusējus ieinteresēto personu centienus. Mēs:

(a) novērtēsim mākslīgā intelekta sistēmu turpmākos virzienus un ietekmi un veicināsim zinātnisko izpratni (visi IAM);

(b) atbalstīsim mākslīgā intelekta pārvaldības pieeju sadarbību un saderību, apmainoties ar paraugpraksi un veicinot vienotu izpratni (visi IAM);

(c) palīdzēsim veidot spējas, it īpaši jaunattīstības valstīs, piekļūt mākslīgā intelekta sistēmām, tās attīstīt, izmantot un pārvaldīt un virzīt tās uz ilgtspējīgas attīstības sasniegšanu (visi IAM);

(d) veicināsim mākslīgā intelekta sistēmu pārredzamību, pārskatatbildību un stingru cilvēka virsvadību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām (visi IAM).

56. Tādēļ mēs apņemamies:

(a) Apvienoto Nāciju Organizācijā izveidot vairākdisciplīnu neatkarīgu starptautisku zinātnes ekspertu grupu mākslīgā intelekta (MI) jautājumos, nodrošinot līdzsvarotu ģeogrāfisko pārstāvību, ar mērķi veicināt zinātnisko izpratni, izmantojot uz pierādījumiem balstītus ietekmes, riska un iespēju novērtējumus, pamatojoties uz esošajām nacionālajām, reģionālajām un starptautiskajām iniciatīvām un pētniecības tīkliem (17. IAM);

²² Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija, *Ģenerālās konferences ieraksti, četrdesmit pirmā sesija, Parīze, 2021. gada 9.–24. novembris*, 1. sējums, Rezolūcijas, VII pielikums.

(b) Apvienoto Nāciju Organizācijas ietvaros uzsākt globālu dialogu par MI pārvaldību, iesaistot valdības un visas attiecīgās ieinteresētās personas, kas notiks līdztekus esošajām attiecīgajām Apvienoto Nāciju Organizācijas konferencēm un sanāksmēm (17. IAM).

57. Tāpēc mēs prasām Ģenerālās asamblejas priekšsēdētājam Ģenerālās asamblejas septiņdesmit devītajā sesijā iecelt līdzkoordinatorus — vienu no attīstītas valsts un vienu no jaunattīstības valsts, lai, izmantojot starpvaldību procesu un apspriešanos ar citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, noteiktu pilnvaras un kārtību attiecībā uz neatkarīgu starptautisku zinātnes ekspertu grupas MI jautājumos un globālā dialoga par MI pārvaldību izveidi un darbību, kas jāpieņem Ģenerālajā asamblejā.

58. Mēs aicinām standartizācijas organizācijas sadarboties, lai veicinātu tādu sadarbībspējīgu mākslīgā intelekta standartu izstrādi un pieņemšanu, kas atbalsta drošību, uzticamību, ilgtspēju un cilvēktiesības (3., 5., 7., 9., 10., 12., 16. un 17. IAM).

59. Mēs veicināsim drošas, aizsargātas un uzticamas mākslīgā intelekta sistēmas, kas veicina, aizsargā un saglabā valodu un kultūru daudzveidību un kas ņem vērā daudzvalodību visā šo sistēmu dzīves ciklā (10. un 16. IAM).

60. Mēs mudinām veidot starptautiskas partnerības mākslīgā intelekta spēju veidošanas jomā, lai izstrādātu izglītības un apmācības programmas, palielinātu piekļuvi resursiem, tostarp atvērtajiem mākslīgā intelekta modeļiem un sistēmām, atvērtajiem apmācības datiem un datošanai, atvieglotu mākslīgā intelekta modeļu apmācību un izstrādi un veicinātu mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu dalību digitālajā ekonomikā (4. un 17. IAM).

61. Mēs izmantosim esošos Apvienoto Nāciju Organizācijas un daudzpusējo ieinteresēto personu mehānismus, lai atbalstītu mākslīgā intelekta spēju veidošanu nolūkā pārvarēt mākslīgā intelekta plaisas, atvieglot piekļuvi mākslīgā intelekta lietojumiem un veidot spējas augstas veiktspējas datošanas un saistīto prasmju jomā jaunattīstības valstīs (visi IAM).

62. Mēs veicināsim ziemeļu-dienvidu, jaunattīstības valstu un trīspusēju sadarbību, lai atbalstītu reprezentatīvu augstas kvalitātes datu kopu, cenas ziņā pieejamu skaitļošanas resursu, lokālu risinājumu, kas atspoguļo valodu un kultūras daudzveidību un uzņēmējdarbības ekosistēmas jaunattīstības valstīs, izstrādi (4., 9., 10. un 17. IAM).

63. Mēs uzsveram, cik svarīgi ir palielināt investīcijas, it īpaši no privātā sektora un labdarības organizācijām, lai palielinātu mākslīgā intelekta spēju veidošanu ilgtspējīgai attīstībai. Mēs prasām ģenerālsekretāram, apspriežoties ar potenciālajiem ieguldītājiem un Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu, izstrādāt inovatīvas brīvprātīgas finansēšanas iespējas mākslīgā intelekta spēju veidošanai, kurās ņem vērā ieteikumus, ko sniegusi Augsta līmeņa padomdevēja struktūra mākslīgā intelekta jautājumos par Globālo MI fondu, un kuras papildina attiecīgos Apvienoto Nāciju Organizācijas finansēšanas mehānismus, un iesniegt tās izskatīšanai Ģenerālās asamblejas septiņdesmit devītajā sesijā.

Turpmāki pasākumi un pārskatīšana

64. Mēs īstenosim globālo digitālo pakta savās valstīs un reģionālā un globālā līmenī, ņemot vērā valstu atšķirīgo realitāti, spējas un attīstības līmeņus, kā arī ievērojot valstu politiku un prioritātes un piemērojamo tiesisko regulējumu.

65. Šie centieni var būt sekmīgi tikai tad, ja aktīvi iesaistās privātais sektors, tehniskās un akadēmiskās kopienas un pilsoniskā sabiedrība, kuru inovācijas un ieguldījums digitalizācijā ir fundamentāli un neaizstājami. Mēs stiprināsim sadarbību

un izmantosim daudzpusēju ieinteresēto personu sadarbību, lai sasniegtu šajā paktā noteiktos mērķus.

66. Mēs aicinām starptautiskas un reģionālas organizācijas, privāto sektoru, akadēmiskās aprindas, tehnisko kopienu un pilsoniskās sabiedrības grupas apstiprināt pakta un aktīvi piedalīties tā īstenošanā un turpmākajos pasākumos. Mēs lūdzam ģenerāļsekretāru noteikt kārtību šā pakta brīvprātīgai apstiprināšanai un šo informāciju publiskot un darīt pieejamu no 2024. gada decembra.

67. Mēs atzīstam, cik svarīgs ir finansējums, lai pilnībā atraisītu šā pakta potenciālu. Sekmīgai īstenošanai būs vajadzīgi publiski, privāti un daudzpusēji resursi, tostarp investīciju apvienošana kopīgos un apvienotos mehānismos, lai panāktu plašu ietekmi, tostarp izmantojot Apvienoto Nāciju Organizācijas mehānismus, piemēram, kopīgā IAM fonda digitālo logu un mehānismus daudzpusējās attīstības bankās. Mēs aicinām valdības atbalstu digitālajai pārveidei padarīt par attīstības palīdzības neatņemamu sastāvdaļu, tostarp palielinot piešķirumus digitālajām un datu iniciatīvām. Mēs aicinām privāto sektoru un labdarības aktorus apsvērt iespēju uzņemties finansiālas saistības šā pakta īstenošanas atbalstam.

68. Lai veicinātu šā pakta īstenošanu, mēs balstīsimies uz procesiem un forumiem, kas radušies pēc Pasaules informācijas sabiedrības samita, jo īpaši uz Interneta pārvaldības forumu un tā nacionālajām un reģionālajām ierosmēm, kā arī *WSIS* forumu. Mēs ar nepacietību gaidām *WSIS+20* pārskatīšanu 2025. gadā un aicinām tajā noteikt, kā šie procesi un forumi var atbalstīt visu ieinteresēto personu ieguldījumu pakta īstenošanā.

69. Mēs atzīstam visu Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūru, aģentūru, fondu un programmu ieguldījumu digitālās sadarbības veicināšanā, tostarp, bet ne tikai, Starptautiskās Telesakaru savienības, Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konferences, Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas un Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas ieguldījumu, un aicinām tās, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā cilvēktiesību komisāra biroju, savu pašreizējo pilnvaru ietvaros atbalstīt šā pakta īstenošanu. Mēs atzīstam Apvienoto Nāciju Organizācijas reģionālo ekonomikas komisiju un Apvienoto Nāciju Organizācijas valstu komandu lomu, atbalstot reģionālās un nacionālās ieinteresētās personas digitālās pārveides veicināšanā.

70. Mēs atzīstam Uz attīstību vērstas zinātnes un tehnoloģiju komisijas lomu, pārskatot turpmākos pasākumus saistībā ar Pasaules informācijas sabiedrības samita rezultātu īstenošanu, un lūdzam to apsvērt, kā tā varētu sniegt turpmāku ieguldījumu pakta īstenošanā.

71. Lai sekotu līdzi progresam un uzraudzītu to, lūdzam ģenerāļsekretāru iesniegt valdību un citu ieinteresēto personu apsvēršanai pakta īstenošanas shēmu, kurā atspoguļots Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmas un citu attiecīgo ieinteresēto personu ieguldījums, un to atspoguļot ģenerāļsekretāra ziņojumā par progresu, kas panākts, īstenojot Pasaules informācijas sabiedrības samita rezultātus un turpmākos pasākumus reģionālā un starptautiskā līmenī pirms *WSIS+20* pārskatīšanas.

72. Mēs atzīstam, ka ir vēl vairāk jāstiprina sistēmas mēroga koordinācija, lai Apvienoto Nāciju Organizācija varētu īstenot šajā paktā izklāstīto iekļaujošo digitālās sadarbības platformu. Šajā nolūkā mēs lūdzam ģenerāļsekretāru pēc apspriešanās ar dalībvalstīm iesniegt Ģenerālajai asamblejai tās septiņdesmit devītās sesijas laikā priekšlikumu par biroja izveidi, pamatojoties uz pašreizējā ģenerāļsekretāra sūtņa tehnoloģiju jautājumos biroja darbībām un resursiem un ņemot tos vērā, lai veicinātu sistēmas mēroga koordināciju, cieši sadarbojoties ar esošajiem mehānismiem. Šajā priekšlikumā būtu jāiekļauj detalizēta informācija par operatīvajām funkcijām, struktūru, atrašanās vietu, pilnvaru atjaunošanu, resursiem un personālu.

73. Mēs atzīstam Augsta līmeņa politiskā foruma ilgtspējīgas attīstības jautājumos un Ekonomikas un sociālo lietu padomes lomu pakta īstenošanā panāktā progresa pārskatīšanā attiecībā uz digitālo plaisu novēršanu un Programmas 2030. gadam īstenošanas paātrināšanu. Mēs atzīstam Cilvēktiesību padomes lomu tās pašreizējo pilnvaru ietvaros iekļaujošas, atvērtas, drošas un aizsargātas digitālās telpas visiem veicināšanā.

74. Digitālo tehnoloģiju transversālais raksturs un digitālajā sadarbībā iesaistīto aktoru daudzveidība prasa sinerģiju un saskaņotus turpmākos pasākumus. Mēs apņemamies pārskatīt pakta, lai novērtētu progresu tā mērķu sasniegšanā un noteiktu jaunās iespējas un izaicinājumus globālajai digitālajai sadarbībai. Mēs nolemjam sasaukt augsta līmeņa sanākumi "Globālā digitālā pakta augsta līmeņa pārskatīšana", kas notiks Ģenerālās asamblejas astoņdesmit otrajā sesijā, pamatojoties uz ģenerālsēkretāra progresa ziņojumu un ar visu ieinteresēto personu, tostarp Uz attīstību vērstas zinātnes un tehnoloģiju komisijas, Interneta pārvaldības foruma un Pasaules informācijas sabiedrības samita rīcības virzienu veicinātāju, ieguldījumu un jēgpilnu līdzdalību. Mēs lūdzam Ģenerālās asamblejas priekšsēdētāju astoņdesmit pirmajā sesijā iecelt līdzkoordinatorus — vienu no jaunattīstības valsts un vienu no attīstītas valsts, lai veicinātu atklātas, pārredzamas un iekļaujošas starpvaldību konsultācijas nolūkā noteikt šīs augsta līmeņa sanāksmes kārtību.

II pielikums

Deklarācija par nākamajām paaudzēm

Preambula

Mēs, valstu un to valdību vadītāji un augstie pārstāvji, tiekoties Nākotnes samitā Apvienoto Nāciju Organizācijas galvenajā mītnē 2024. gada 22. un 23. septembrī,

atkārtoti apstiprinot mūsu apņemšanos ievērot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas²³ mērķus un principus, kā arī mūsu attiecīgos pienākumus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām,

atkārtoti apstiprinot arī mūsu apņemšanos attiecībā uz Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam²⁴, tostarp 2023. gada ilgtspējīgas attīstības mērķu samita politisko deklarāciju²⁵, un mūsu solījumu nākamajām paaudzēm, kā cita starpā izklāstīts Riodežaneiro Vides un attīstības deklarācijā²⁶,

apzinoties, ka nākamās paaudzes ir visas tās paaudzes, kuras vēl nav dzimušas un kuras šo planētu mantos,

atzīmējot, ka daudzas esošās valstu tiesību sistēmas, kā arī dažas kultūras un reliģijas cenšas aizsargāt nākamo paaudžu vajadzības un intereses un veicināt paaudžu solidaritāti, taisnīgumu un vienlīdzību,

atzīstot, ka pašreizējo paaudžu lēmumiem, darbībām un bezdarbībai ir daudzvērtīga ietekme uz visām paaudzēm, un tādējādi cenšoties nodrošināt, ka pašreizējās paaudzes rīkojas atbildīgi nolūkā aizsargāt nākamo paaudžu vajadzības un intereses,

atzīstot, ka mums ir jāmacās no mūsu iepriekšējiem sasniegumiem un neveiksmēm un to sekām, lai nodrošinātu ilgtspējīgāku, taisnīgāku un vienlīdzīgāku

²³ Rezolūcija 217 A (III).

²⁴ Rezolūcija 70/1.

²⁵ Rezolūcija 78/1, pielikums.

²⁶ *Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides un attīstības konferences ziņojums, Riodežaneiro, 1992. gada 3.–14. jūnijs*, I sējums, *Konferences pieņemtās rezolūcijas* (Apvienoto Nāciju Organizācijas publikācija, tirdzniecības Nr. E.93.I.8 un labojums), 1. rezolūcija, I pielikums.

pasauli pašreizējām un nākamajām paaudzēm un izprotot pagātnes, tagadnes un nākotnes savstarpējo saistību,

atzīstot, ka bērni un jaunieši ir pārmaiņu veicinātāji un ka ir nepieciešams paaudžu dialogs un iesaiste, tostarp ar bērniem, jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem un to starpā, kas jāņem vērā mūsu politikas un lēmumu pieņemšanas procesos, lai aizsargātu nākamo paaudžu vajadzības un intereses,

atzīstot, ka visefektīvākais veids, kā aizsargāt nākamo paaudžu vajadzības un intereses, ir investīcijas spēcīga pamata veidošanā ilgstošam starptautiskajam mieram un drošībai, ilgtspējīgai attīstībai, cilvēktiesību un pamatbrīvību vispārējās respektēšanas un ievērošanas veicināšanai visiem un tiesiskuma ievērošanai,

atzīstot kompleksās un savstarpēji saistītās iespējas, problēmas un riskus, ar ko saskaras pašreizējās paaudzes, kā arī paredzamo globālo demogrāfisko tendenču ietekmi,

vēl vairāk apņemoties pašreizējo un nākamo paaudžu labā, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām, veidot spēcīgāku, efektīvāku un noturīgāku daudzpusēju sistēmu, kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija un kuras pamatā ir pārredzamība, uzticēšanās un palāvība,

paziņojam turpmāk minēto.

Pamatprincipi

Lai izmantotu šodienas paaudžu rīcībā esošo iespēju atstāt labāku nākotni nākamajām paaudzēm un izpildītu mūsu apņemšanos apmierināt šodienas prasības tā, lai aizsargātu nākamo paaudžu vajadzības un intereses, nevienu neatstājot novārtā, mēs ievērosim turpmāk izklāstītos pamatprincipus.

1. Starptautiskā miera un drošības uzturēšana un pilnīga starptautisko tiesību ievērošana ir jāveicina saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķiem un principiem.
2. Cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana un izmantošana visiem, ietverot pilsoniskās, politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, tostarp tiesības uz attīstību, ir jāievēro, jāaizsargā un jāveicina bez jebkādas atšķirības vai diskriminācijas.
3. Ir jānodrošina iespēja nākamajām paaudzēm uzplaukt labklājībā un panākt ilgtspējīgu attīstību, cita starpā novēršot nabadzības un bada nodošanu no paaudzes paaudzē, nevienlīdzību un netaisnību un atzīstot īpašās problēmas, ar kurām saskaras visneaizsargātākās valstis, it īpaši Āfrikas valstis, vismazāk attīstītās valstis, jaunattīstības valstis bez izejas uz jūru un mazās salu jaunattīstības valstis.
4. Paaudžu solidaritātes veicināšana, kā arī paaudžu dialogs un sociālā kohēzija ir neatņemama daļa no nākamo paaudžu labklājības pamata, un šajā sakarā ir jāatzīst ģimeņu un ģimenēm labvēlīgas un uz ģimeni orientētas politikas nozīme kā ilgtspējīgas attīstības veicinātāji.
5. Ir jāizveido un jāuztur tīra, veselīga un ilgtspējīga vide, kurā cilvēce dzīvo saskaņā ar dabu, steidzami novēršot klimata pārmaiņu cēloņus un negatīvo ietekmi un izvēršot kolektīvu rīcību, lai veicinātu vides aizsardzību.
6. Zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas atbildīgas un ētiskas izmantošanas veicināšana, vadoties pēc taisnīguma un solidaritātes principiem, ir nepieciešama, lai veicinātu atvērtu, taisnīgu un iekļaujošu vidi zinātniskajai un tehnoloģiskajai attīstībai un digitālajai sadarbībai, vienlaikus mazinot zinātniskās, tehnoloģiskās un inovācijas plaisas, tostarp digitālās plaisas, valstīs un starp tām.

7. Dzimumu līdztiesības panākšana, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana visām sievietēm un meitenēm un viņu cilvēktiesību un pamatbrīvību pilnīga izmantošana bez jebkādas diskriminācijas ir nepieciešama prasība ilgtspējīgas nākotnes nodrošināšanai.

8. Lai nodrošinātu, ka neviens netiek atstāts novārtā, ir būtiska pašreizējo un nākamo paaudžu personu ar invaliditāti pilnīga un vienlīdzīga līdzdalība sabiedrībā, tostarp iespēja aktīvi iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesos.

9. Lai nodrošinātu pārticīgu un ilgtspējīgu nākotni, ir jāizskauž rasisms, rasu diskriminācija, ksenofobija un ar to saistītā neiecietība, kā arī jāpanāk rasu līdztiesība un iespēju nodrošināšana visiem cilvēkiem.

10. Iekļaujoša, pārredzama un efektīva daudzpusēja sistēma ir būtiska, lai veicinātu starptautisko solidaritāti un sadarbību, atjaunotu uzticēšanos un radītu drošu, taisnīgu un ilgtspējīgu pasauli, kurā tiek nodrošināta cilvēka cieņa.

Saistības

Vadoties pēc šiem principiem, mēs apņemamies:

11. veicināt starptautisko stabilitāti, mieru un drošību, konfliktus un krīzes risinot ar miermīlīgiem līdzekļiem;

12. nodrošināt mierīgu, iekļaujošu un taisnīgu sabiedrību, vienlaikus novēršot nevienlīdzību valstu iekšienē un starp tām un risinot jaunattīstības valstu īpašās vajadzības, kā arī neaizsargātā situācijā esošu cilvēku vajadzības;

13. īstenot politiku un programmas, lai panāktu dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu visām sievietēm un meitenēm, izskaustu visu veidu diskrimināciju un vardarbību, aizskarošu izturēšanos pret sievietēm un meitenēm un viņu ļaunprātīgu izmantošanu, tostarp seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, un nodrošinātu sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un vienlīdzīgas iespējas līderībai visos lēmumu pieņemšanas līmeņos visās sabiedrības jomās;

14. izskaust visu veidu saglabājušos vēsturisko un strukturālo nelīdztiesību, tostarp atzīstot pagātnes traģēdijas un to sekas, tās risinot un veicot efektīvus pasākumus, lai tās izlabotu, un izskaust visu veidu diskrimināciju;

15. cienīt, veicināt un saglabāt kultūras daudzveidību un kultūras mantojumu, kā arī valodas, zināšanu sistēmas un tradīcijas, un veicināt starpkultūru un starpreliģiju dialogu, tostarp, veicinot spēcīgāku starptautisko sadarbību attiecībā uz tādu kultūras īpašumu, kuri ir garīga, senču mantojuma, vēsturiska un kultūras vērtība, atdošanu vai restitūciju to izcelsmes valstīm, tostarp, bet ne tikai, mākslas darbus, pieminekļus, muzeju eksponātus, manuskriptus un dokumentus, un stingri mudināt attiecīgās privātās struktūras iesaistīties līdzīgā veidā, tostarp attiecīgā gadījumā izmantojot divpusēju dialogu un daudzpusējus mehānismus;

16. atzīt, respektēt, veicināt un aizsargāt pirmiedzīvotāju tautu, to teritoriju, zemju un ekosistēmu tiesības, vienlaikus aizsargājot viņu tradīcijas, garīgo pārliecību un senču zināšanas, stiprināt to atšķirīgās politiskās, juridiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras iestādes, vienlaikus saglabājot viņu tiesības pilnībā piedalīties valsts politiskajā, ekonomiskajā, sociālajā un kultūras dzīvē, ja viņi to vēlas; nodrošināt viņu tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanā jautājumos, kas varētu ietekmēt viņu tiesības, kā noteikts tiesību aktos un saskaņā ar starptautiskajām saistībām cilvēktiesību jomā;

17. īstenot visaptverošas un mērķtiecīgas stratēģijas, lai panāktu iekļaujošu ekonomikas izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību, nodrošinātību ar pārtiku un izskaustu nabadzību visos tās veidos un dimensijās, tostarp galēju nabadzību, un apkarotu

nabadzības feminizāciju, lai apmierinātu pašreizējo paaudžu vajadzības, panāktu globālo noturību un izveidotu pārticīgāku pamatu nākamajām paaudzēm;

18. noteikt par prioritāti steidzamu rīcību, lai risinātu būtiskas vides problēmas un īstenotu pasākumus katastrofu riska mazināšanai un noturības veidošanai, apturētu ekosistēmu degradāciju un nodrošinātu tīru, veselīgu un ilgtspējīgu vidi; un atkārtoti apstiprināt, cik svarīgi ir paātrināt rīcību, lai risinātu klimata pārmaiņu un to negatīvās ietekmes problēmu, pamatojoties uz kopīgas, bet diferencētas atbildības principu un attiecīgajām spējām, ņemot vērā atšķirīgos valstu apstākļus, un atzīmējot, cik svarīga dažām no tām ir “klimatiskā taisnīguma” koncepcija;

19. izmantot esošo, jauno un jaunāko tehnoloģiju sniegtās priekšrocības un mazināt saistītos riskus, izmantojot efektīvu, iekļaujošu un taisnīgu pārvaldību visos līmeņos, paplašinot sadarbību, lai pārvarētu digitālās plaisas attīstītajās un jaunattīstības valstīs un starp tām, palielinot spēju veidošanas centienus zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas jomā un veicinot tehnoloģiju nodošanu uz savstarpēji saskaņotiem noteikumiem;

20. stiprināt sadarbību starp valstīm, reaģējot uz demogrāfiskajām tendencēm un realitāti, piemēram, strauju iedzīvotāju skaita pieaugumu, dzimstības samazināšanos un sabiedrības novecošanu, kā arī risinot savstarpējās saiknes starp demogrāfiskajām problēmām un attīstību visos reģionos, ņemot vērā pašreizējo un nākamo paaudžu, tostarp bērnu un jauniešu, vajadzības un intereses, kā arī vecāka gadagājuma cilvēku būtisko ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības centienos;

21. stiprināt sadarbību starp valstīm, lai nodrošinātu drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju starp izcelsmes, tranzīta un galamērķa valstīm, tostarp uzlabojot un dažādojot likumīgas migrācijas ceļu pieejamību un elastību, vienlaikus atzīstot migrantu pozitīvo ieguldījumu iekļaujošā izaugsme un ilgtspējīgā attīstībā;

22. investēt piekļūstamā, drošā, iekļaujošā un vienlīdzīgā kvalitatīvā izglītībā visiem, tostarp fiziskajā izglītībā un sportā, un veicināt mūžizglītības, tehniskās un profesionālās apmācības un digitālās prasmes iespējas, ļaujot apgūt un nodot zināšanas un prasmes no paaudzes paaudzē, lai veicinātu nākamo paaudžu izredzes;

23. aizsargāt tiesības uz augstāko sasniedzamo fiziskās un garīgās veselības standartu, izmantojot vispārēju veselības apdrošināšanu un spēcīgākas un noturīgākas veselības aprūpes sistēmas, kā arī vienlīdzīgu piekļuvi drošām, cenas ziņā pieejamām, efektīvām un kvalitatīvām zālēm, vakcīnām, terapijas līdzekļiem un citiem veselības aprūpes produktiem, lai nodrošinātu veselīgu dzīvi un veicinātu labklājību pašreizējām un nākamajām paaudzēm.

Darbības

Atzīstot valdību primāro lomu un atbildību visos līmeņos un saskaņā ar to attiecīgajiem konstitucionālajiem regulējumiem, un nolūkā aizsargāt nākamo paaudžu vajadzības un intereses, mēs īstenosim, institucionalizēsim un pārraudzīsime iepriekš minētās saistības nacionālās, reģionālās un globālās politikas veidošanā, veidami šādus pasākumus:

24. izmantosim zinātni, datus, statistiku un stratēģisko prognozēšanu, lai nodrošinātu ilgtermiņa skatījumu un plānošanu un izstrādāsim un īstenosim ilgtspējīgu praksi un institucionālās reformas, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu uz pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu, vienlaikus padarot pārvaldību paredzamāku, spējīgāku pielāgoties un spējīgāku reaģēt uz nākotnes iespējām, riskiem un problēmām;

25. nodrošināsim iekļaujošu un vienlīdzīgu piekļuvi zināšanām, zinātnei un informācijai, vienlaikus veicinot inovāciju, kritisko domāšanu un dzīvesprasmes, lai veidotos iedzīvotāju paaudzes, kas ir pozitīvu pārmaiņu un pārveides veicinātājas;
26. stiprināsim mūsu nacionālās un globālās uzskaites sistēmas, tostarp veicinot uz nākotni vērstu, uz pierādījumiem balstītu ietekmes novērtējumu izmantošanu, izstrādājot efektīvākas prognozējošas risku analīzes un mudinot izmantot ilgtspējīgas attīstības progresa rādītājus, kas papildina iekšzemes kopproduktu un sniedzas tālāk par to;
27. investēsim spējā, lai labāk sagatavotos turpmākiem globāliem satricinājumiem, krīzēm un izaicinājumiem un reaģētu uz tiem, un izmantosim uz pierādījumiem balstītu plānošanu un prognozēšanu, lai izvairītos no riskiem un mazinātu tos, vienlaikus nodrošinot, ka uz nabadzīgākajiem un visneaizsargātākajiem negulstas nesamērīgas izmaksas un slogs mazināšanas, pielāgošanās, atjaunošanas un noturības veidošanas jomā;
28. īstenosim visas valdības pieeju koordinācijai, tostarp nacionālā un vietējā līmenī, attiecībā uz tādas politikas novērtēšanu, izstrādi, īstenošanu un izvērtēšanu, kas aizsargā nākamo paaudžu vajadzības un intereses;
29. uzlabosim sadarbību ar ieinteresētajām personām, tostarp pilsonisko sabiedrību, akadēmiskajām aprindām, zinātnes un tehnoloģiju kopienu un privāto sektoru, un veicināsim paaudžu partnerības, sekmējot visas sabiedrības pieeju, lai apmainītos ar paraugpraksi un izstrādātu inovatīvas, ilgtermiņa un tālredzīgas idejas nolūkā aizsargāt nākamo paaudžu vajadzības un intereses;
30. apgādāsim daudzpusējo sistēmu, tostarp Apvienoto Nāciju Organizāciju, lai atbalstītu valstis pēc to lūguma to centienos īstenot šo deklarāciju un iekļaut nākamo paaudžu vajadzības un intereses un ilgtermiņa vīzijas politikas veidošanas procesos, sekmējot sadarbību un veicinot uz zinātnei, datiem un statistiku balstītas apsteidzošas plānošanas un prognozēšanas plašāku izmantošanu, kā arī palielinot informētību un konsultējot par politikas un programmu iespējamo starppaaudžu vai turpmāko ietekmi;
31. veicināsim tādu organizatorisko kultūru, kas ir orientēta uz nākotni un integrēta visā Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmā, lai atvieglotu uz zinātnei un pierādījumiem balstītu lēmumu pieņemšanu, attīstot dažādas spējas, tostarp apsteidzošu plānošanu, prognozēšanu un nākotnes pratību, un sistemātiski veicināsim ilgtermiņa un starppaaudžu domāšanu visos līmeņos.
32. Atzīstot svarīgo konsultatīvo un aizstāvības lomu, kas Apvienoto Nāciju Organizācijai būtu jāuzņemas attiecībā uz nākamajām paaudzēm, mēs:
 - (a) pieņemam zināšanai ģenerāļsekretāra priekšlikumu iecelt īpašo sūtni nākamo paaudžu jautājumos, lai atbalstītu šīs deklarācijas īstenošanu;
 - (b) nolemjam sasaukt iekļaujošu Ģenerālās asamblejas Augsta līmeņa plenārsēdi par nākamajām paaudzēm, kuras dalībnieki Ģenerālās asamblejas astoņdesmit trešajā sesijā pārskatīs šīs deklarācijas īstenošanu un sniegs jaunāko informāciju par pasākumiem, kas veikti, lai aizsargātu nākamo paaudžu vajadzības un intereses;
 - (c) lūdzam ģenerāļsekretāru sniegt ziņojumu par šīs deklarācijas īstenošanu izskatīšanai augsta līmeņa plenārsēdē, kas notiks Ģenerālās asamblejas astoņdesmit trešajā sesijā.

**President of the
General Assembly**
79th Session

